

econventio

kerekasztal közhasznú egyesület

ECONVENTIO TESZT 2019
KÖZÉPISKOLÁSOK EREDMÉNYEI

2020.01.31.

Tartalom

Bevezetés	3
Az Econventio-mérés és felépítése	4
Közreműködők	5
Érdekességek	6
1. Átlagpontoszámok	6
2. A számolás feladatok általában azoknak mentek jobban, akik az elméleti kérdésekre is nagyobb arányban tudtak helyesen válaszolni.	8
3. A kereskedelmi, gazdasági képzésekben résztvevő diákok általában jobban teljesítettek	9
4. A szakközépiskolai képzésen résztvevő diákok minden témakörben gyengébben teljesítettek.	11
5. Azok, akik korábban is töltöttek már ki Econventio tesztet általában jobban teljesítettek, mint azok, akik még nem.	12
6. Megyei jogú városokban tanulók általában jobban teljesítettek	13
7. A fiúk általában jobban teljesítettek a teszten	14
8. Akik vásárolnának elektromos autót általában jobban teljesítettek a teszten	15
9. A hitelfelvételtől óva intenek, de a tőzsdéhez való hozzáállásuk pozitív	16
10. Rendkívül erős bennük a vállalkozó szellem	19
11. Korrupciót megtűrik az állami nyugdíjról pedig már lemondtak	21
Részletes eredmények	24
Demográfiai adatok	24
1. Általános pénzügyi ismeretek, banki szolgáltatások	25
2. Befektetés, megtakarítás	32
3. Hitelezés	39
4. Munka világa	46
5. Általános gazdasági ismeretek	54
6. Biztosítás, nyugdíj	62

BEVEZETÉS

A 2019-es Econventio középiskolás pénzügyi kultúra tesztet 12026 fő [töltötte](#) ki. A teszten a kitöltők átlagosan 10,36 darab kérdést tudtak helyesen megválaszolni a 30 kérdésből (azaz a kérdések átlagosan 34,5 százalékát tudták helyesen megválaszolni). Az eredmények a 2018-as évi felméréshez képest a legtöbb területen romlottak, akkor a válaszadók átlagosan 10,36 darab kérdést tudtak helyesen megválaszolni. Témakörök tekintetében a legjobb eredményt az általános gazdasági ismeretek és általános pénzügyi ismeretek témakörben érték el a válaszadók, előbbiben átlagosan 2,15 darab tudásteszt kérdést helyesen megválaszolva az 5 kérdésből, míg utóbbi témakörben átlagosan 2,36 darab kérdést helyesen megválaszolva.

A problémás területek a korábbi évekhez képest hasonlóan alakultak. A hitelezés és biztosítás, nyugdíj témakörökben átlagosan 0,86 darab, illetve 1,55 darab kérdést tudtak a válaszadók helyesen megválaszolni, továbbá a 2019-es tesztben a munka világa témakörben is csak átlagosan 1,49 pontot értek el a kitöltők. A nagy arányban helytelenül megválaszolt kérdések többsége számítási kérdés, így kijelenthetjük, hogy a számítási feladatok továbbra is problémát okoznak a középiskolások számára. Az viszont kiderült a vizsgálatból, hogy a számítási feladatokon jobb eredményt elérők a tudásteszt kérdésekből is többet tudtak helyesen megválaszolni.

Az életkor, a kereskedelmi, gazdasági képzés, illetve az, hogy korábban töltöttek-e ki tesztet pozitívan befolyásolták a tudástesztben elért eredményeket. A kereskedelmi, illetve gazdasági képzésen tanulók átlagosan 11,26 darab kérdésre, míg a nem ilyen képzésre járók mindössze 9,96 darabra feleltek helyesen. Az életkor alapján az mondható e, hogy minél inkább nőtt az életkora a kitöltőknek átlagosan úgy nőtt a helyesen megválaszolt kérdések száma. Így míg a 14 évesek átlagosan 8,45 darab kérdésre adtak helyes választ, addig a 19 évesek esetében ez a szám 12,14 darabra növekedett. Továbbá, akik már korábban töltöttek ki Econventio tesztet, azok átlagosan 11,41 darab kérdésre feleltek, helyesen, míg azok, akik nem, átlagosan csak 9,95 darab helyes választ adtak.

Jelen dokumentum a kitöltők által elért legérdekesebb eredményeket és demográfiai adatokat tartalmazza, illetve megtalálható benne egyesével az összes, tesztben szereplő kérdésre adott válaszok megoszlása is.

Az Econventio-mérés és felépítése

A pénzügyi kultúra az egyének pénzügyi döntéshozatalát meghatározó tényezőket foglalja magába. Az Econventio felmérés hat témakörben 40 kérdésből áll össze (ebből 30 darab tudásteszt-kérdés és 10 darab attitűdkérdés), amely témakörök a mindennapi pénzügyek területeit érintik:

1. Általános banki, pénzügyi ismeretek: számlavezetés, tranzakciós költségek, bankkártya használat, bankrendszer, pénzügyi szolgáltatások, devizák és valuták
2. Befektetések és megtakarítások: befektetési formák, célok, időtávok, kamat és hozam különbsége, hozam és kockázat kapcsolata
3. Hitelek: diákhitel, egyéb hitelfajták és jellemzőik
4. A munka világa: diákmunka, jövedelem, adók és járulékok, vállalkozások
5. Általános gazdasági ismeretek: infláció, államadósság, adózás
6. Biztosítás és nyugdíj: öngondoskodás, nyugdíjrendszer, biztosítások típusainak jellemzői

A kérdőív témakörönként 5-5 darab tudásteszt kérdést tartalmaz, ebből 4-4 darab elméleti jellegű, a témakörök utolsó tudásteszt kérdései pedig számítási feladatok. A 30 tudásteszt kérdésre adott helyes válaszokat figyelembe véve számítjuk az Econventio-indexet. Az index értéke a kitöltők átlagteljesítménye, azaz a helyes válaszok arányának átlagaként van definiálva. Ennek értéke a modell mind a hat vizsgálati dimenzióját egy-egy számértékkel jellemezzük, mely gyakorlatilag az egyes dimenziókra adott helyes válaszok számát mutatja. Az Econventio-indexet úgy állítjuk elő, hogy a modell mind a hat dimenziója azonos súllyal befolyásolja az index értékét. Az Econventio-index így egy $[0;100]$ intervallumba eső érték, melynek magasabb értéke magasabb átlagteljesítményt mutat.

A kérdőív a 30 darab tudásteszt kérdés mellett témakörönként változó számban attitűdkérdéseket is tartalmaz, amellyel a kitöltők pénzügyekhez és bizonyos témakörökhöz való hozzáállását vizsgálhatjuk, ilyen többek között a korrupció megítélése vagy a válaszadók vállalkozói hajlandósága.

A kérdőíven elért eredmények feldolgozása során az Econventio-index kiszámítása mellett az egyes kérdésekre adott válaszokat és attitűdöket olyan demográfiai tényezőkkel is összehasonlítottuk, mint például a válaszadók iskola típusa vagy életkora, amely összehasonlítások segíthetnek a középiskolások pénzügyi kultúra sajátosságainak jobb megértésében és a pénzügyi kultúra fejlesztését célzó programok kialakításában.

KÖZREMŰKÖDŐK

Az Econventio felmérés előkészítésében és lebonyolításában résztvevő intézmények és képviselőik, akiknek ezúton is köszönetüket fejezzük ki közreműködésükért:

Econventio Kerekasztal Közhasznú Egyesület:

Sápi Ákos
elnök

Kovács Katalin

Tráserné Horváth Annamária

Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar:

Dr. Kovács Péter

Dr. Kosztopulosz Andreász

Kuruczleki Éva

Lipták Lilla

Rácz Tamás

Állami Számvevőszék:

Dr. Kovács Diána

Nemzeti Adó- és Vámhivatal:

Dr. Vas Adrienn

Nemzeti Művelődési Intézet:

Kárpáti Árpád

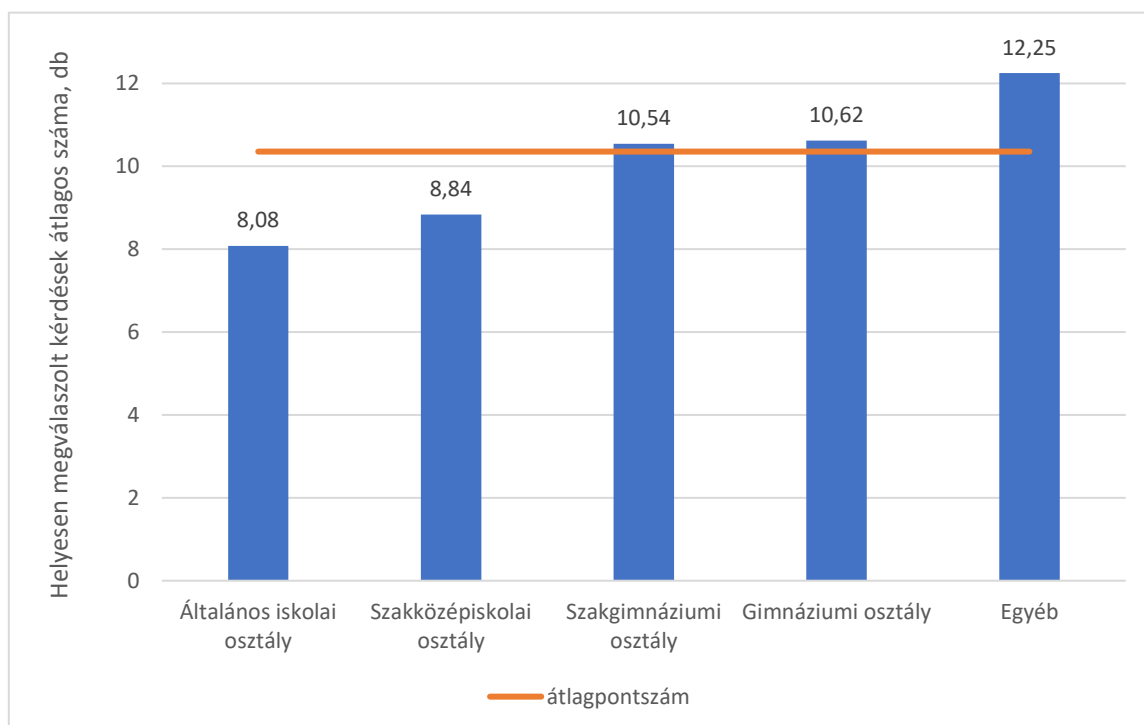
ÉRDEKESSÉGEK

1. Átlagpontszámok

A 2019-es Econventio középiskolás pénzügyi kultúra tesztet 12026 fő töltötte ki. A teszten a kitöltők átlagosan 10,36 darab kérdést tudtak helyesen megválaszolni a 30 kérdésből (azaz a kérdések átlagosan 34,5 százalékát tudták helyesen megválaszolni).

Az különböző típusú iskolában eltérő átlageredmények születtek. Az egyéb besorolású iskolákban a gimnáziumi osztályokban és a szakgimnáziumi osztályokban teljesítettek a legjobban a tanulók.

Helyesen megválaszolt kérdések átlagos száma iskolatípus szerint, db

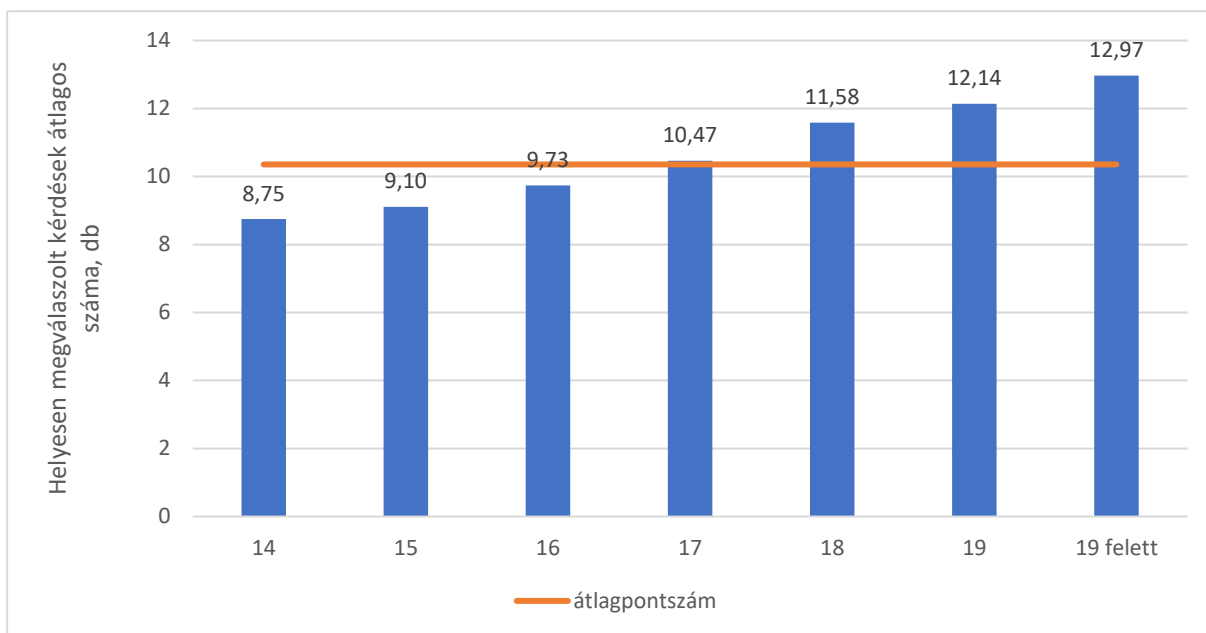

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A férfi kitöltők valamivel jobban teljesítettek mint a nők. Az előbbi csoport átlagosan 10,55 darab kérdésre, míg az utóbbi 10,19 darab kérdésre tudta a helyes választ.

Amennyiben a kitöltők életkorát vizsgáljuk, úgy látható, hogy minél idősebbek voltak a kitöltők, annál magasabb átlagos pontszámot értek el az Econventio teszten.

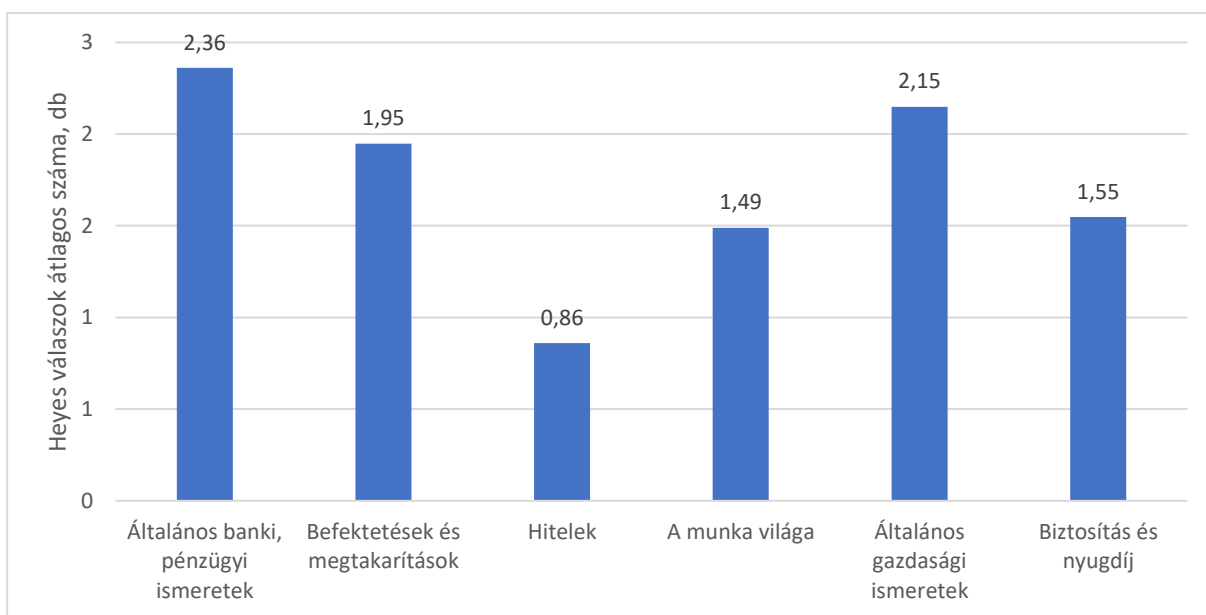
Helyesen megválaszolt kérdések átlagos száma életkor szerint, db

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

Emellett fontos megemlíteni a középiskolások témakörönként elért átlagpontszámait. Minden témakörben 4 feleletválasztós kérdést és egy számolási feladatot kellett megválaszolniuk, így a maximálisan jól megválaszolt kérdések száma minden témakörben 5 darab volt.

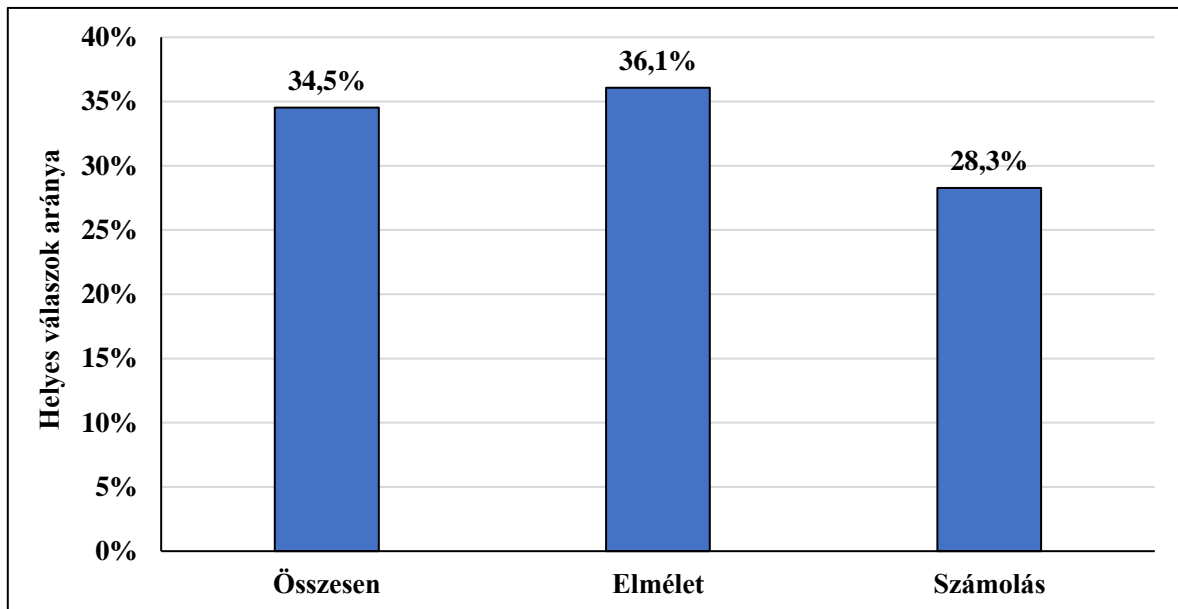
Helyesen megválaszolt kérdések átlagos témakörönként, db

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

2. A számolós feladatok általában azoknak mentek jobban, akik az elméleti kérdésekre is nagyobb arányban tudtak helyesen válaszolni.

A megkérdezettek helyes válaszainak aránya

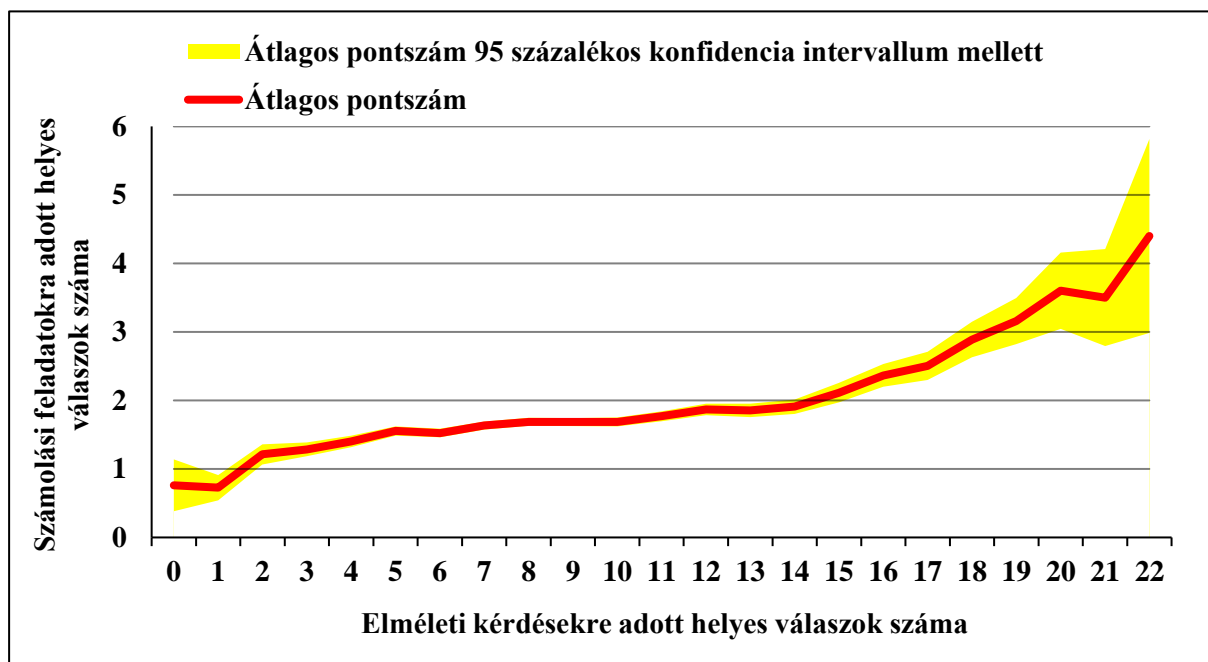
Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

Az ábrán jól látható, hogy a kérdések közel egyharmadára, 34,5 százalékára tudtak a megkérdezett diákok helyesen válaszolni. Az a 30 kérdésből nagyjából, átlagosan 10 helyes választ jelent. Azonban, ha tesztet ketté bontva megvizsgáljuk a számolós, és nem számolós, elméleti kérdéseket, akkor jól látható, hogy a számolós feladatokat sokkal alacsonyabb arányban tudták a diákok helyesen megválaszolni. Ezeknél a kérdéseknél a helyes válaszok aránya csupán 28,3 százalék volt. A képet tovább árnyalja, hogyha figyelembe vesszük, hogy a kérdések során minden esetben összesen 5 válaszlehetőség közül kellett kiválasztaniuk a helyeset, melyek közül az utolsó válaszlehetőség a „Nem tudom” volt. Tehát, ha valaki mindenképpen tippelni szeretett volna, akkor is 25 százaléka esélye volt a jó válasz eltalálására.

Továbbá, lentebb, az ábrán pedig az látható, hogy megfigyelhető egyfajta pozitív kapcsolat az elméleti és a számolós feladatok között. Az elméleti kérdésekre több helyes találattal rendelkező kitöltők általában több kérdésre tudtak válaszolni a számolós feladatok esetében is. Azonban az is megfigyelhető, hogy a helyes válaszok számának szórása is egyre inkább növekedett. Tehát, jobb elméleti tudással rendelkező kitöltők között is akadt olyan, aki csak 1-2 számolós feladatra tudta a helyes választ.

***Számolós feladatokra adott helyes válaszok átlagos száma
az elméleti kérdéseken elért helyes válaszok függvényében***

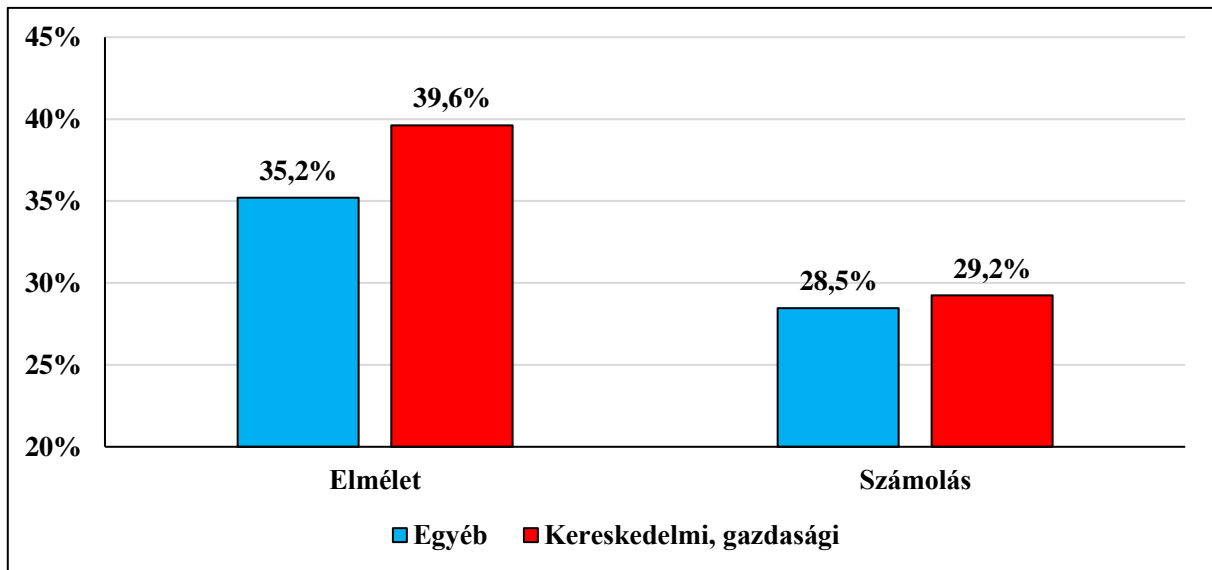

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

3. A kereskedelmi, gazdasági képzésekben résztvevő diákok általában jobban teljesítettek

A lenti ábrán jól látható, hogy a kereskedelmi, gazdasági képzésen résztvevő diákok nagyobb arányban adtak helyes választ, mint az egyéb szakirányú képzésre járó diákok. Ez a különbség elsősorban az elméleti kérdéseknél mutatkozott meg, ahol átlagosan 4,2 százalékponttal (12,6 százalékkal) nagyobb arányban válaszoltak helyesen a kereskedelmi, gazdasági képzésre járó diákok. A számolós feladatok esetében nem volt jelentősebb eltérés, csupán 0,7 százalékpont, (azaz 2,7 százalék) a két csoport között.

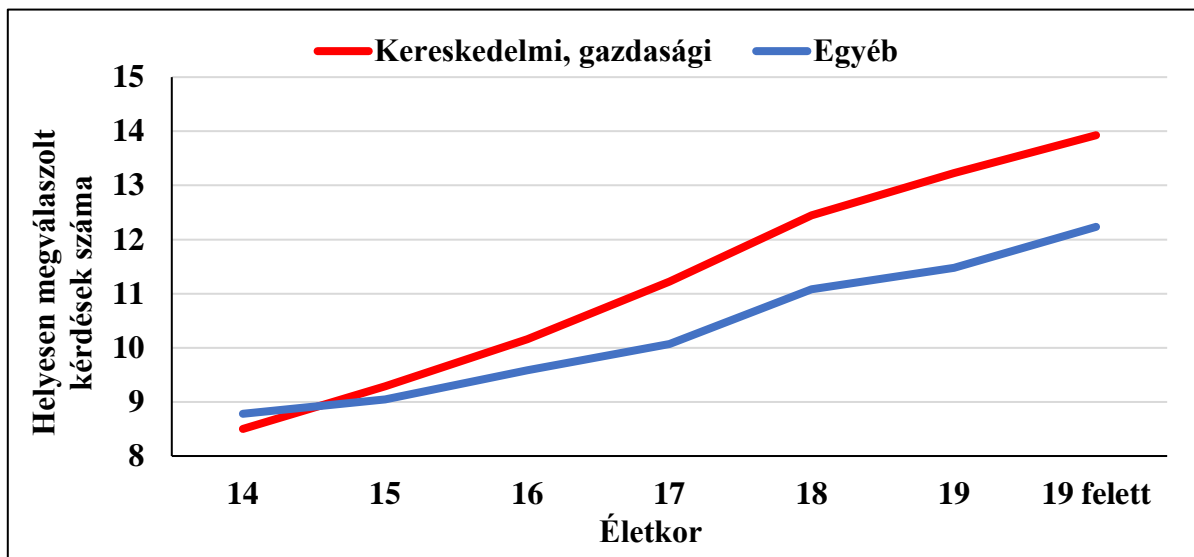
A megkérdezettek helyes válaszainak aránya a kereskedelmi és gazdasági, illetve az egyéb képzésen résztvevő diákok körében

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A következő ábrán pedig megfigyelhető, hogy az idősebb korosztályokban magasabb volt ez az eltérés. Jól látható, hogy a 14 és 15 éves korosztály esetében még minimális az eltérés, sőt a 14 évesek esetében az egyéb képzésen résztvevő diákok teljesítettek jobban. Azonban a 19 és a 19 évnél idősebb korosztály esetében a kereskedelmi, gazdasági képzésre járó diákok helyesen megválaszolt kérdéseinek száma már átlagosan 1,7 darabbal, azaz 13,8 százalékkal magasabb, mint az egyéb képzésen résztvevő társaiké.

A kereskedelmi, gazdasági képzésen, illetve az egyéb képzésen résztvevő diákok helyesen megválaszolt kérdéseinek átlagos száma, életkoruk függvényében

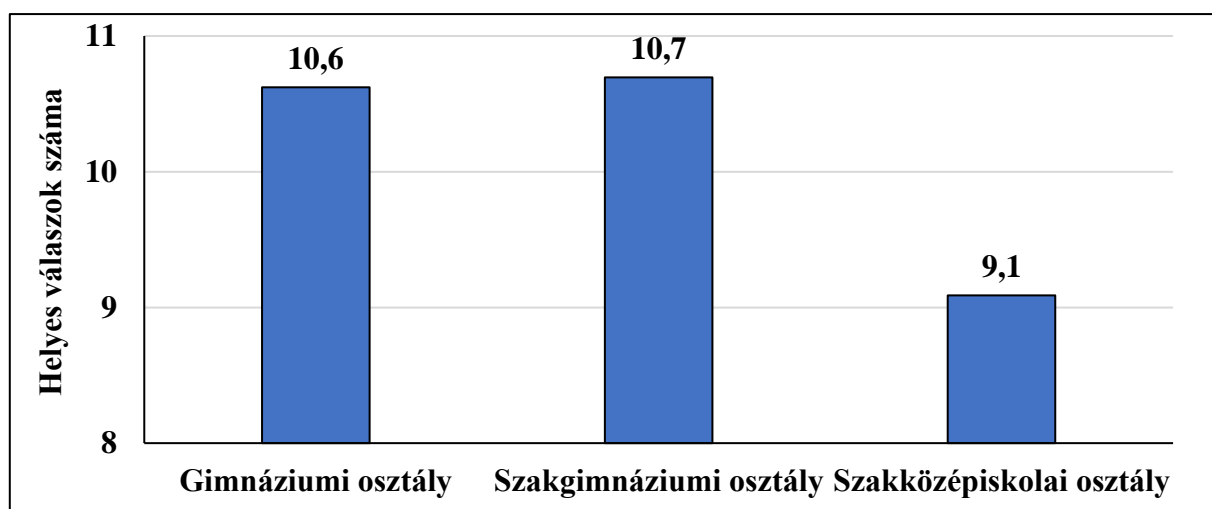

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

Azonban felmerülhet az a kérdés, hogy valóban csak ennyivel jelentene többet egy ilyen jellegű szakirány?

4. A szakközépiskolai képzésen résztvevő diákok minden témakörben gyengébben teljesítettek.

A megkérdezettek helyes válaszainak átlagos száma, az oktatási intézmény függvényében

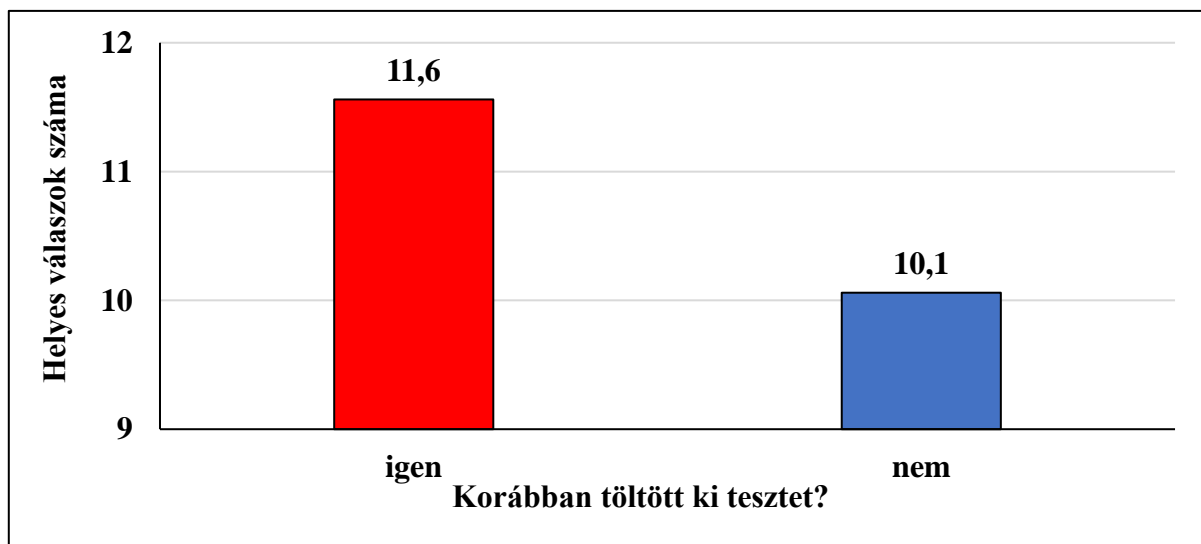

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

Az ábrán jól látható, hogy a szakközépiskolai képzésen résztvevő diákok átlagosan kevesen tudtak helyesen válaszolni, mint a gimnáziumba vagy a szakgimnáziumba járó társaiké. Utóbbihoz mérten 16,2 százalékkal teljesítettek gyengébben. Ez egyébként nem csak az összteljesítményben tükröződött, de minden egyes témakör esetében jellemző volt. Ami még megfigyelhető, hogy gimnazisták helyes válaszainak a száma ugyan valamivel alacsonyabb volt, mint a szakgimnáziumba járó diákoké, de ez a különbség nem jelentős.

5. Azok, akik korábban is töltöttek már ki Econventio tesztet általában jobban teljesítettek, mint azok, akik még nem.

A megkérdezettek helyes válaszainak átlagos száma annak függvényében, hogy korábban töltöttek-e ki Econventio tesztet

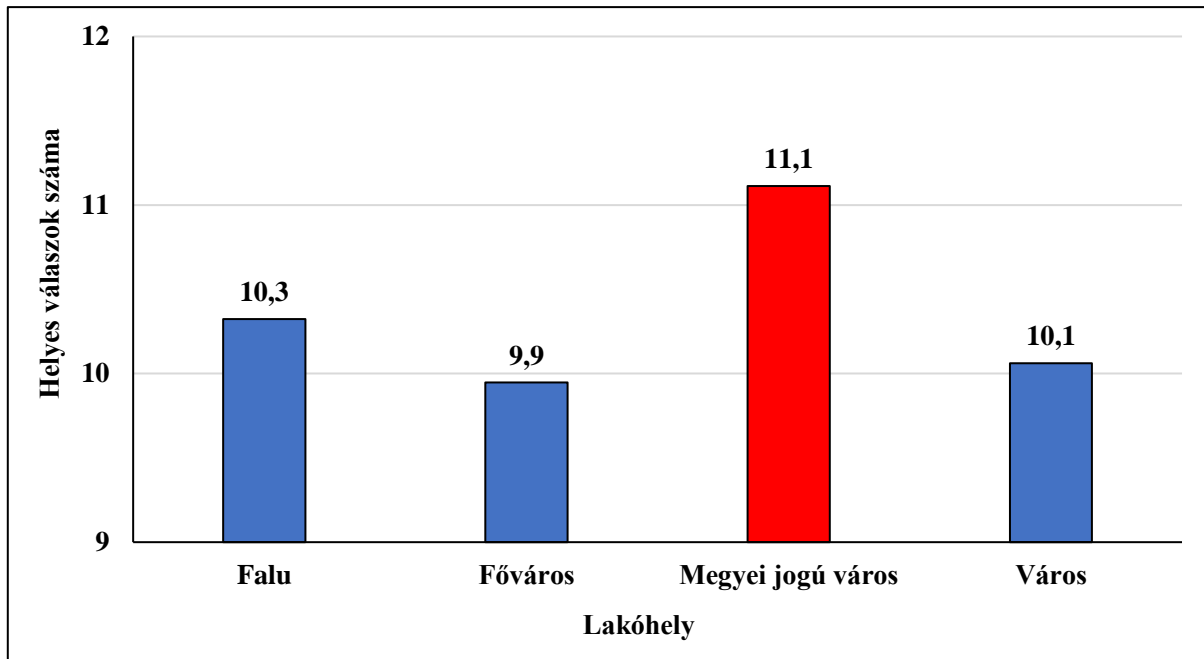

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A fenti ábrán jól látható, hogy azok, akik már korábban is részt vettek az Econventio teszt kitöltésében (ők az összes kitöltő nagyjából negyedét, 28 százalékát jelentik) azok jelentős mértékben, átlagosan közel 2 helyes válasszal, azaz 14,9 százalékkal jobb eredményt értek el, mint azok, akik még nem vettek ebben részt. A 30 kérdés közül csupán 2 darab olyan kérdés volt, melynél minimális mértékben ugyan, de jobban teljesítettek azok, akik még sohasem vettek részt a teszt kitöltésében.

6. Megyei jogú városokban tanulók általában jobban teljesítettek

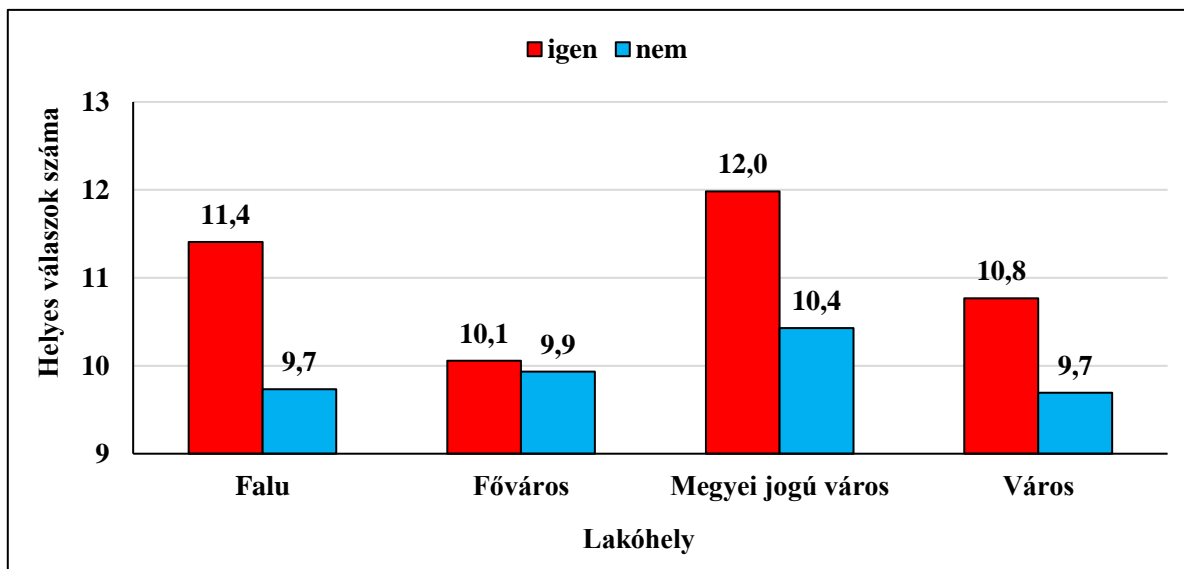
A kitöltők helyes válaszainak átlagos száma, a lakóhely függvényében

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

Lakóhely tekintetében a megyei jogú városban és a falvakban élők általában több válasza tudtak helyesen válaszolni. Ezt a különbséget ugyan jelentős mértékben azzal is magyarázható, hogy ezekben a településtípusokban jóval eredményesebbek voltak azok, akik töltöttek már ki korábban Econventio tesztet. A lenti jól látható, hogy a falvakban élők esetében 17,2 százalékkal, még a megyei jogú városban élők esetében 9,3 százalékkal teljesítettek jobban a teszt kitöltésében már korábban is résztvevő diákok.

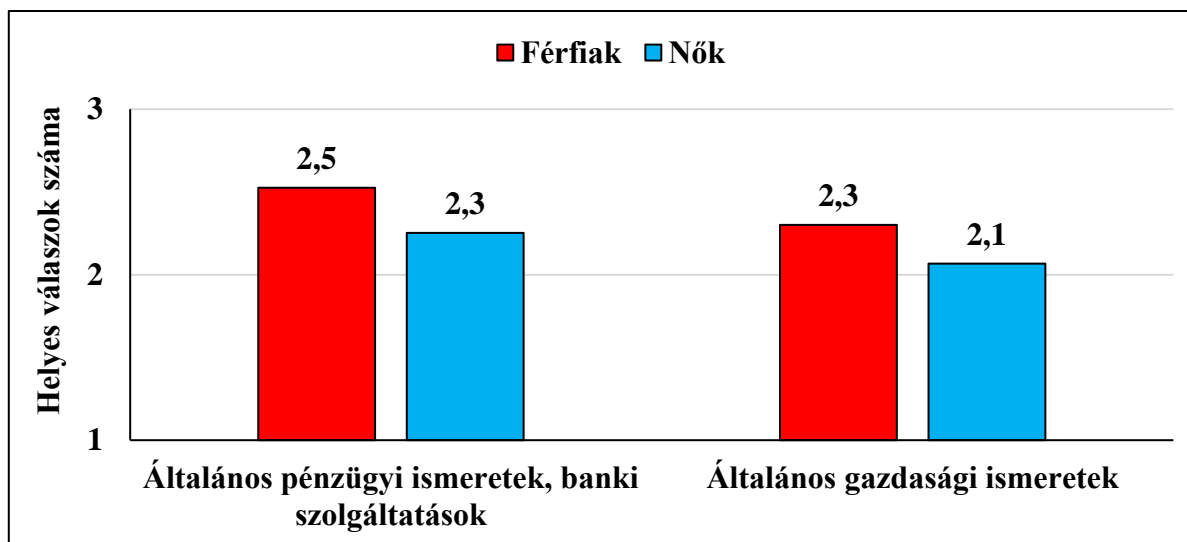
***A kitöltők helyes válaszainak átlagos száma,
a lakóhely és a korábbi kitöltés függvényében***

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

7. A fiúk általában jobban teljesítettek a teszten

***A kitöltők helyes válaszainak átlagos száma nemenként külön-külön,
az általános pénzügyi ismeretek, banki szolgáltatásokhoz, illetve az
általános gazdasági ismeretekhez kötődő kérdések esetében***

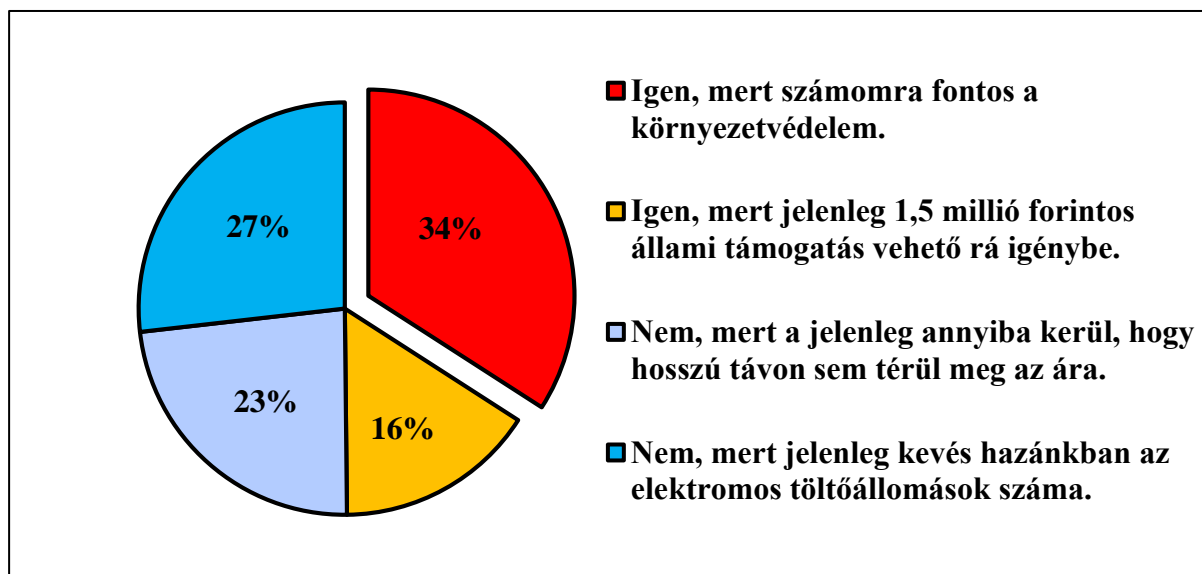
Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A férfi kitöltők helyes válaszainak átlagos száma (10,7 darab helyes válasz) valamivel nagyobb volt, mint a nőké (10,28 darab helyes válasz). Ez a 4,4 százalékos különbség leginkább az általános pénzügyi ismeretek, banki szolgáltatásokhoz és az általános

gazdasági ismeretekhez köthető témaköröknek köszönhető. Ahogy az ábrán is látható, a férfiak átlagosan 0,2 darabbal több kérdésre tudtak helyesen válaszolni ezekben a témakörökben. Ez annyit jelent, hogy általában minden ötödik férfi kitöltő eggyel több kérdésre tudta a helyes választ, mint a női kitöltők általában.

8. Akik vásárolnának elektromos autót általában jobban teljesítettek a teszten

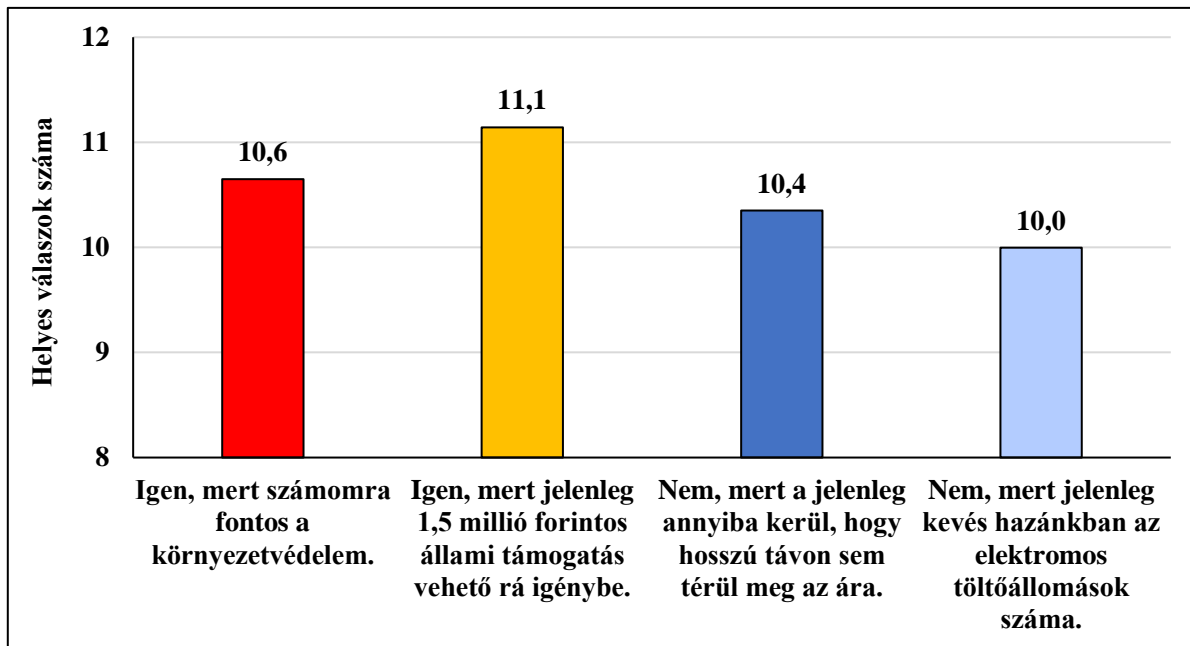
Diákok számának megoszlása a „Vásárolnál-e elektromos autót?” kérdésre adott válaszok alapján

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A hozzáállásukat nézve jelentősen megosztotta a diákokat az elektromos autóvásárlás. A kitöltők fele szívesen vásárolna elektromos autót, közülük is leginkább a környezetvédelem miatt. A másik fele nem vásárolna, leginkább azért, mert hazánkban még nincs elegendő elektromos töltőállomás. A teszten elért eredményeiket vizsgálva érdekes módon azok teljesítettek jobban, akik, ha tehetnék a vásárlás mellett döntenének.

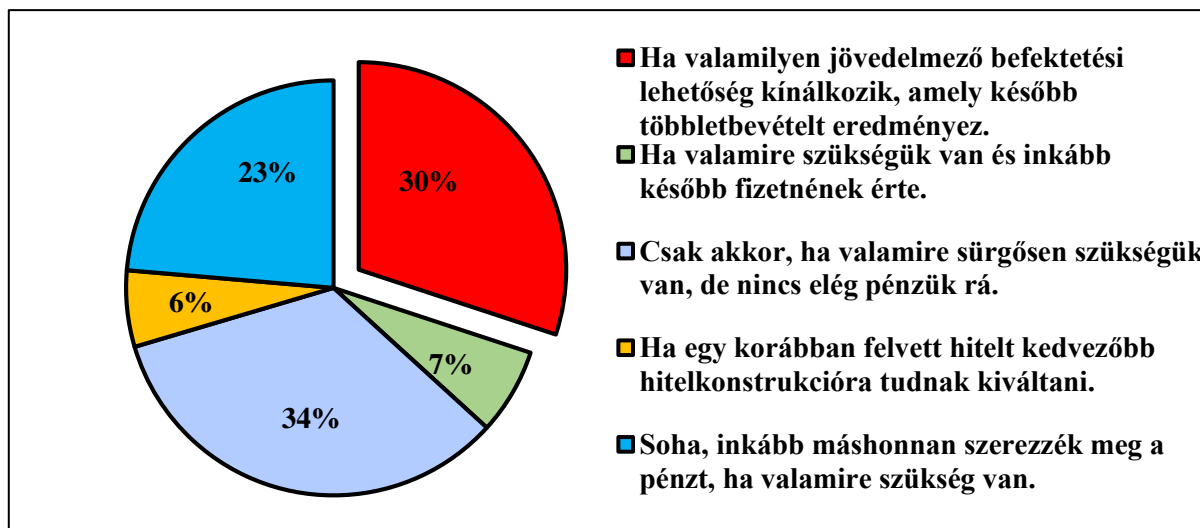
A diákok helyes válaszainak száma a „Vásárolnál-e elektromos autót?” kérdésre adott válasz függvényében

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

9. A hitelfelvételtől óva intenek, de a tőzsdéhez való hozzáállásuk pozitív

Diákok számának megoszlása a „Te mit tanácsolnál a szüleidnek, milyen esetben vegyenek fel hitelt?” kérdésre adott válaszok alapján

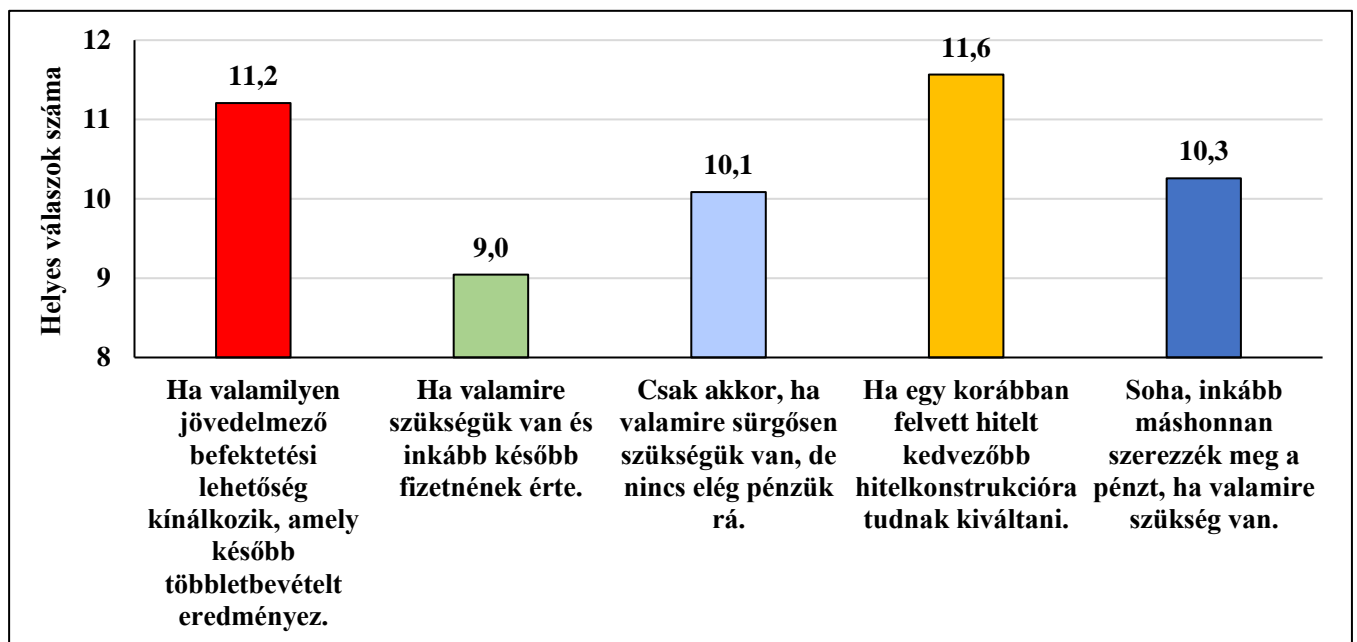

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A fenti ábrán látható kördiagrammon jól látható, hogy a hitelfelvételtől óva intené szüleit a diákok 23 százaléka. 34 százalékuk pedig csak akkor javasolja a hitelfelvételt, ha valamire sürgősen szükség van. 30 százalékuk jövőbeli többletbevétel fejében tartja kívánatosnak és csupán 7 százalékuk venne fel szükségletek kielégítésére. Azonban a lenti ábrán az is megfigyelhető, hogy azok teljesítettek jobban a teszt kitöltése során, akik a jövőbeli többletbevétel esetében, vagy kedvezőbb hitelkonstrukció fejében javasolná a hitelfelvételt.

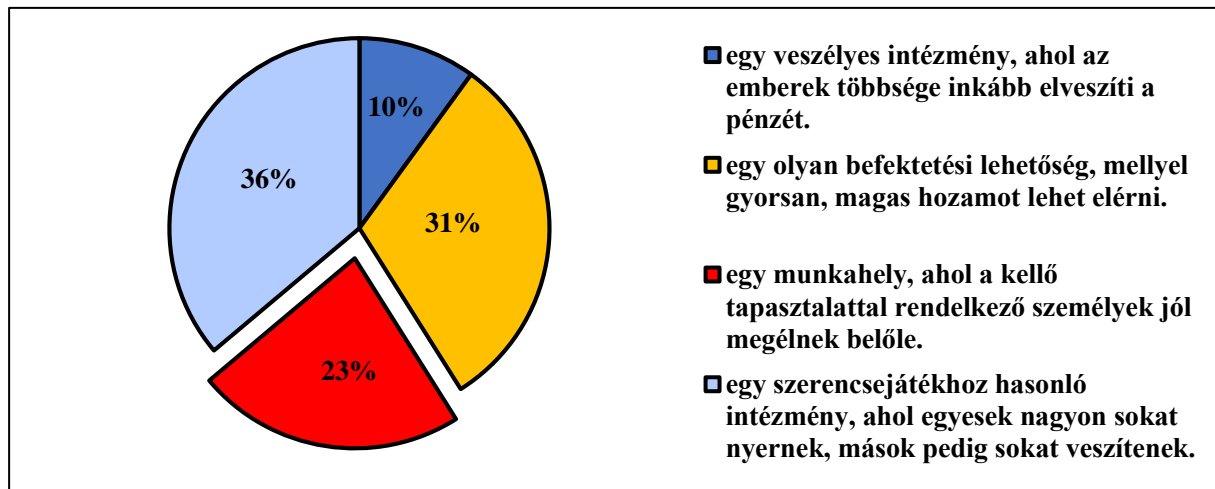
Diákok helyes válaszainak átlagos száma a „Te mit tanácsolnál a szüleidnek, milyen esetben vegyenek fel hitelt?” kérdésre adott válasz alapján

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A következő ábrán pedig jól látható, hogy a tőzsdével kapcsolatos hozzáállásuk is jelentősen megosztott. 31 százalékuk egy magas hozammal kecsegtető befektetésnek tartja, míg 23 százalékuk egy munkahelyhez hasonlítja, amiből akár jól meg is lehet élni. 36 százalékuk egy szerencsejátékhoz hasonlítja, ahol egyaránt nyerni, de veszíteni is lehet és csupán 10 százalékuk tartja egy veszélyes intézménynek.

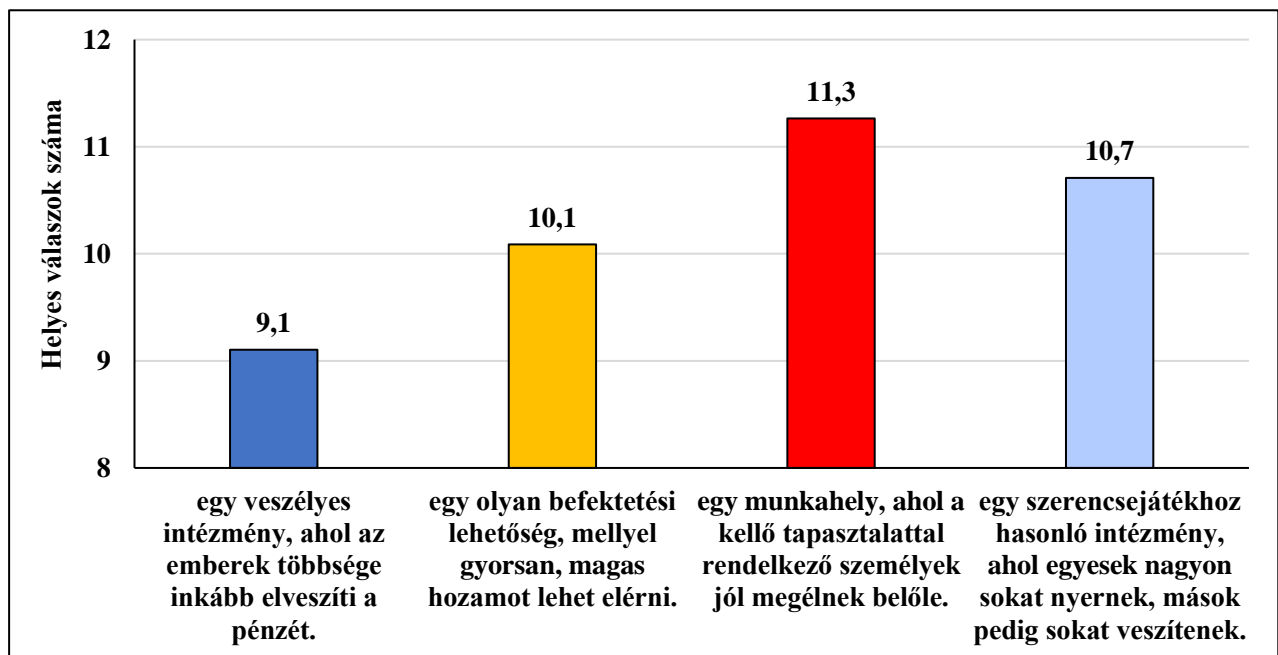
**A diákok számának megoszlása a „Véleményem szerint a tőzsde...”
kérdésre adott válaszok alapján**

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

Azonban a lenti ábrán az látható, hogy akik pozitívabban állnak a tőzsde intézményéhez, azok általában több kérdésre tudtak helyesen válaszolni, mint azok, akik negatívan ítélik meg azt.

**Diákok helyes válaszainak átlagos száma a „Véleményem szerint a tőzsde...”
kérdésre adott válasz függvényében**

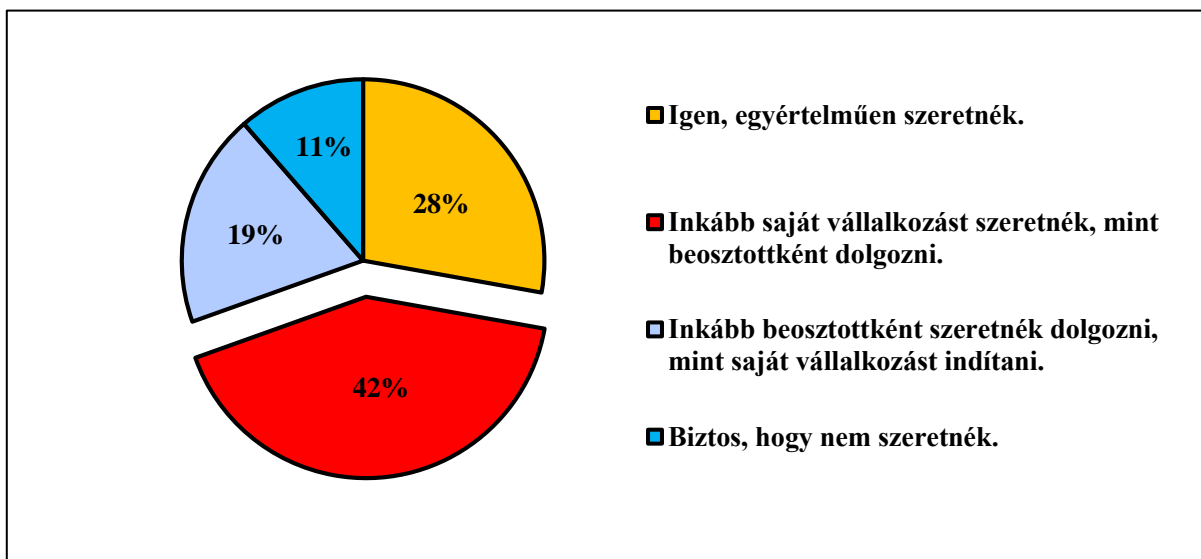

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

10. Rendkívül erős bennük a vállalkozó szellem

A vállalkozásokhoz való hozzáállás esetében is hasonló eredményeket tapasztalhatunk, mint az előző kérdéskör esetében. A pozitív hozzáállással rendelkező diákok általában jobb eredményt értek el. A lenti ábrán jól látható, hogy a diákok túlnyomó többsége szívesen vállalkozna, összesen 70 százalékuk szeretne, vagy inkább szeretne a jövőben vállalkozást indítani, illetve csupán 11 százalékuk zárkózik el teljes mértékben az ötlettől.

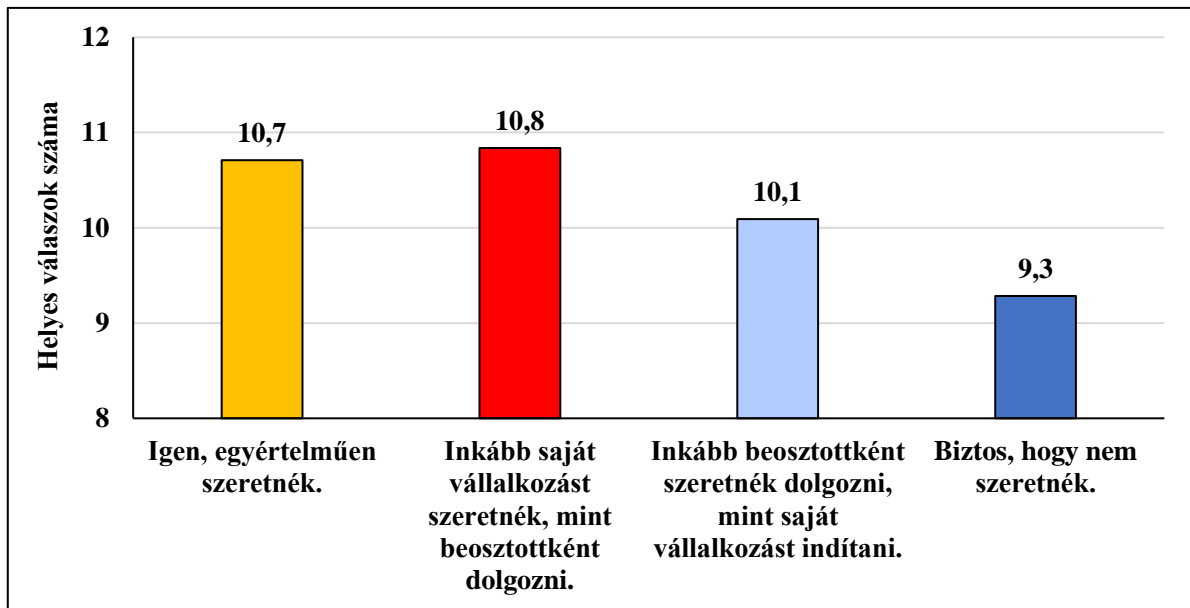
Diákok számának megoszlása a „Szeretnél-e a jövőben saját vállalkozást indítani?” kérdésre adott válaszok alapján

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A következő ábrán pedig jól látható, hogy valóban jobban teljesítettek azok, akik szívesen vállalkoznának.

A diákok helyes válaszainak átlagos száma a „Szeretnél-e a jövőben saját vállalkozást indítani?” kérdésre adott válaszok alapján

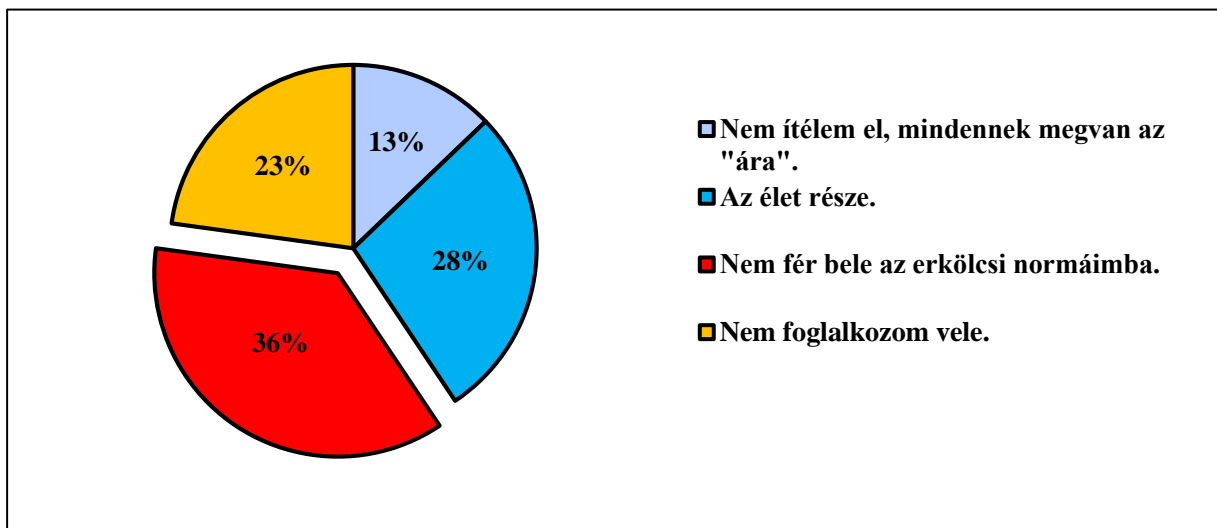

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

11. Korrupciót megtűrik az állami nyugdíjról pedig már lemondtak

A diákok korrupcióhoz és nyugdíjhoz való hozzáállása meglepő eredményeket hozott. A lenti, 18. ábrán jól látható, hogy a kitöltők kicsivel több, mint egy harmada ítéli el a korrupciót, 41 százaléka nem ítéli el, illetve az élet részének tartja, 23 százalékuk pedig egyáltalán nem is foglalkozik vele.

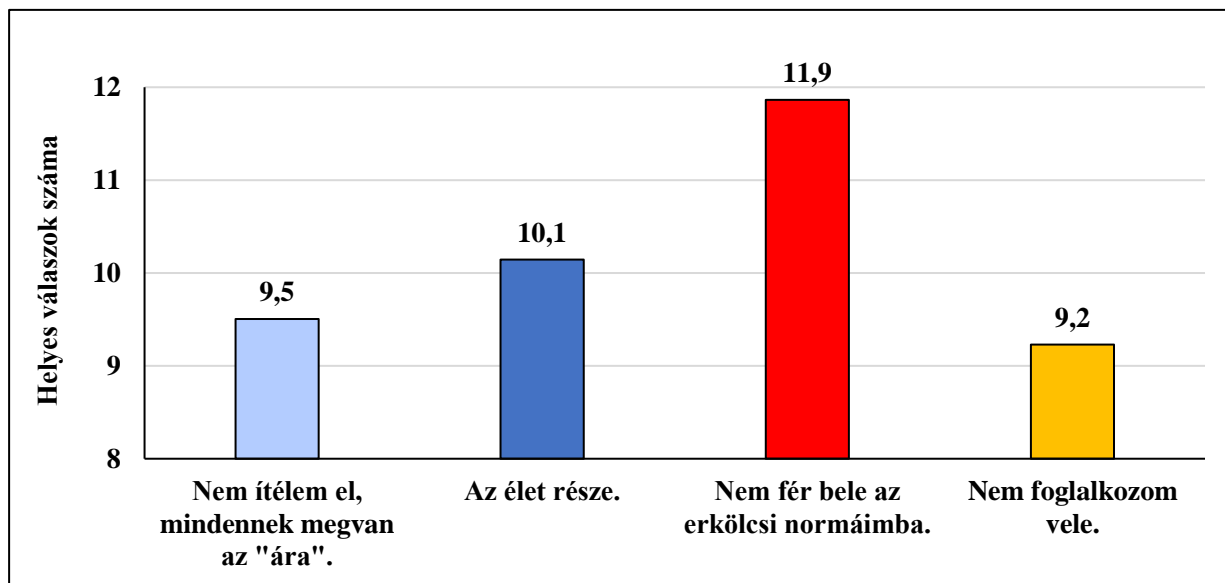
Kitöltők számának megoszlása a „Mit gondolsz a korrupcióról?” kérdésre adott válaszok alapján

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

Azonban, ahogyan az a 19. ábrán is látható, azok, akik határozottan elzárkóznak ettől a fajta cselekedettől, azok jelentős mértékben jobban teljesítettek, mint azok, akik nem.

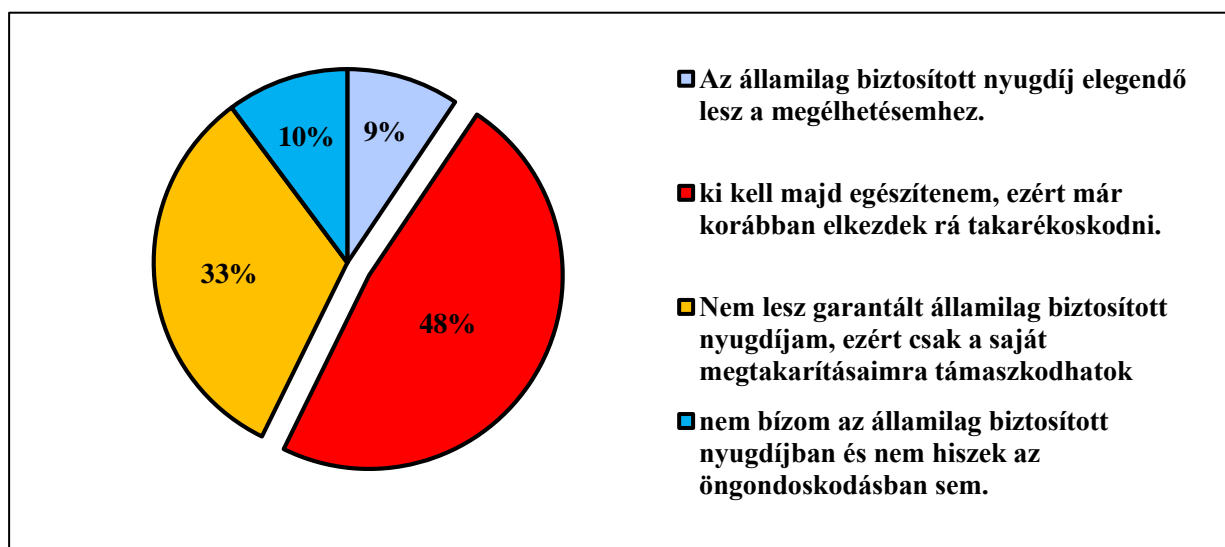
Kitöltők helyes válaszainak átlagos száma a „Mit gondolsz a korrupcióról?” kérdésre adott válasz függvényében

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A nyugdíjhoz való hozzáállásuk hasonlóan negatív, vagy bizonyos értelemben realista képet fest. A következő ábrán jól látható, hogy a diákok közel fele, 48 százaléka úgy gondolja, hogy már korábban el kell kezdenie takarékoskodni nyugdíjas éveire. 33 százalékuk nem számít az állam támogatására. 9 százalékuk még úgy gondolja az államilag biztosított nyugdíj elegendő lesz, míg 10 százalékuk az öngondoskodásban sem hisz.

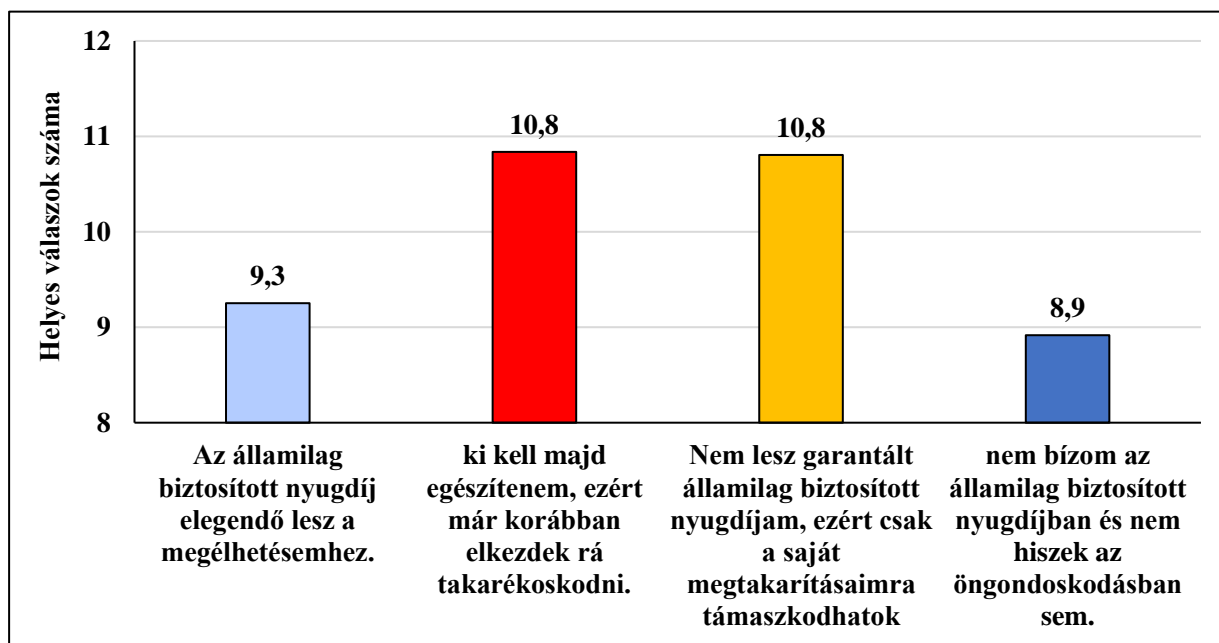
Kitöltők számának megoszlása a „Mit gondolsz, miből fogsz élni nyugdíjas korodban?” kérdésre adott válaszok alapján

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A lenti ábra pedig szemlélteti, hogy válaszaikat tekintve a két „szélsőséges” nézetet valló csoport jóval gyengébben teljesített a teszten.

Kitöltők helyes válaszainak átlagos száma a „Mit gondolsz, miből fogsz élni nyugdíjas korodban?” kérdésre adott válaszok alapján

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

RÉSZLETES EREDMÉNYEK

Demográfiai adatok

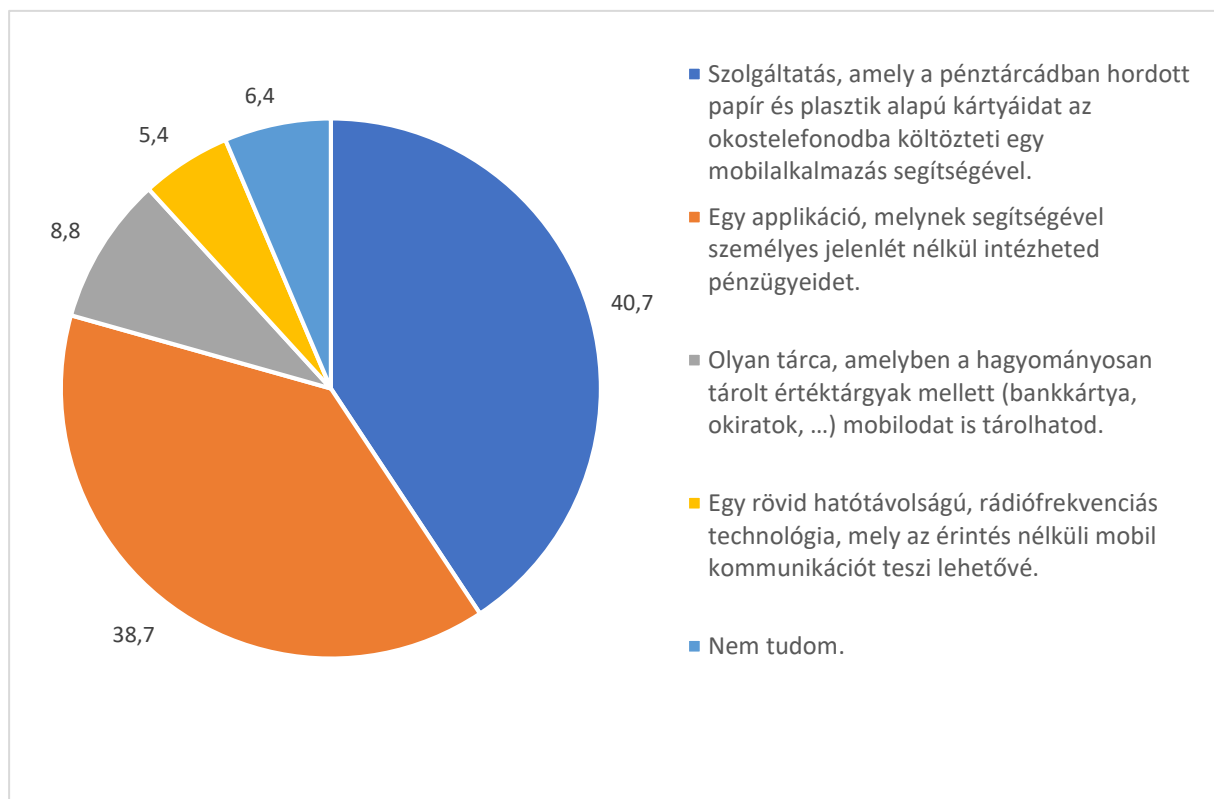
A tesztet 12026 középiskolás töltötte ki. Demográfiai jellemzőket tekintve a kitöltők 4,5 százaléka 14 éves, 21,4 százaléka 15 éves, 25,7 százaléka 16 éves, 19,3 százaléka 17 éves, 15,5 százaléka 18 éves, 8,0 százaléka 19 éves, míg 5,6 százaléka 19 éve feletti volt. A mintába került középiskolások többsége nő, az ő arányuk 54,3 százalék, 45,7 százalék pedig férfi. A kitöltők legnagyobb arányban városokban élnek, az ő arányuk 39,1 százalék. Ezen túl a mintába kerültek 34,4 százaléka él megyei jogú városban, 22,7 százaléka községben, és csupán 3,8 százaléka él a fővárosban. Megyei megoszlásukat tekintve a legtöbben Békés megyében laknak, a legkevesebben pedig Nógrád megyéből töltötték ki a tesztet. A középiskolások többsége (55,6 százalék) szakgimnáziumi osztályban, 24,7 százaléka gimnáziumi osztályban, 14,4 százaléka szakközépiskolai osztályban, 1,3 százaléka általános iskolában, míg 4,0 százalékuk valamilyen egyéb osztályban tanul. A kitöltők 30,1 százaléka tanul kereskedelmi, gazdasági képzésen. Emellett fontos még megemlíteni, hogy a többség, 72 százalék még nem töltött ki korábban Econventio tesztet, és 28 százalék volt azoknak az aránya, akik korábbi években már részt vettek kitöltőként a felmérésben.

1. Általános pénzügyi ismeretek, banki szolgáltatások

Az első kérdéscsoport a kitöltő diákok általános pénzügyi ismereteit mérte fel. Az első kérdés a mobiltárca ismeretéről kérdezte a középiskolásokat. A válaszadó diákok 40,7 százaléka helyesen válaszolta meg a kérdést, azaz a mobiltárca pontos megnevezését választották. Ugyanakkor a tesztet kitöltő középiskolások 6,4 százaléka a "Nem tudom." opciót választotta. A fennmaradó 52,9 százalék pedig rossz választ adott meg az első kérdés során, ebből 38,7 százalék válaszolta azt, hogy a mobiltárca „Egy applikáció, melynek segítségével személyes jelenlét nélkül intézheted pénzügyeidet.”

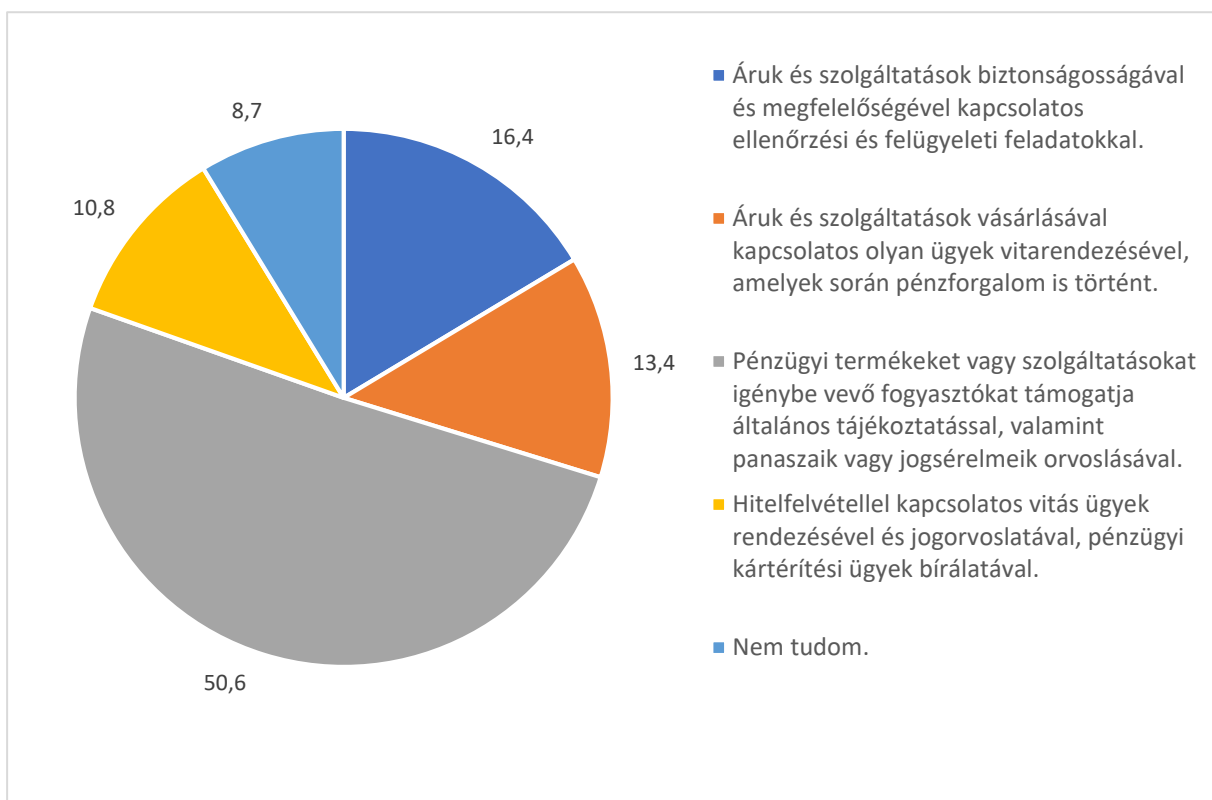
1. kérdés: Mi az a mobiltárca? Válaszok megoszlása (%)

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A második kérdés arra volt kíváncsi, hogy mivel foglalkozik a Magyar Nemzeti Bank Pénzügyi Fogyasztóvédelmi Központja. A középiskolás kitöltők 50,6 százalék találta el pontosan a választ, miszerint a Magyar Nemzeti Bank Pénzügyi Fogyasztóvédelmi Központja a pénzügyi termékeket vagy szolgáltatásokat igénybe vevő fogyasztókat támogatja általános tájékoztatással, valamint panaszaiak vagy jogsérelmeik orvoslásával foglalkozik. A második legnagyobb arányban, 16,4 százalék úgy gondolta, hogy az áruk és szolgáltatások biztonságosságával és megfelelőségével foglalkozik. Ezt követően a diákok 13,4 százaléka úgy gondolta, hogy áruk és szolgáltatások vásárlásával kapcsolatos ügyek vitarendezésével foglalkozik az MNB Pénzügyi Fogyasztóvédelmi Központja.

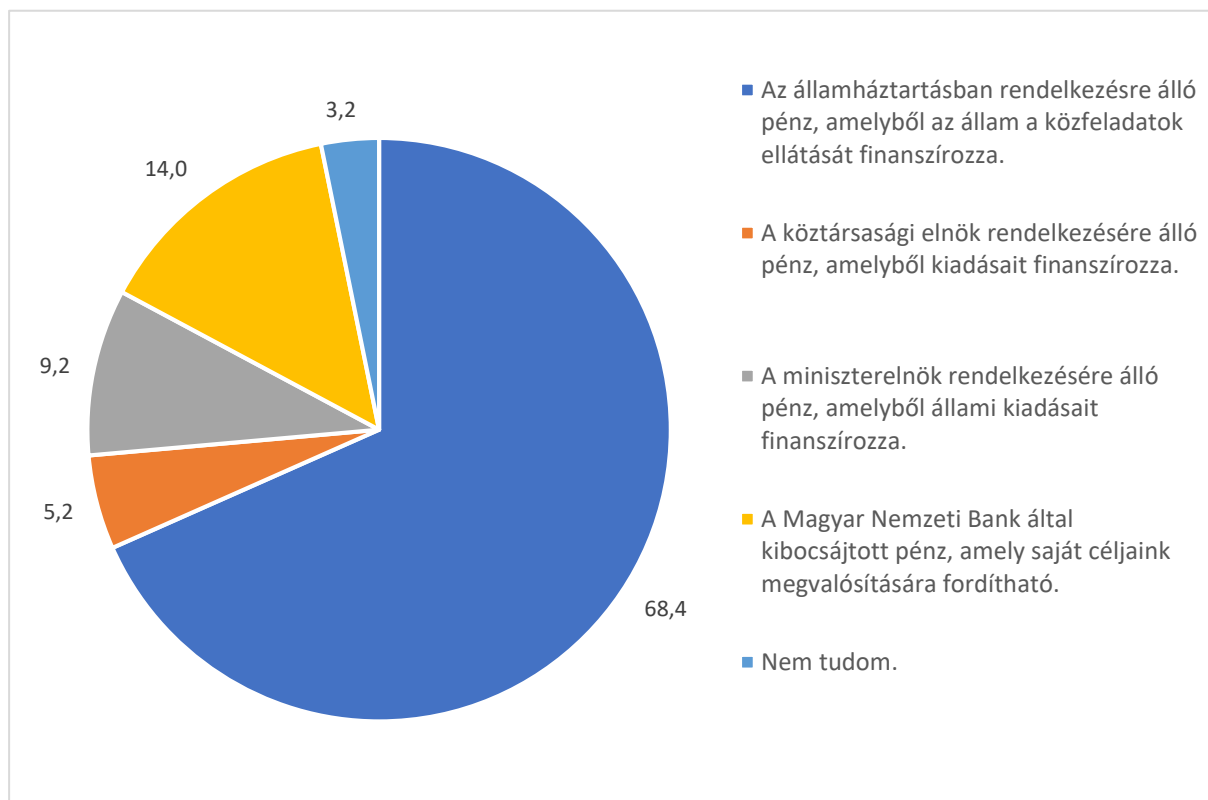
2. kérdés: Mivel foglalkozik a Magyar Nemzeti Bank Pénzügyi Fogyasztóvédelmi Központja? Válaszok megoszlása (%)

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A témakör harmadik kérdése úgy hangzott: „Mi a közpénz?” A válaszadó diákok több, mint kétharmada 68,4 százaléka adott helyes választ a kérdésre. A kitöltők 14 százaléka szerint a közpénz a Magyar Nemzeti Bank által kibocsájtott pénz, amelyet saját céljainak megvalósítására fordíthat. A diákok további 14,4 százaléka a két másik helytelen opció közül választott, illetve a válaszadók 3,2 százaléka nem tudta a kérdést megválaszolni.

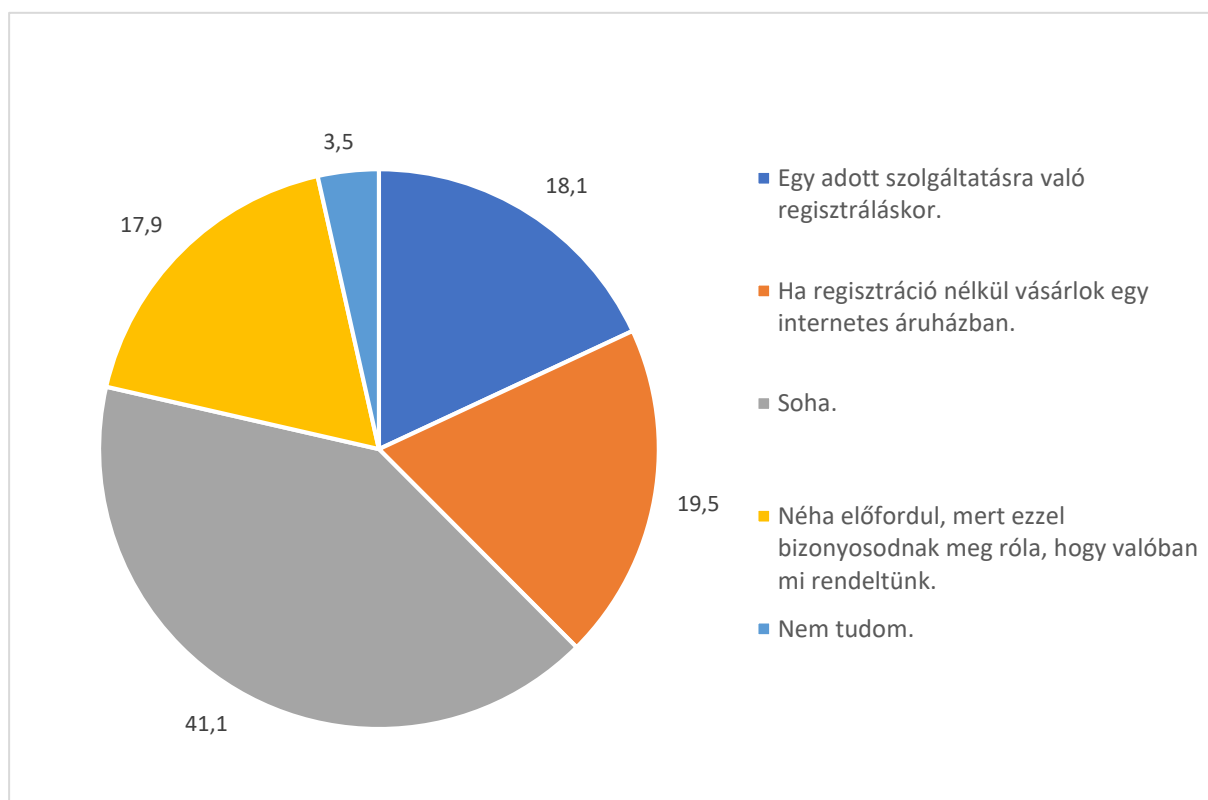
3. kérdés: Mi a közpénz? Válaszok megoszlása (%)

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A témakör negyedik kérdése arról szólt, hogy a megbízható internetes áruházak a bankkártya adatainkat vajon e-mailben elkérik-e? A középiskolás diákok 41,1 százaléka tudta a helyes megfejtést, miszerint az internetes áruházak soha nem kérik e-mailben a bankkártya adatainkat. A válaszadók 19,5 százaléka szerint ez akkor fordulhat elő, amikor regisztráció nélkül vásárolnak egy terméket, 18,1 százalékuk szerint pedig éppen akkor, ha bizonyos szolgáltatásokra beregisztrálnak. 17,9 százalékuk szerint néha előfordulhat ilyen eset, mert az áruházak így győződnek meg arról, hogy valóban mi rendeltünk.

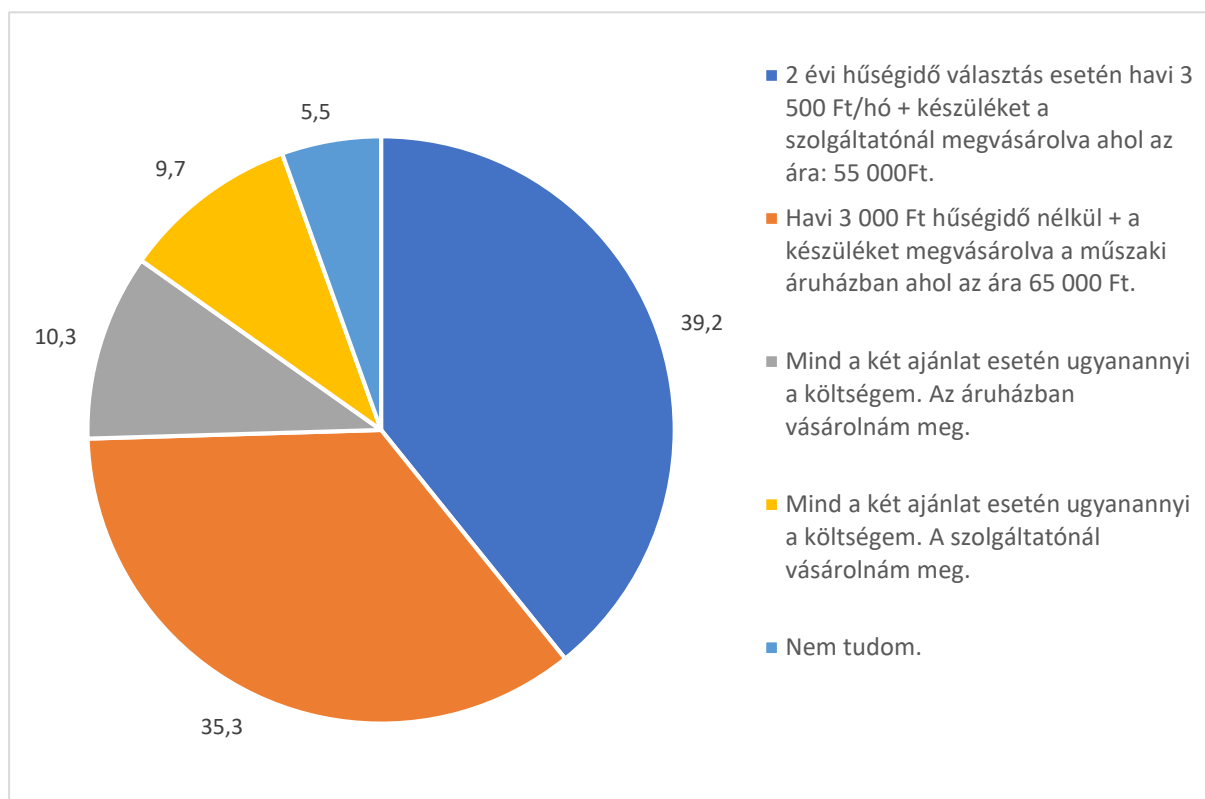
4. kérdés: Mikor kérik el a megbízható internetes áruházak a bankkártya adatainkat e-mailben? Válaszok megoszlása (%)

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

Az általános pénzügyi ismeretek modul még egy számítási feladatot is tartalmazott: „Új telefont szeretnél vásárolni. A kiszemelt telefont megveheted a szolgáltatónál, illetve kártyafüggetlenül az egyik műszaki áruházban. Melyik ajánlattal jársz jobban pénzügyi szempontból?” A diákok csupán közel harmada 35,3 százaléka adott helyes választ a kérdésre, vagyis úgy járnak jobban, ha 3 000 Ft hűségidő nélkül a készüléket a műszaki áruházban vásárolják meg 65 000 forintért. A középiskolás nagyobb arányban, 39,2 százalékban választották a másik opciót, melynek értelmében 2 évi hűségidővel havi 3 500 Ft/hó díjért, 55 000 forintért vásárolják meg a készüléket a szolgáltatónál. A vizsgált középiskolások 20 százaléka szerint mind a két ajánlat esetén ugyanakkora költséggel rendelkeznének, valamint 5,5 százalék pedig nem tudta megválaszolni a kérdést.

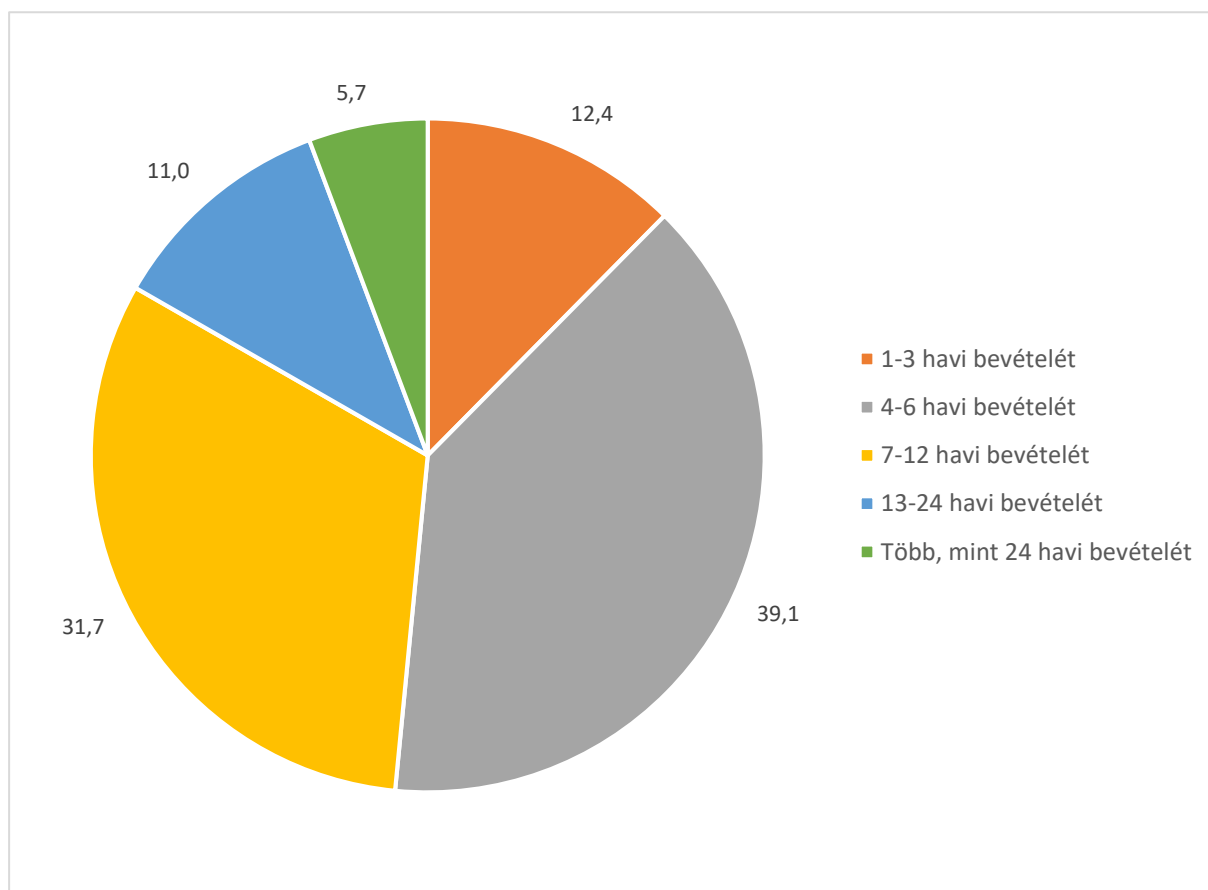
5. kérdés: Új telefont szeretnél vásárolni. A kiszemelt telefont megveheted a szolgáltatónál, illetve kártyafüggetlenül az egyik műszaki áruházban. Melyik ajánlattal jársz jobban pénzügyi szempontból? Válaszok megoszlása (%)

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A következő kérdések során a középiskolai diákok általános pénzügyi ismereteihez kapcsolódó attitűdöt vizsgálták. Arra a kérdésre, hogy egy család legfeljebb hány havi nettó bevételét költse autóvásárlásra a legnagyobb arányban – 39,1 százalék – azt válaszolták a középiskolai kitöltők, hogy 4-6 havi bevételt érdemes elkölteni autó vásárlásra. Ezt követően a második legnagyobb arányban (31,7 százalék) 7-12 havi bevételt költenének autó vásárlásra. A fennmaradó 29,2 százalék pedig 3 másik opció között oszlik meg. A kitöltők 12,4 százaléka gondolta úgy, hogy 1-3 havi bevétel elegendő autó vásárlásra, 11 százalék pedig úgy vélte, hogy 13-24 havi bevétel az ideális. A fennmaradó 5,7 százalék pedig úgy gondolta, hogy több mint 24 havi bevétel lenne megfelelő egy autó megvásárlására.

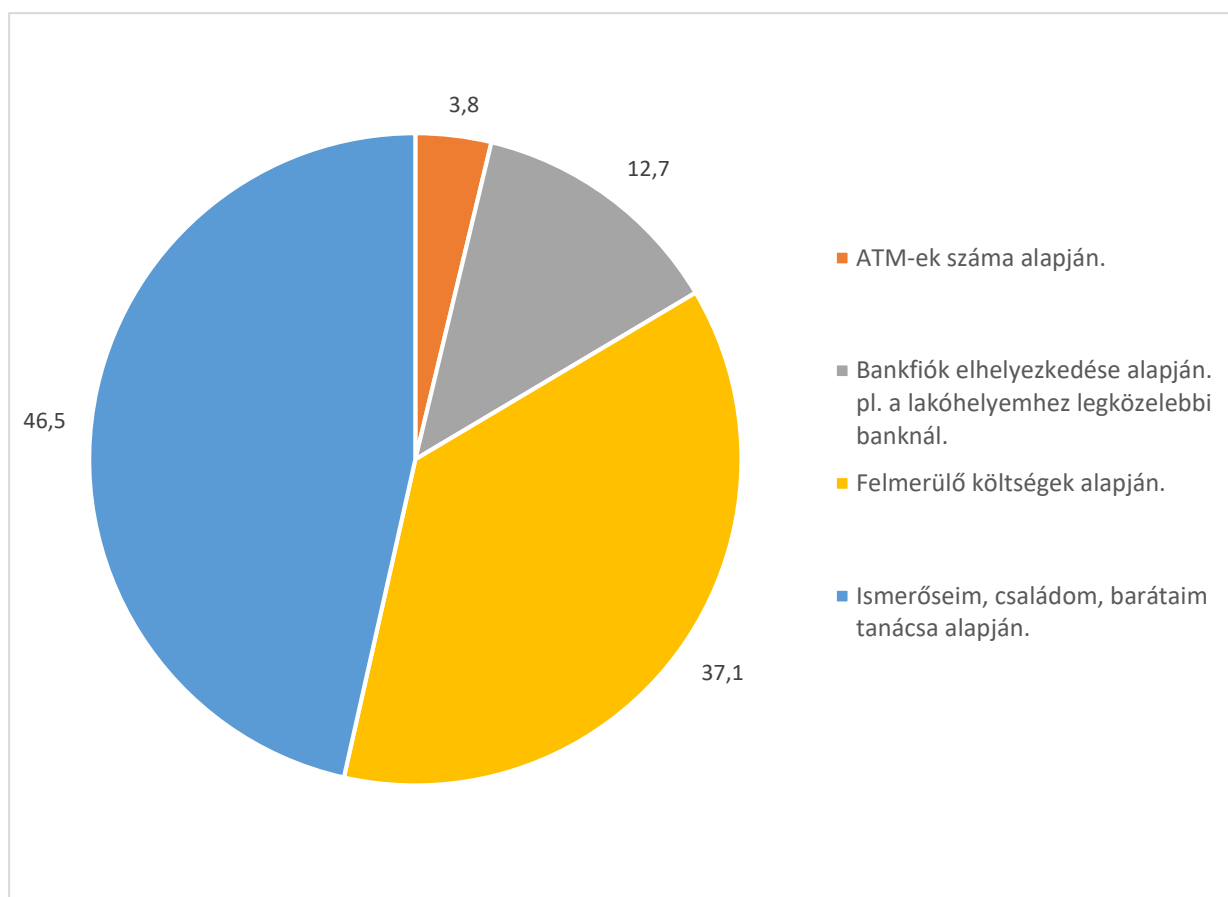
6. kérdés: Véleményed szerint egy család legfeljebb hány havi nettó bevételét költse autóvásárlásra? Válaszok megoszlása (%)

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A következő kérdés során megtudhatjuk, hogy a középiskolai diákok mi alapján választanak bankot. Legnagyobb arányban – 46,5 százalékban – azt választották a középiskolások, hogy ismerősök, család és a barátok tanácsai alapján választanak bankot. Ezt követően a felmerülő költségek a válaszadók már csak 37,1 százalékának fontos egy bankválasztás során. Ugyanakkor a középiskolai kitöltők 12,7 százaléka mondta azt, hogy a bankfiók elhelyezkedése alapján érdemes bankot választani, míg az ATM-ek száma a kitöltők 3,8 százalékára vannak csak hatással.

7. kérdés: Diákmunka vállalásod miatt bankszámlát akarsz nyitni. Hogyan választasz Bankot? Válaszok megoszlása (%)

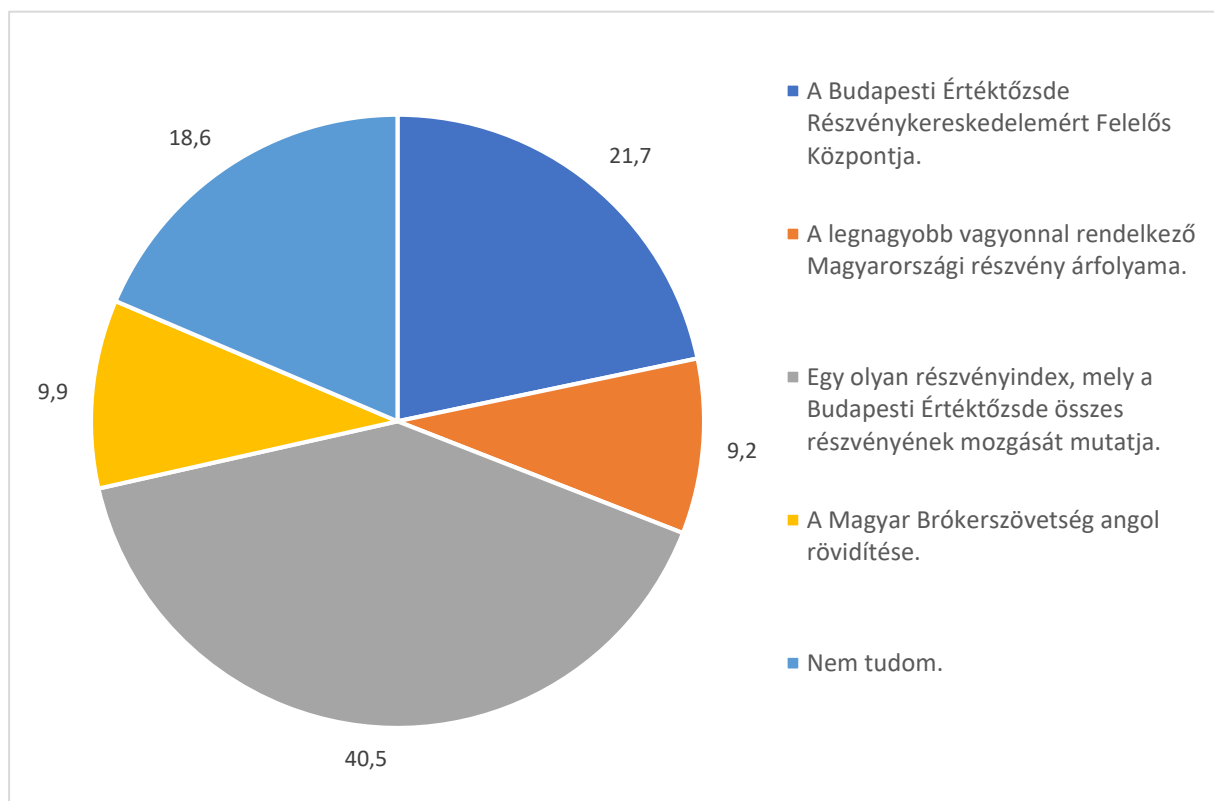

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

2. Befektetés, megtakarítás

A második kérdéscsoport a kitöltő diákok befektetési és megtakarítás ismereteit mérte fel. Az első kérdés úgy hangzott, hogy mit is jelent valójában a BUX. A középiskolai diákok 40,5 százaléka tudta a helyes megfejtést, miszerint a BUX egy olyan részvényindex, amely a Budapesti Értéktőzsde összes részvényének mozgását mutatja. Ezt követően a második legnagyobb arányban az általunk kitalált Budapesti Értéktőzsde Részvénykereskedelemért Felelős Központja opciót választották a kitöltők, mégpedig 21,7 százalékos arányban. 18,6 százalékuk jelölte a „Nem tudom” választ, 9,9 százalékuk szerint a BUX nem más, mint a Magyar Brókerszövetség angol rövidítése. És a középiskolai tanulók 9,2 százaléka úgy gondolta, hogy a BUX a legnagyobb vagyonnal rendelkező Magyarországi részvény árfolyama.

8. kérdés: Mi az a BUX? Válaszok megoszlása (%)

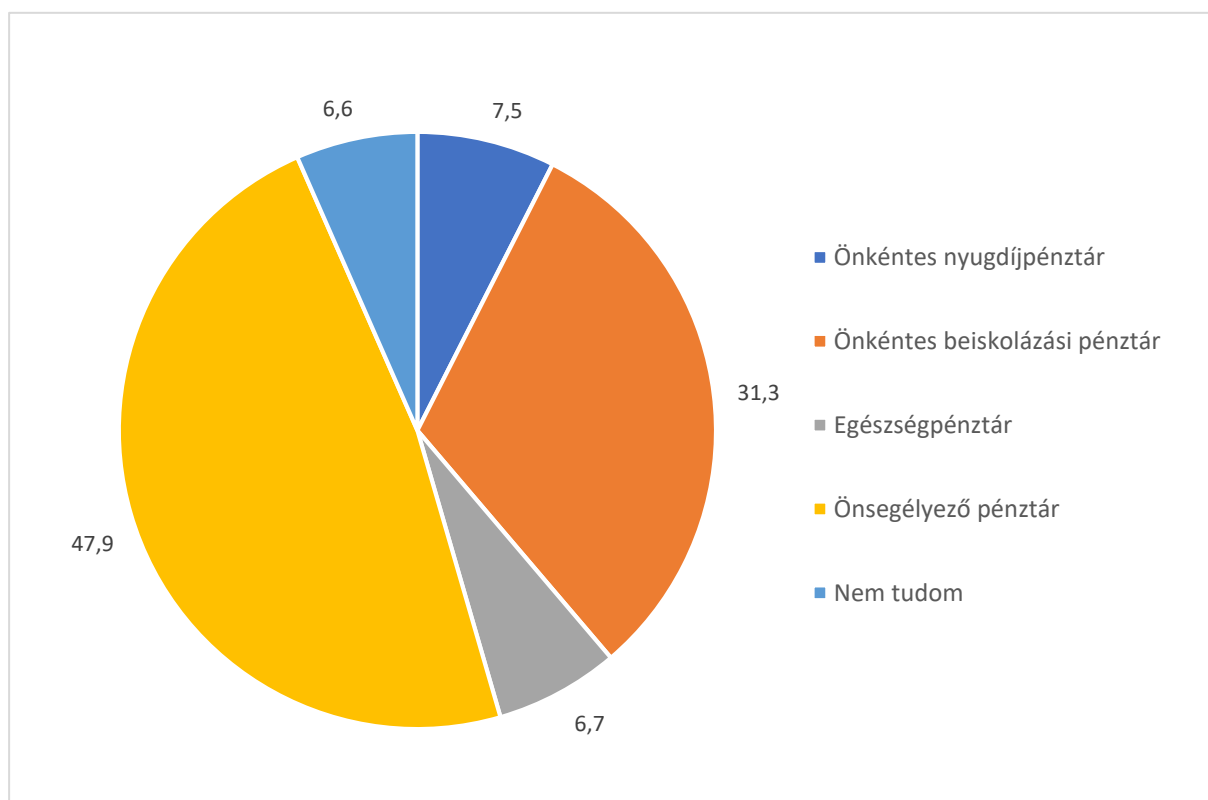

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A második kérdés arra volt kíváncsi, hogy melyik nem létező önkéntes pénztár típus a felsoroltak közül. A középiskolás kitöltők 31,3 százaléka találta el pontosan a választ, miszerint az önkéntes beiskolázási pénztár egy nem létező önkéntes pénztár típus. Ugyanakkor a legnagyobb arányban, 47,9 százalékban az önszegélyező pénztár lehetőségét választották a tanulók. Emellett 7,5 százalék úgy gondolta, hogy az önkéntes nyugdíjpénztár, míg 6,7 százalék szerint az egészségpénztár egy nem létező pénztár típus Magyarországon. Mindemellett a középiskolai diákok 6,6 százaléka nem tudta a választ.

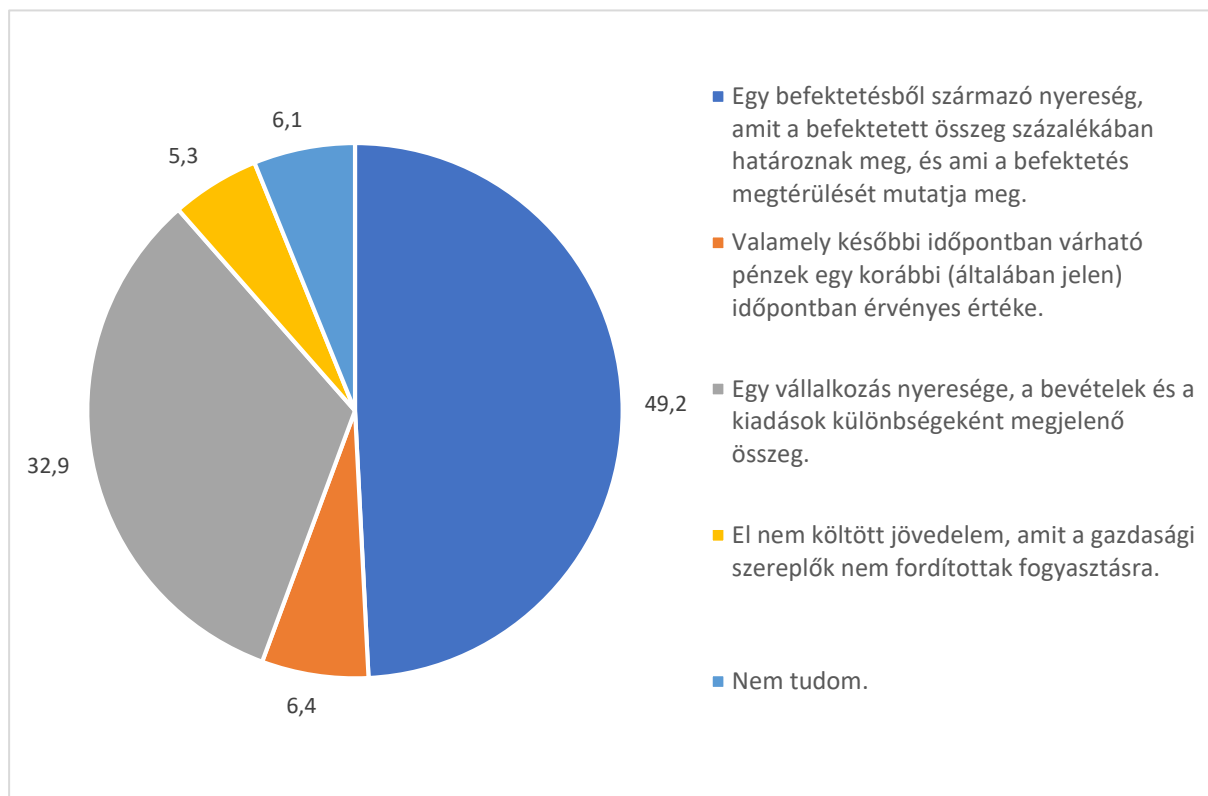
9. kérdés: Melyik a nem létező önkéntes pénztár típus? Válaszok megoszlása (%)

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A témakör harmadik kérdése úgy hangzott: „Mi a hozam?” A diákok közel fele, 49,2 százaléka tisztában volt azzal, hogy a hozam egy befektetésből származó nyereség, amit a befektetett összeg százalékában határoznak meg. Közel egyharmaduk úgy gondolta, hogy a hozam egy vállalkozás nyeresége, a bevételek és a kiadások különbségeként megjelenő összeg. 6,4 százalékuk összekeverte a hozam fogalmát a jelenérték fogalmával, míg 5,3 százalékuk szerint ez az el nem költött jövedelemmel megegyező fogalom. 6,1 százalékuk pedig „Nem tudom.” választ jelölt.

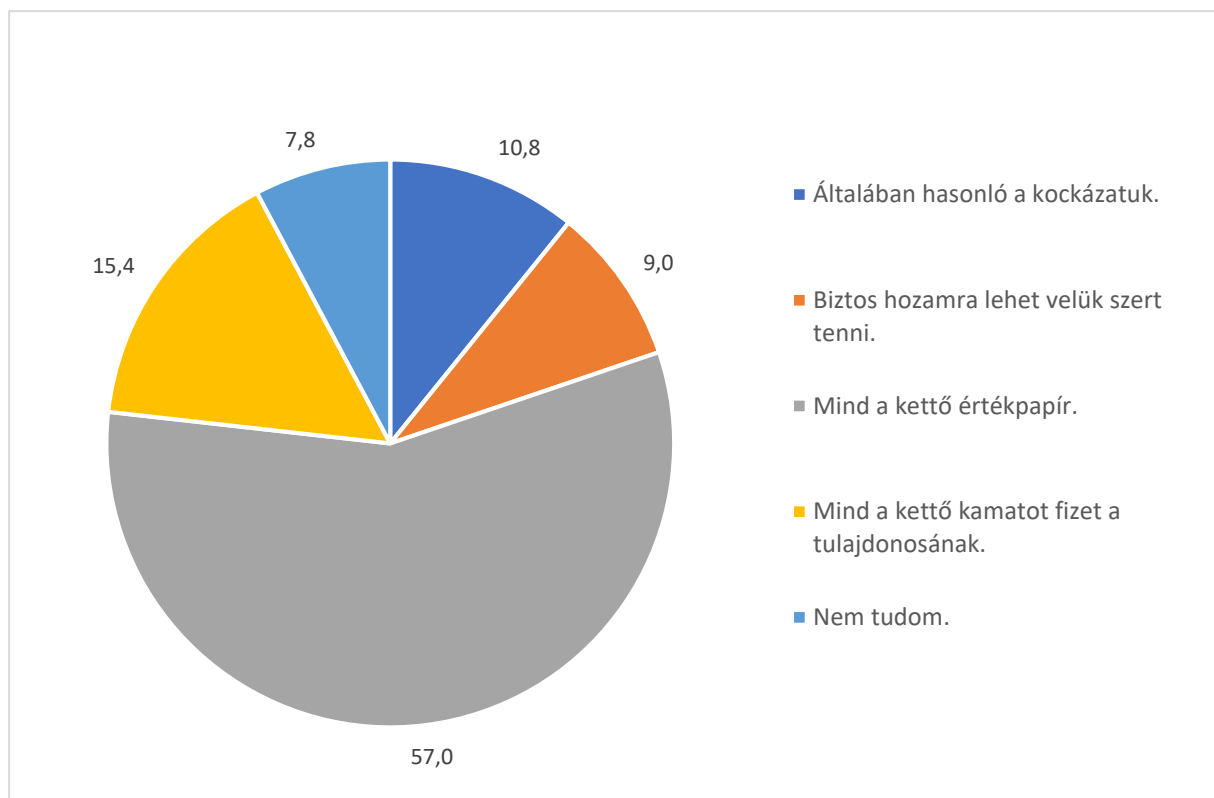
10. kérdés: Mi a hozam? Válaszok megoszlása (%)

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A témakör negyedik kérdése arról szólt, hogy a mi a közös az államkötvényben és a részvényben? A középiskolás diákok 57 százaléka tudta a helyes megfejtést, miszerint mind a kettő értékpapír. A válaszadók 15,4 százaléka úgy gondolta, hogy mind a kettő kamatot fizet a tulajdonosának. A harmadik legtöbb szavazatot – 10,8 százalékkal – a kettő hasonló kockázatának opciója kapta. A középiskolás diákok 9 százaléka gondolta úgy, hogy mindkettővel biztos hozamra lehet szert tenni, míg a kitöltők 7,8 százaléka jelölte azt válaszként, hogy nem tudja a választ.

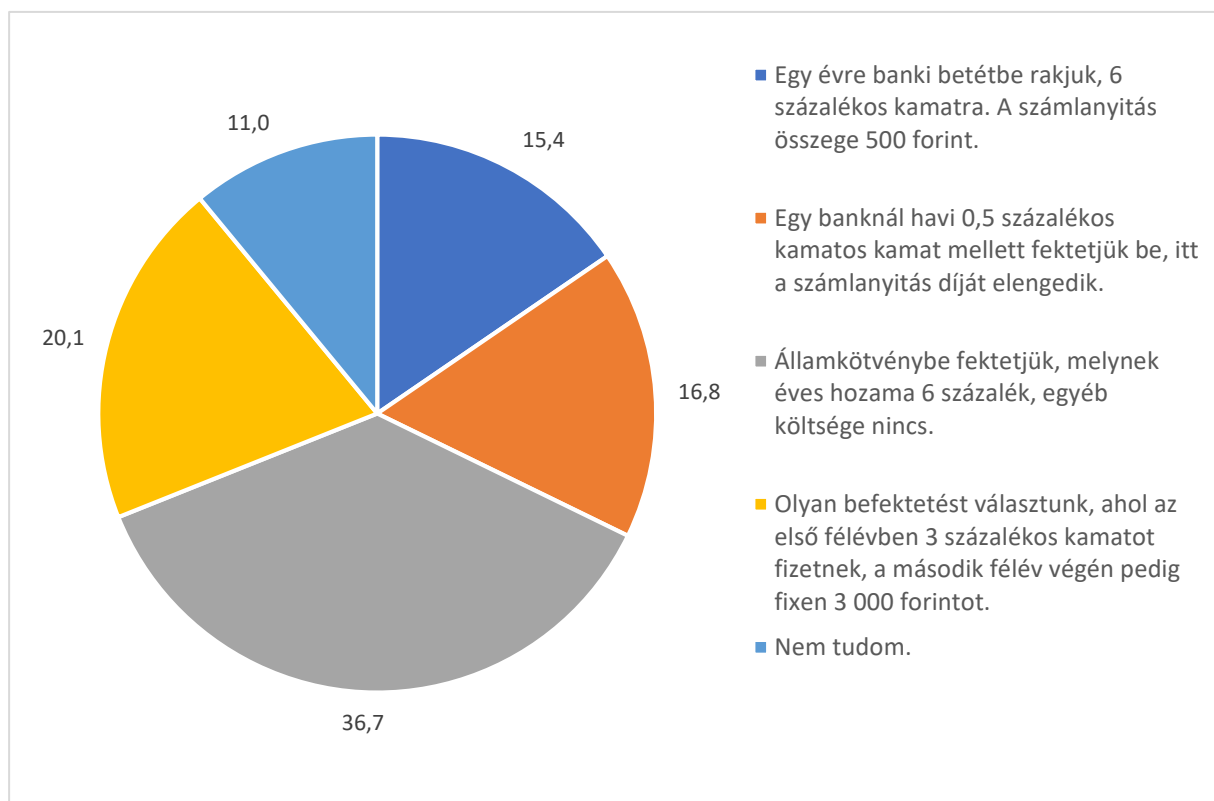
11. kérdés: Mi a közös az államkötvényben és a részvényekben? Válaszok megoszlása (%)

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A befektetés, megtakarítás modul még egy számítási feladatot is tartalmazott: „100.000 forintot fektetünk be egy évre. Melyik befektetés hozama a legnagyobb?” A diákok mindössze 16,8 százaléka adott helyes választ a kérdésre, hogy egy banknál havi 0,5 százalékos kamatos kamat mellett fektetjük be, ahol a számlanyitás díját elengedik. A középiskolás diákok 36,7 százaléka úgy gondolta, hogy államkötvénybe érdemesebb fektetni, melynek éves hozama 6 százalék, míg 20,1 százalékuk vélekedett úgy, hogy olyan befektetést választana, ahol az első félévben 3 százalékos kamatot fizetnek, a második félév végén pedig fixen 3 000 forintot. A legkisebb arányban – 15,4 százalékkal – azt gondolták a diákok, hogy a 100 000 forintot egy évre banki betétbe rakják 6 százalékos kamatra, ahol a nyitás összege 500 forint, míg a kitöltők 11,0 százaléka nem tudta kiszámolni a feladatot.

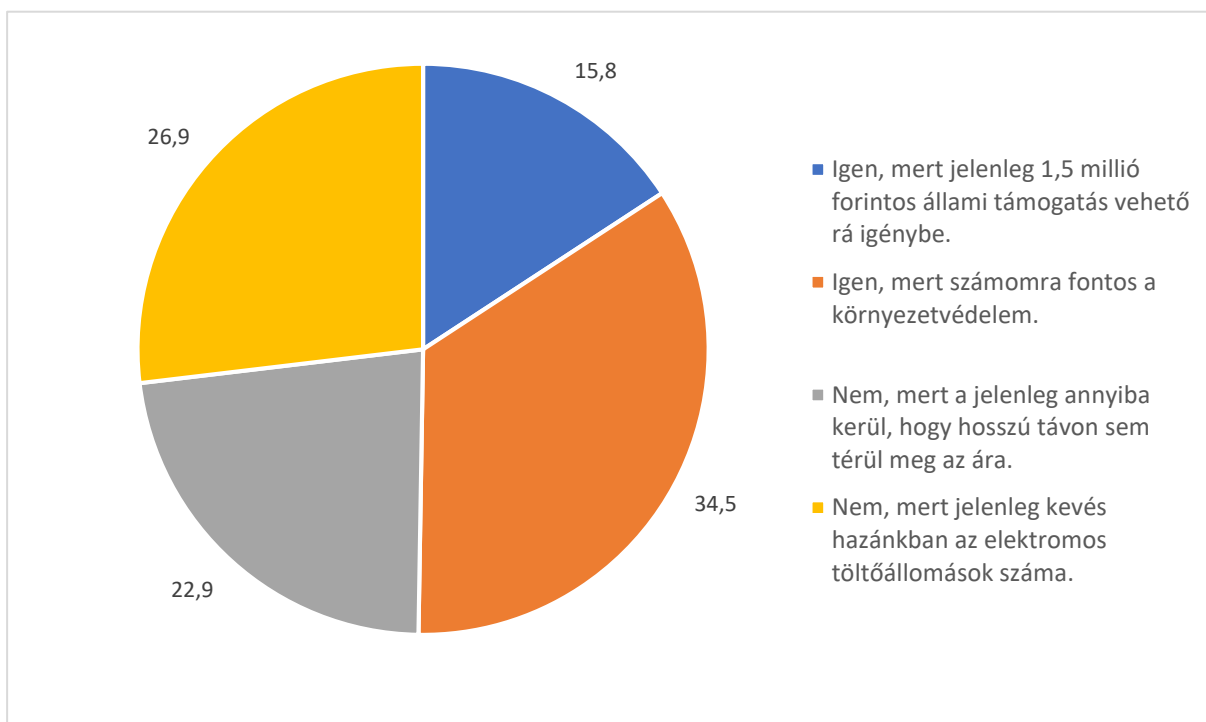
12. kérdés: 100 000 forintot fektetünk be egy évre. Melyik befektetés hozama a legnagyobb? Válaszok megoszlása (%)

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A következő kérdések során a középiskolai diákok befektetési és megtakarítási ismereteihez kapcsolódó attitűdöt vizsgálták. Arra a kérdésre, hogy vásárolnának-e elektromos autót 4 opció közül választhattak a középiskolás diákok. A legnagyobb arányban 34,5 százalékkal azt választották a kitöltő diákok, hogy vásárolnának elektromos autót, mert fontos számukra a környezetvédelem. A második legnagyobb arányban – 26,9 százalékkal – azt választották a vizsgált alanyok, hogy nem vásárolnának, mert jelenleg kevés a hazai elektromos töltőállomások száma. Majdnem azonos arányban – 22,9 százalékkal – úgy gondolják, hogy nem érdemes elektromos autót vásárolni, mert hosszú távon sem térül meg az ára, míg a legalacsonyabb arányban – 15,8 százalékkal – vásárolnának, mert jelenleg 1,5 millió forintos állami támogatás vehető igénybe elektromos autókra. Tehát összeségében elmondható, hogy a középiskolai diákok kicsivel több mint fele – 50,3 százaléka – vásárolna elektromos autót, míg 49,7 százalékuk pedig nem.

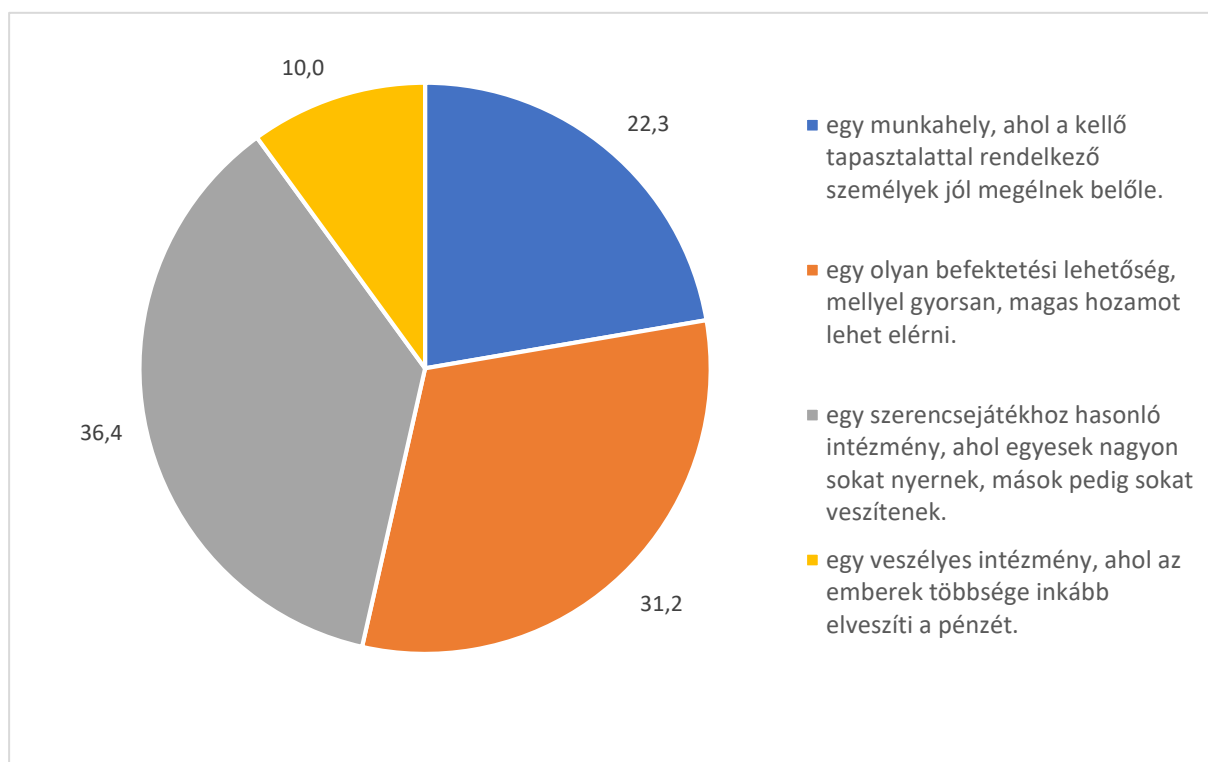
13. kérdés: Vásárolnál-e elektromos autót? Válaszok megoszlása (%)

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A következő kérdés során megtudhatjuk, hogy a középiskolai diákok mit gondolnak a tőzsdéről. Legnagyobb arányban – 36,4 százalékban – azt választották a középiskolások, hogy a tőzsde egy szerencsejátékhoz hasonló intézmény, ahol egyesek nyernek, míg mások pedig sokat veszítenek. Ezt követően majdnem azonos arányban – 31,2 százalékkal – azt választották az alanyok, hogy a tőzsde egy olyan befektetési lehetőség, mellyen gyorsan, magas hozamot lehet elérni. Ugyanakkor a középiskolai kitöltők 22,3 százaléka gondolta úgy, hogy a tőzsde egy munkahely, míg a kitöltők 10 százaléka szerint pedig egy veszélyes intézmény, mivel az emberek többsége inkább elveszíti a pénzét.

14. kérdés Véleményem szerint a tőzsde... Válaszok megoszlása (%)

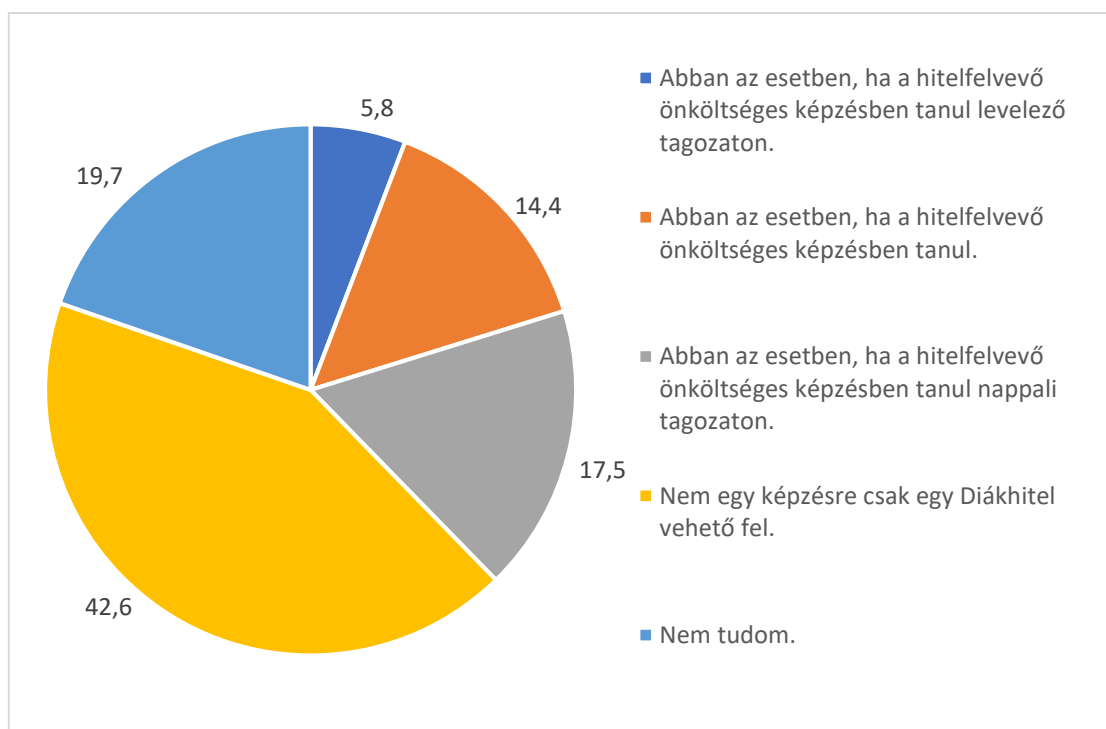

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

3. Hitelezés

A harmadik témakör a diákok hitelezéssel kapcsolatos ismereteit és attitűdjeit mérte fel. A kérdőív tizenötödik kérdése arra vonatkozott, hogy a diákok tudják-e mikor vehető fel ugyanarra a képzésre mindkét Diákhitel. A válaszadók 14,4 százaléka tudta helyesen megválaszolni a kérdést, azaz „abban az esetben, ha a hitelfelvevő önköltséges képzésben tanul”. A diákok közel fele szerint (42,6%) nem vehető fel mindkét Diákhitel. 17,5 százalékuk szerint csak nappali, 5,8 százalékuk szerint pedig csak levelező tagozaton vehető fel ugyanarra a képzésre mindkét Diákhitel. A diákok igen magas százaléka, 19,7 százaléka viszont nem tudott válaszolni a kérdésre.

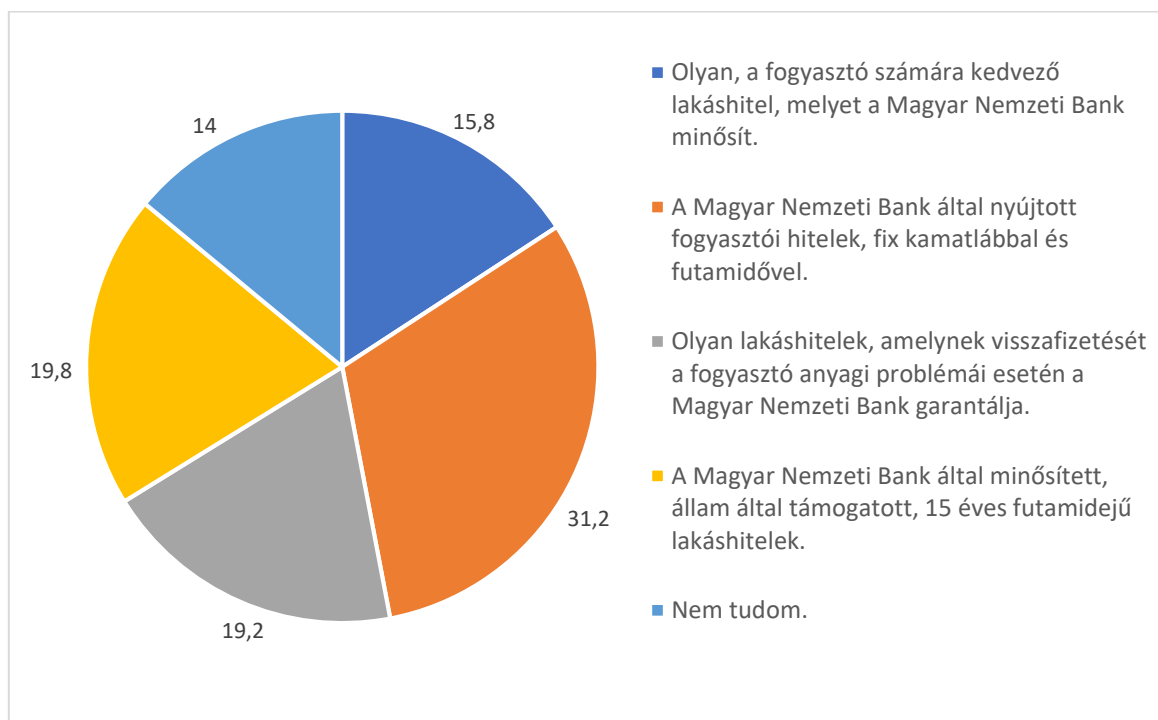
15. kérdés: Felvehető-e ugyanarra a képzésre a Diákhitel1 és a Diákhitel2? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A témakör második kérdése a Minősített Fogyasztóbarát Lakáshitel jelentését kérdezte a diákoktól. A válaszadók 15,8 százaléka adott helyes választ a kérésre, vagyis „Olyan, a fogyasztó számára kedvező lakáshitel, melyet a Magyar Nemzeti Bank minősít”. A diákok egyharmada (31,2%) szerint ezek a „Magyar Nemzeti Bank által nyújtott fogyasztói hitelek, fix kamatlábbal és futamidővel”. Ötödük (19,2%) szerint olyan hiteltípus, „amelynek visszafizetését a fogyasztó anyagi problémái esetén a Magyar Nemzeti Bank garantálja”. Szintén ötödük (19,8%) szerint pedig olyan 15 éves futamidejű lakáshitel, mely a Magyar Nemzeti Bank által minősített és állam által támogatott. Végül pedig 14 százalékuk nem tudott válaszolni a kérdésre.

16. kérdés: Mi a Minősített Fogyasztóbarát Lakáshitel? Válaszok megoszlása, %

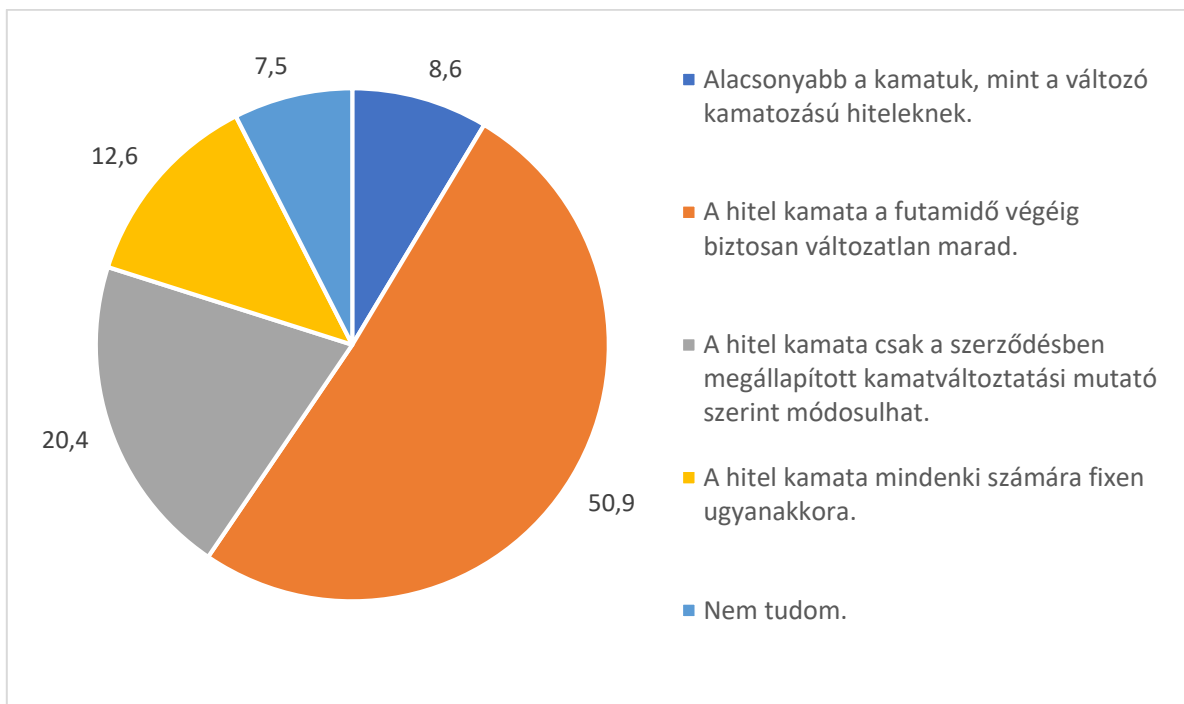

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A tizenhetedik kérdés arra vonatkozott, hogy a diákok tudják-e pontosan mit jelent a fix kamatozású hitel. A válaszadók csupán ötöde (20,4%) tudta erre a helyes választ, tehát hogy „A hitel kamat csak a szerződésben megállapított kamatváltozás mutatói szerint módosulhat”, 7,5 százalékuk viszont nem tudott válaszolni a kérdésre. A legtöbb megkérdezett diák szerint (50,9%) azt jelenti, hogy a kamat a futamidő végéig változatlan marad. 8,6 százalékuk úgy gondolja, hogy ezeknek alacsonyabb a kamatuk, mint a változatlan kamatozású hiteleknek. 12,6 százalékuk szerint pedig a kamat mindenki számára ugyanakkora.

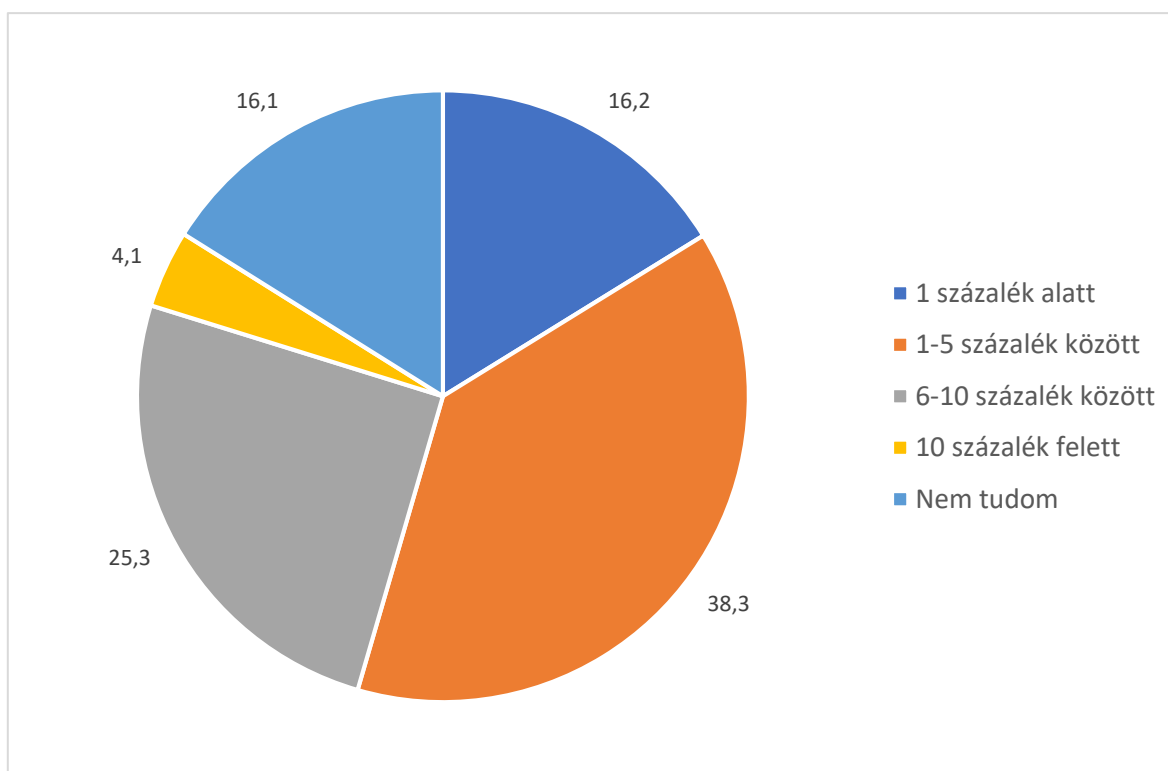
17. kérdés: Melyik állítás igaz a fix kamatozású hitelekre? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A témakör negyedik kérdése arra volt kíváncsi, hogy a megkérdezettek tudják-e mekkora volt a jegybanki alapkamat 2016. május és 2019. február között. A diákok 16,2 százaléka tudta a helyes választ, azaz hogy 1 százalék alatt volt, azonban szinte ugyanennyi diák (16,1%) nem tudott válaszolni a kérdésre. 38,3 százalékuk szerint 1-5 százalék között volt, 25,3 százalékuk szerint 6-10 százalék között volt, valamint 4,1 százalékuk szerint pedig 10 százalék felett volt a jegybanki alapkamat az említett időszakban.

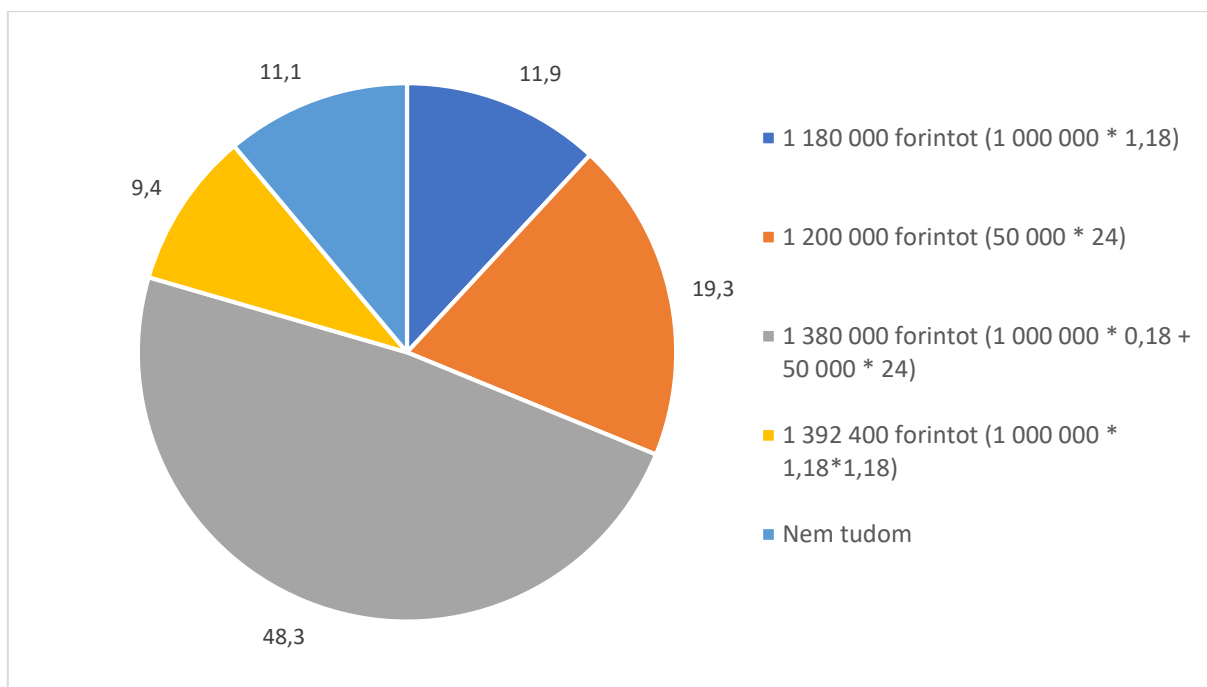
18. kérdés: Mekkora volt a jegybanki alapkamat 2016. május és 2019. február között? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A tizenkilencedik kérdés egy számítási feladat volt, mely arra vonatkozott, hogy mekkora összeget kell visszafizetnünk a banknak egy 1 millió forintos, 24 hónapos futamidejű hitel után, melynek havi törlesztőrésze 50 000 forint és 18 százalékos a kamatláb. A helyes válasz 1 200 000 forint, melyet a válaszadók csupán 19,3 százaléka talált el. A mintába kerültek nagynagyobb hányada 48,3 százalékuk a 1 380 000 forintot választotta. 11,9 százalékuk szerint 1 180 000 forintot, még 9,4 százalékuk szerint 1 392 400 forintot kell ebben az esetben visszafizetnünk a banknak. A diákok 11,1 százaléka viszont nem tudott válaszolni a kérdésre.

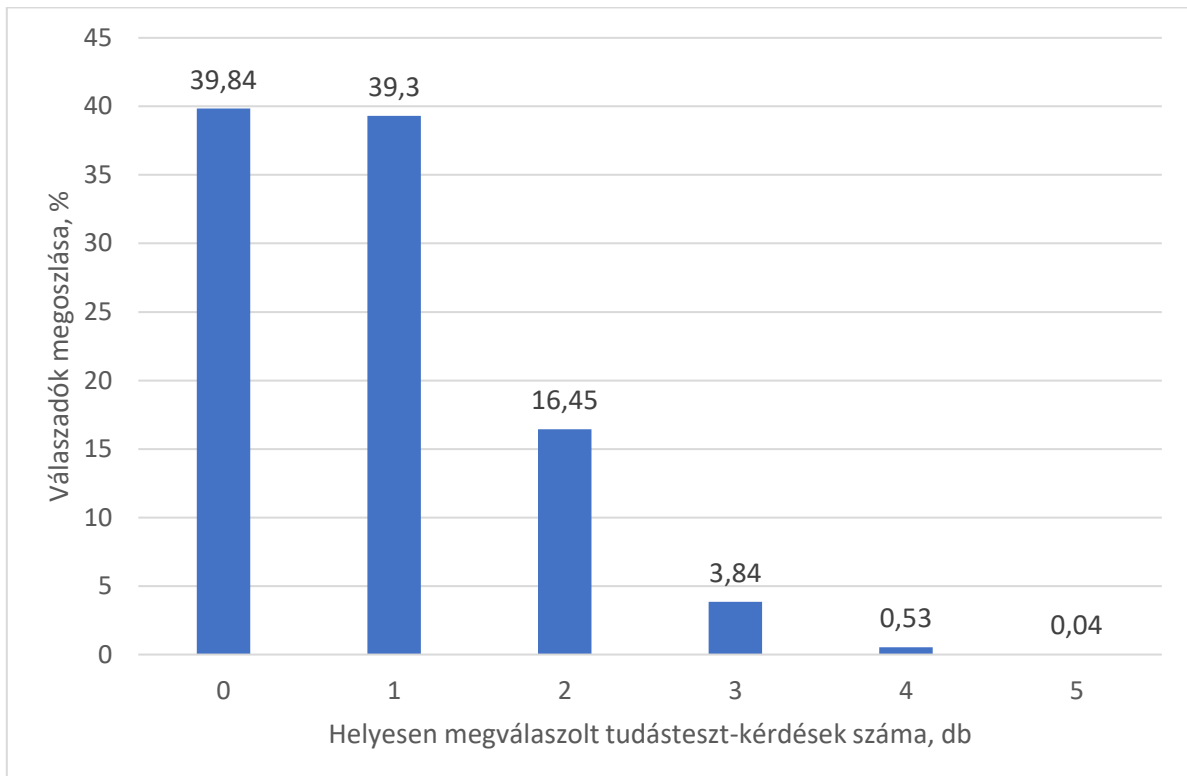
19. kérdés: Egy 1 millió forintos, 24 hónapos futamidejű hitel havi törlesztőrésze 50 000 forint, 18 százalékos éves kamattal. Összesen mekkora összeget kell visszafizetnünk a banknak a hitel lejáratáig? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A tudásteszt-kérdéseket tekintve a tizenhetedik (20,4%) és a tizenkilencedik (19,3%) kérdést tudta a diákok többsége helyesen megválaszolni, a leggyengébb eredmény pedig az első kérdésnél alakult ki, amire a válaszadók csupán 14,4 százaléka tudta a helyes választ. Összességében a diákok nem teljesítettek túl jól a hitelezés témakörében, hiszen csupán 0,04 százalékuknak sikerült mind az öt tudásteszt-kérdést helyesen megválaszolnia, viszont 39,84 százalékuk egyetlen egy kérdésre sem tudta a helyes választ.

Helyesen megválaszolt tudásteszt-kérdések száma, hitelezés témakör

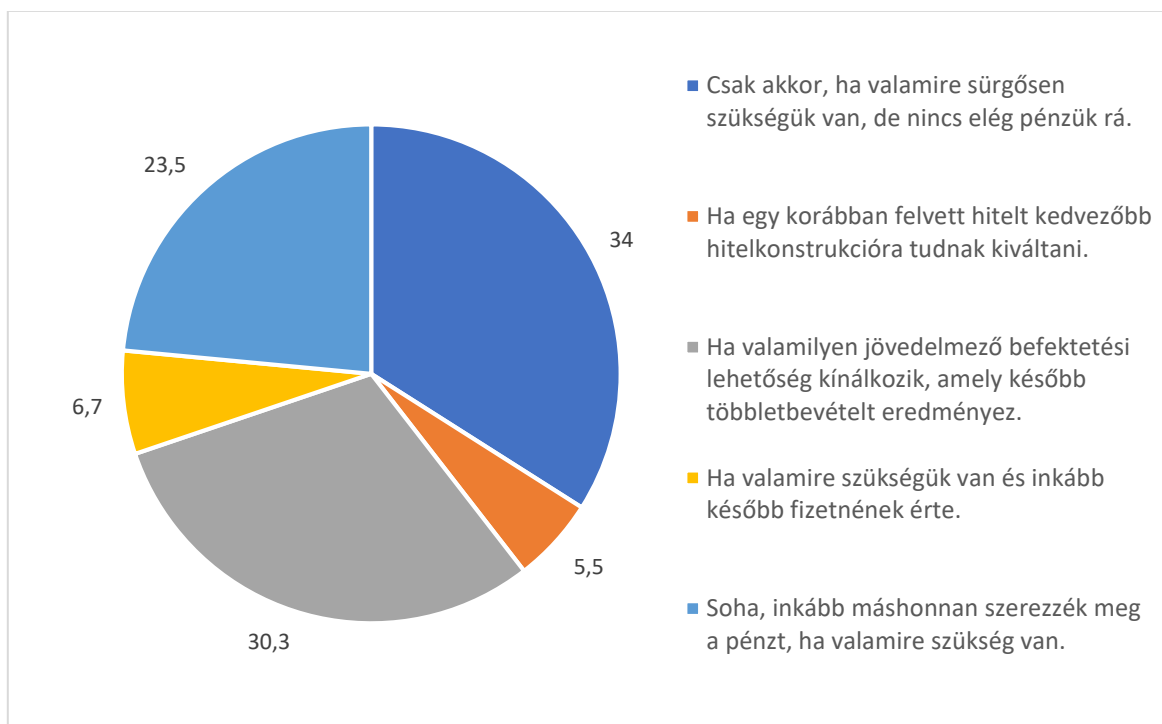

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

Végül a témakör utolsó kérdésében a diákok véleményére voltak kíváncsiak, azzal kapcsolatban, hogy mit tanácsolnának a szüleikben, milyen esetekben vegyenek fel hitelt. A legtöbben (34%) azt tanácsolná, hogy „*csak akkor, ha valamire sürgősen szükségük van, de nincs elég pénzük rá*”. Szintén nagy százalékuk (30,3%) abban az esetben ajánlaná, hogy vegyenek fel hitelt, ha „*valamilyen jövedelmező befektetési lehetőség kínálkozik, amely később többletbevételt eredményez*”. A megkérdezett diákok 5,5 százaléka abban az esetben, ha „*egy korábban felvett hitelt kedvezőbb hitelkonstrukcióra tudnak kiváltani*”, illetve 6,7 százalékuk pedig akkor ha „*valamire szükségük van, és inkább később fizetnének érte*”. Végül pedig 23,5 százalékuk soha nem tanácsolná a szüleinek a hitel felvételét.

20. kérdés: Te mit tanácsolnál a szüleidnek, milyen esetben vegyenek fel hitelt?

Válaszok megoszlása, %

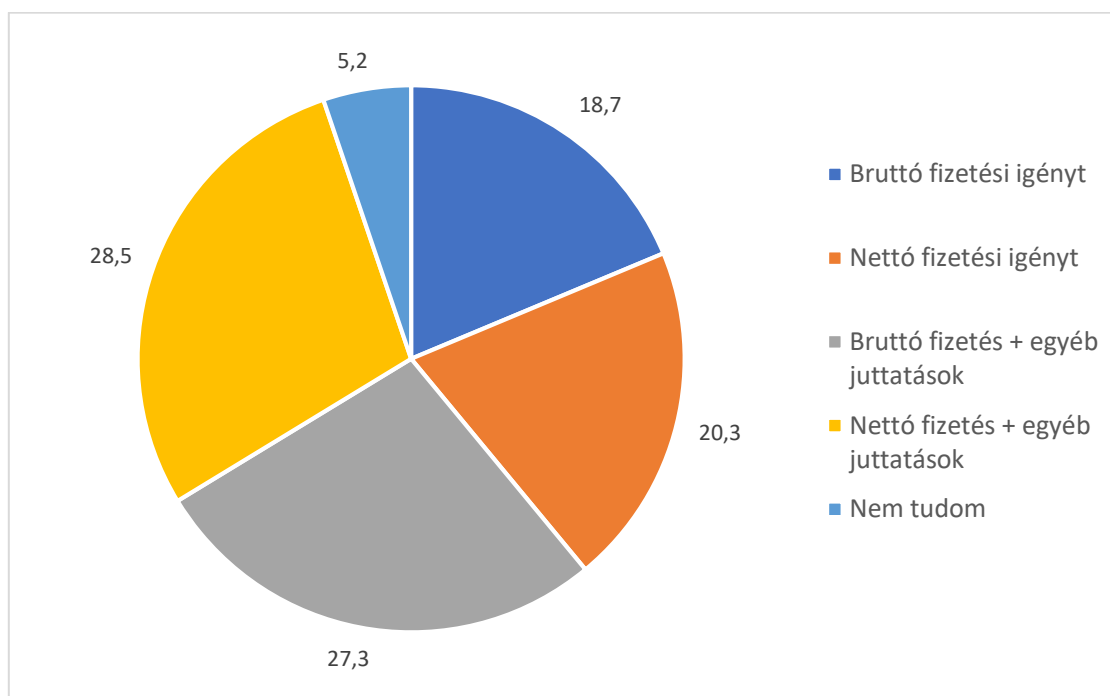

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

4. Munka világa

A kérdőív negyedik témaköre a munka világához kapcsolódó ismereteket és attitűdöket tárta fel. A témakör első kérdése arra vonatkozik, hogy álláskereső során milyen fizetési igényt kell megadni. A megkérdezett diákok közel ötöde (18,7%) tudta a kérdésre a helyes választ, vagyis bruttó fizetési igényt, szintén ötöde (20,3%) szerint pedig a nettó fizetési igényt kell megadni. A diákok 27,3 százaléka úgy gondolja, hogy a bruttó fizetés mellett az egyéb juttatásokat is meg kell adni, illetve 28,5 százaléka szerint a nettó fizetés mellett meg kell adni az egyéb juttatásokat is a fizetési igény során. 5,2 százalékuk azonban nem tudta megválaszolni a kérdést.

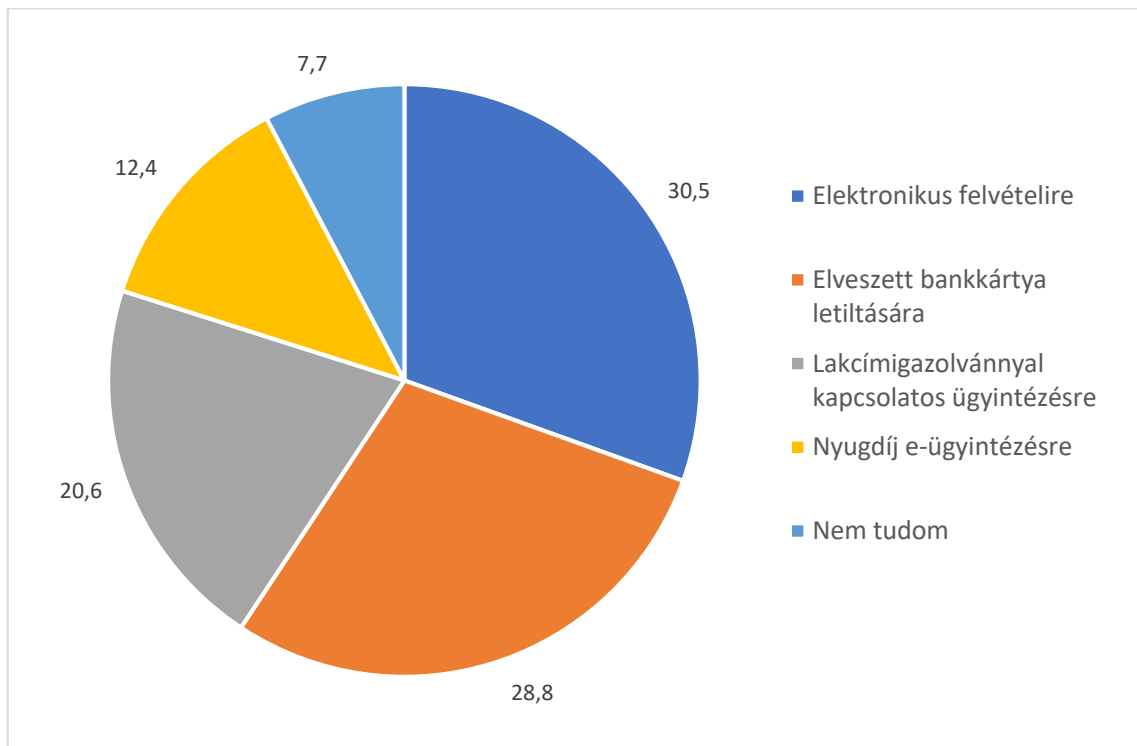
21. kérdés: Álláskereső során legtöbbször kéri, hogy jelöljük meg fizetési igényünket. Melyik fizetést kell ilyenkor megadni? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A huszonkettedik kérdés arra vonatkozott, hogy a diákok tudják-e mire nem használható az ügyfélkapu. A megkérdezettek 28,8 százaléka tudta a kérdésre a helyes választ, vagyis az ügyfélkapu nem használható az elveszett bankkártya letiltására. A legtöbben (30,5%) az elektronikus felvételt választották. 20,6 százalékuk szerint a lakcímgazolvánnyal kapcsolatos ügyintézésre, még 12,4 százalékuk szerint a nyugdíj e-ügyintézésre nem használható a felület. A diákok 7,7 százaléka azonban nem tudott válaszolni a kérdésre.

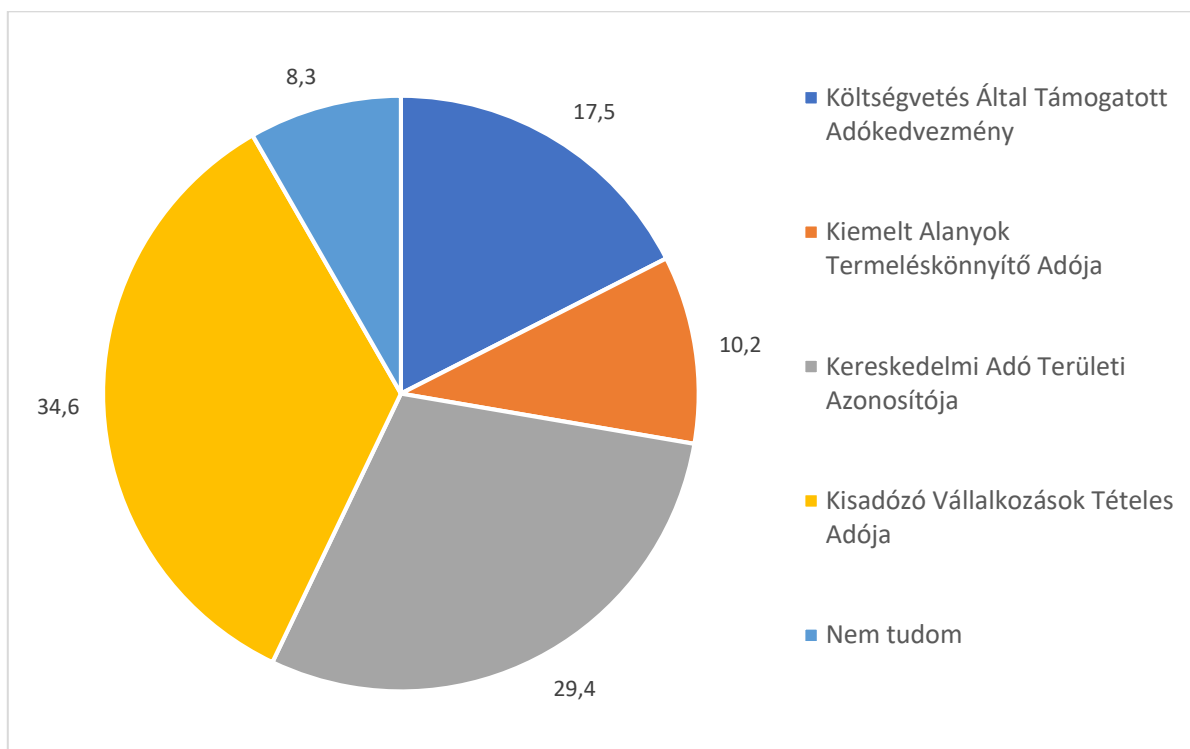
22. kérdés: Mire nem használható az ügyfélkapu? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A huszonharmadik kérdés arra volt kíváncsi, hogy a megkérdezett diákok tisztában vannak-e vele, minek a rövidítése a KATA. A válaszadók 34,6 százaléka tudta a helyes választ, vagyis a KATA a Kisadózó Vállalkozások Tételes Adója. 17,5 százalékuk a Költségvetés Által Támogatott Adókedvezményt, valamint 10,2 százaléka a Kiemelt Alanyok Termeléskönnyítő Adóját választotta. A diákok közel harmada (29,4%) pedig a Kereskedelmi Adó Területi Azonosítója lehetőséget választotta. Továbbá 8,3 százalékuk nem tudott válaszolni a kérdésre.

23. kérdés: Minek a rövidítése a KATA? Válaszok megoszlása, %

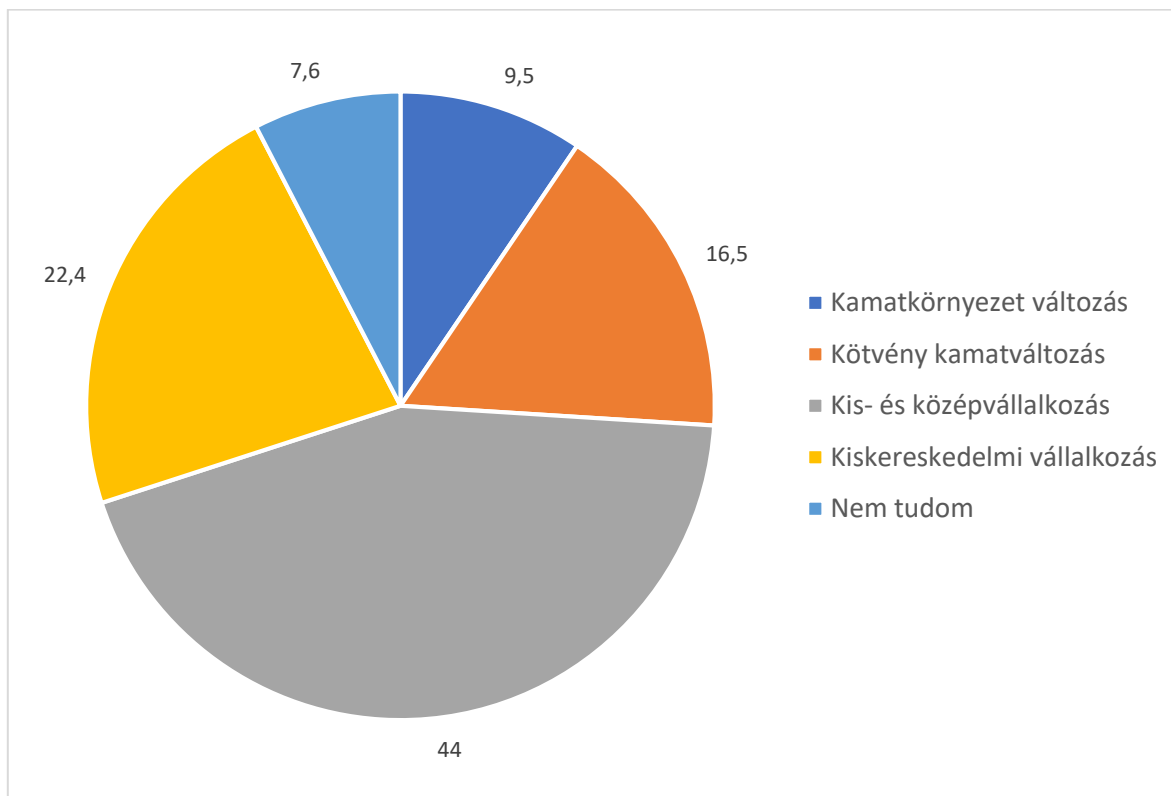

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A huszonnegyedik kérdés arra volt kíváncsi, hogy a megkérdezett diákok tudják-e minek a rövidítése a KKV. A válaszadók majdnem fele (44%) tudta, hogy ez a Kis- és középvállalkozás rövidítése. 9,5 százalékuk szerint a Kamatkörnyezet változásának, 16,5 százalékuk szerint a Kötvény kamatváltozásának, illetve 22,4 százalékuk szerint pedig a Kiskereskedelmi vállalkozásnak a rövidítése KKV. Valamint a diákok 7,6 százaléka nem tudott válaszolni erre a kérdésre.

24. kérdés: Minek a rövidítése a KKV? Válaszok megoszlása, %

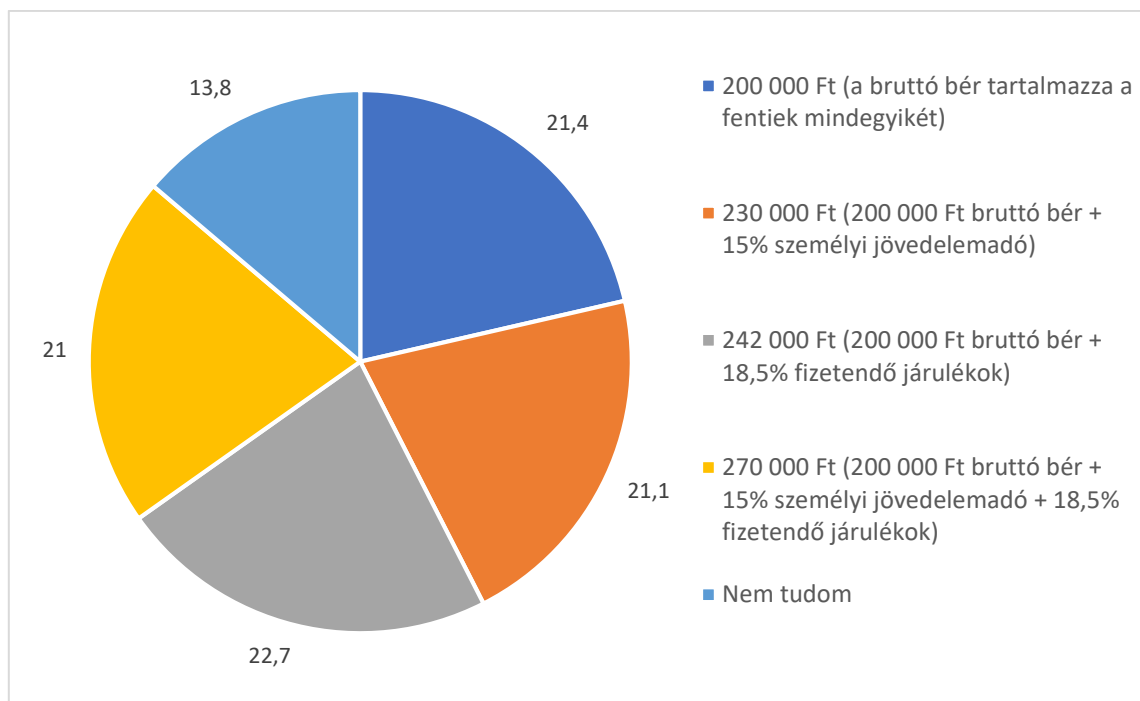

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A negyedik témakör ötödik kérdése egy számítás volt, melyben a munkaadó teljes havi költségét kellett kiszámolni a diákoknak, amennyiben a munkavállalójának bruttó 200 000 forintot fizet. A helyes választ a válaszadók csupán 22,7 százaléka tudta, vagyis hogy 242 000 forintot kell fizetnie a munkaadónak. 21,4 százaléuk úgy véli, hogy a bruttó bér tartalmaz mindent, tehát csak 200 000 forintot kell fizetnie. 21,1 százaléuk szerint 230 000 forintot, valamint szinte ugyanennyi diák (21%) szerint 270 000 forintot kell a munkaadónak fizetnie. A válaszadók 13,8 százaléka nem tudott válaszolni erre a kérdésre.

25. kérdés: Egy munkavállaló havi bruttó fizetése 200 000 Ft. Mekkora a munkaadó teljes havi költsége a munkavállaló fizetése után, figyelembe véve a személyi jövedelemadót és a munkaadó által fizetett járulékokat?

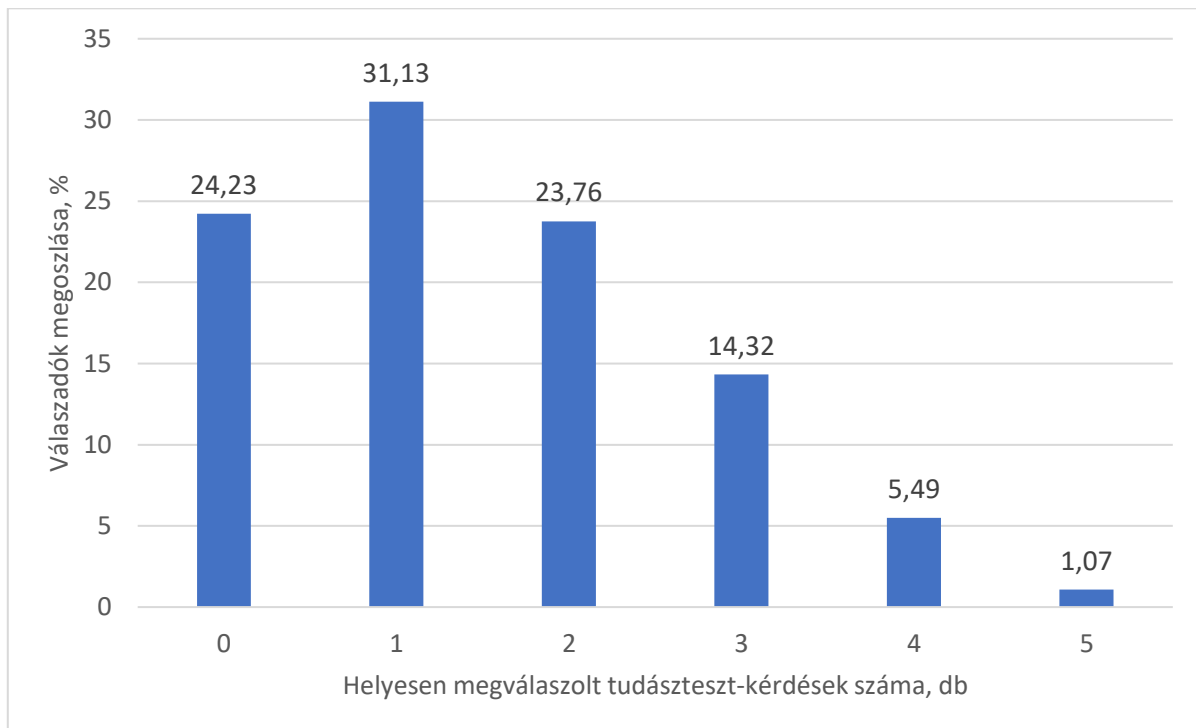
Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A diákok számára a munka világ témakörben a legkönnyebb kérdésnek a huszonegyedik bizonyult, ahol a diákok 44 százaléka tudta a helyes választ. A legnehezebb pedig a huszonegyedik kérdés, ahol csupán 18,7 százalékuk tudta, hogy álláskereső során, milyen fizetési igényt kell megadni. Az előző témakörhöz viszonyítva ez könnyebben ment a diákoknak, hiszen 1,07 százalékuk tudta mind az öt kérdést, 24,23 százalékuk viszont egy kérdésre sem tudott helyesen válaszolni. A legtöbb válaszadónak (31,13%) csak 1 helyes válasza lett.

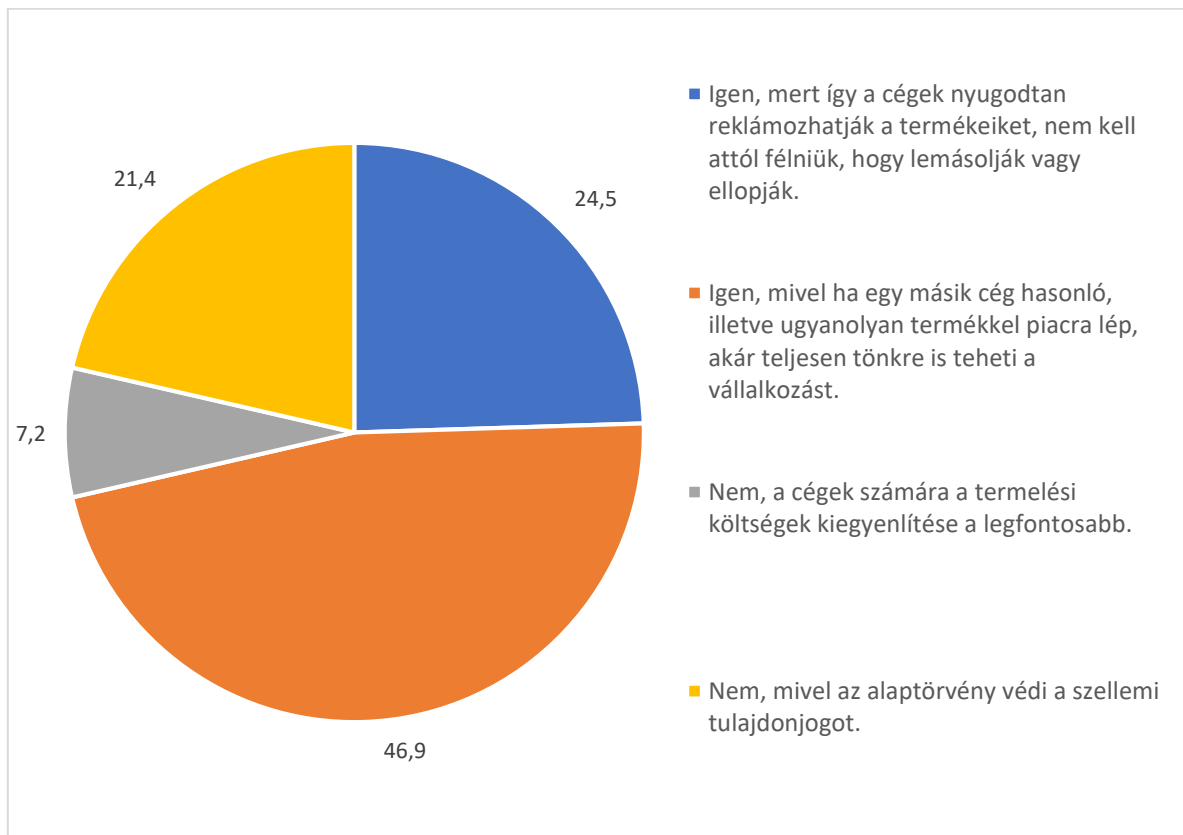
Helyesen megválaszolt tudásteszt-kérdések száma, munka világa témakör

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A huszonhatodik kérdés során a megkérdezett diákok véleményére voltak kíváncsiak, vagyis szerintük érdemes-e költeni a szellemi tulajdonjog védelmére vállalkozások esetében. A diákok negyede (24,5%) szerint érdemes, mert így a cégek nyugodtan reklámozhatják a termékeiket, nem kell attól félniük, hogy lemásolják azokat. A megkérdezettek közel fele (46,9%) szerint szintén fontos erre költeni, hiszen teljesen tönkre is teheti a vállalkozást, ha egy másik cég hasonló, illetve ugyanolyan termékkel lép piacra. 7,2 százalékuk szerint nem érdemes erre költeni, mivel a termelési költségek kiegyenlítése a legfontosabb. Továbbá 21,4 százalékuk is úgy véli, hogy nem érdemes erre költeni, ugyanis az adótörvény védi a szellemi tulajdonjogot.

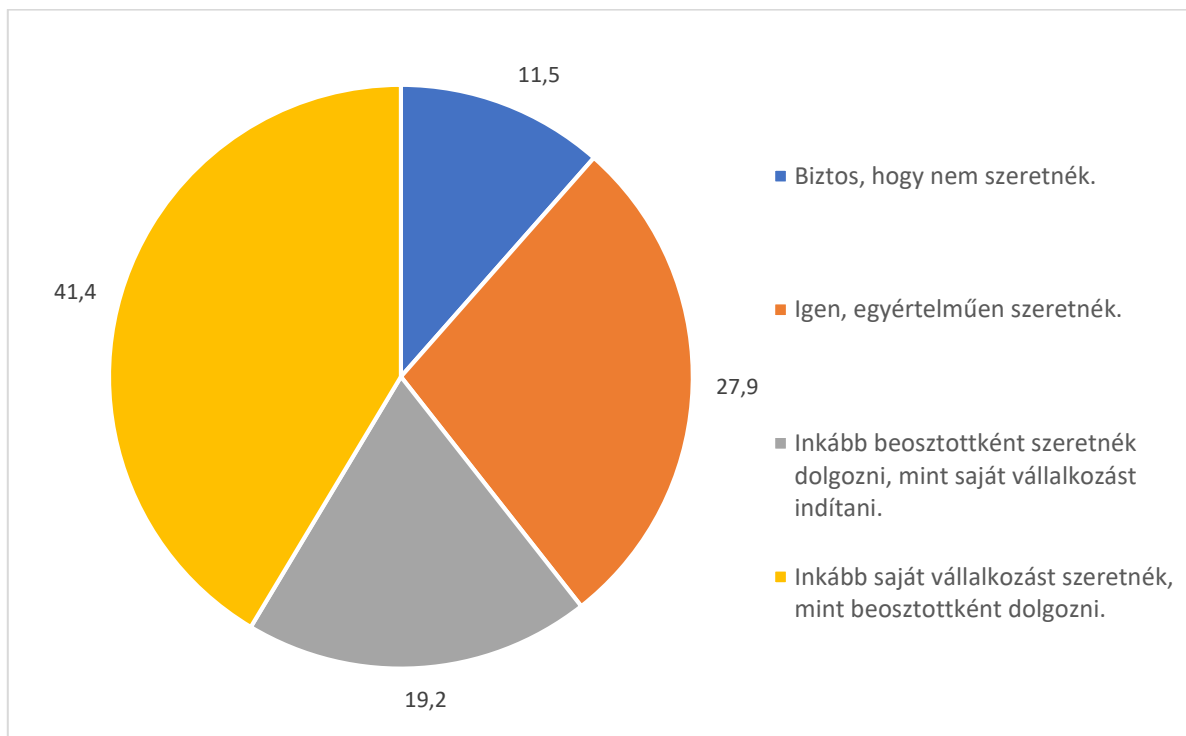
26. kérdés: Érdemes-e költeni a szellemi tulajdonjog védelmére vállalkozások esetében? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A témakör utolsó kérdésében arra voltak kíváncsiak, hogy a diákok szeretnék-e a jövőben saját vállalkozást indítani. 27,9 százalékuk egyértelműen szeretne, 41,4 százalékuk pedig inkább saját vállalkozást indítana, mint beosztottként dolgozna. A diákok 11,5 százaléka biztos, hogy nem szeretne a jövőben saját vállalkozást, 19,2 százalékuk pedig szívesebben dolgozna beosztottként, mint hogy saját vállalkozást indítson.

27. kérdés: Szeretnél-e a jövőben saját vállalkozást indítani? Válaszok megoszlása, %

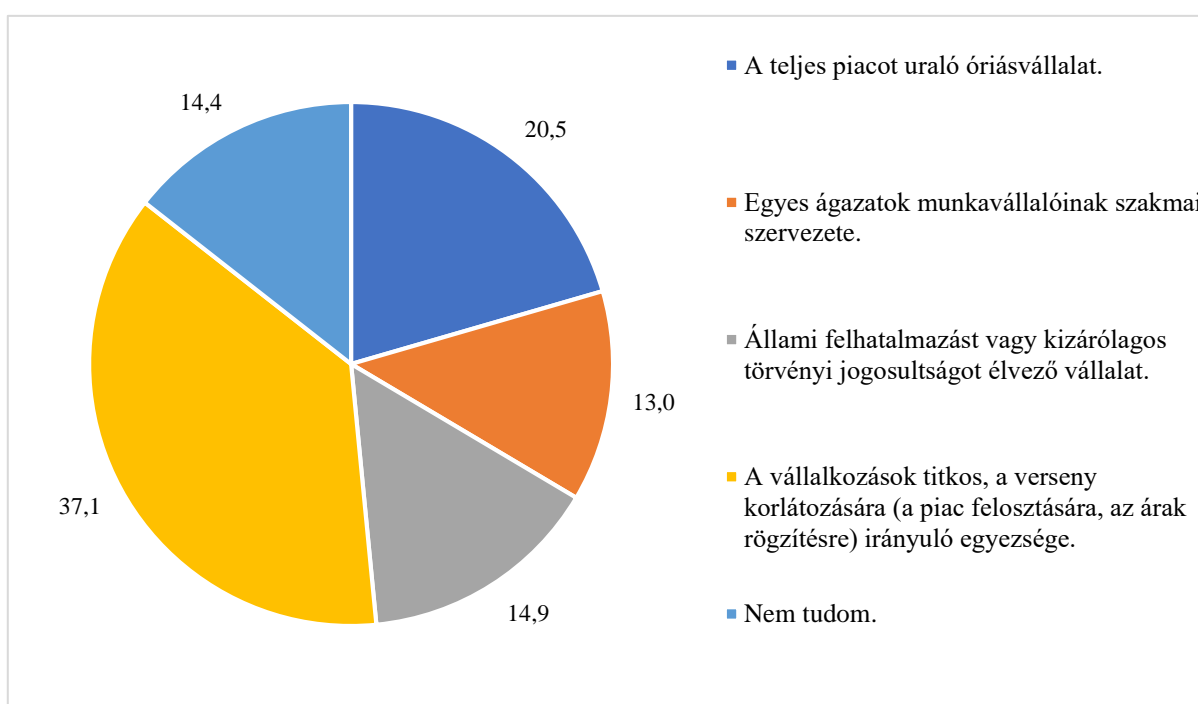

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

5. Általános gazdasági ismeretek

A kérdőív következő blokkja általános gazdasági kérdésekből állt. A huszonnyolcadik kérdés arra volt kíváncsi, hogy *mi a kartell*. A kartell egy vállalatok közötti titkos egyezség, amely a verseny korlátozására – vagyis a piac felosztására és az árak rögzítésére – irányul. A kérdésre a diákok 37,1%-a helyes választ adott. 20,5%-uk szerint a kartell „a teljes piacot uraló óriásvállalat”, 14,9%-uk azt mondta, hogy a kartell „állami felhatalmazást vagy kizárólagos törvényi jogosultságot élvező vállalat”, míg a válaszadók 13,2%-a szerint az „egyes ágazatok munkavállalóinak szakmai szervezete”. A témában erre a kérdésre választották a legmagasabb arányban a „nem tudom” lehetőséget.

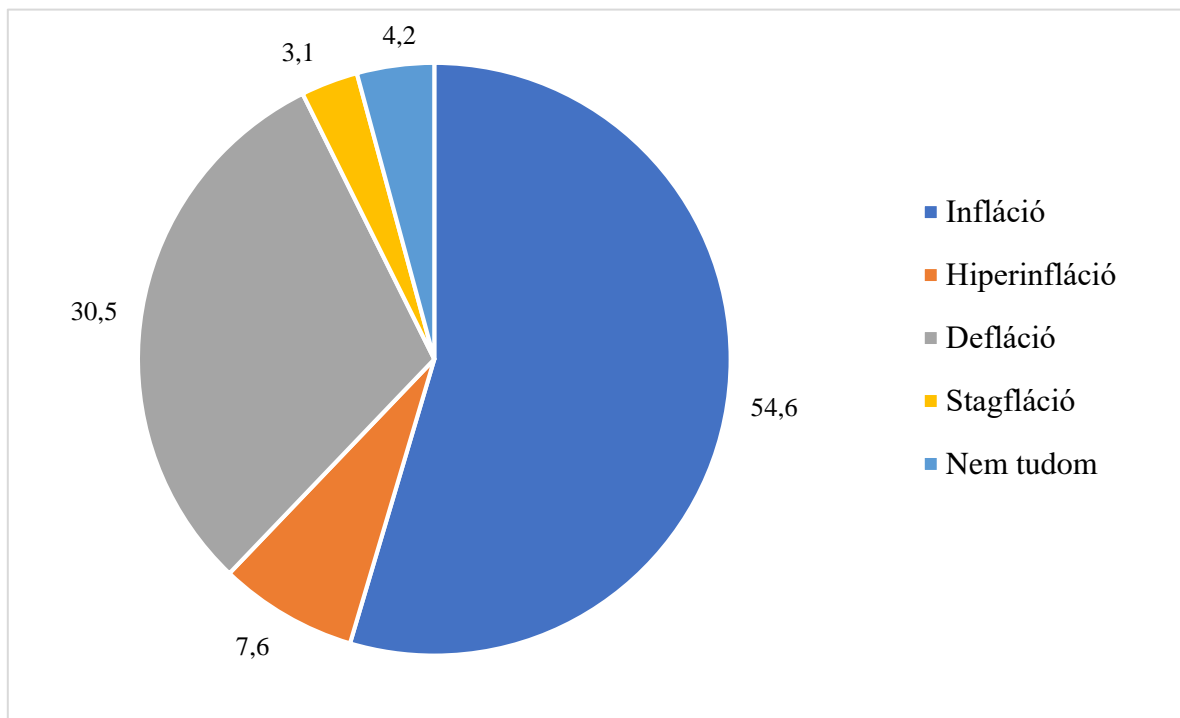
28. kérdés: Mi az a kartell? Válaszok megoszlása (%)

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A következő, huszonkilencedik kérdés a diákok fogalmi ismereteire vonatkozott: „*Hogyan nevezzük a pénz vásárlóerejének erősödését (azaz a negatív pénzromlást)?*”. A diákok több, mint fele (54,6%) az inflációt jelölte meg válaszként, míg a deflációt – a helyes választ – a diákok közel harmada (30,5%) tudta. 3,1%-ban a stagflációt, 7,56%-ban a hiperinflációt jelölték meg válaszként, míg a diákok 4,2%-a vallotta azt, hogy nem tudja a választ.

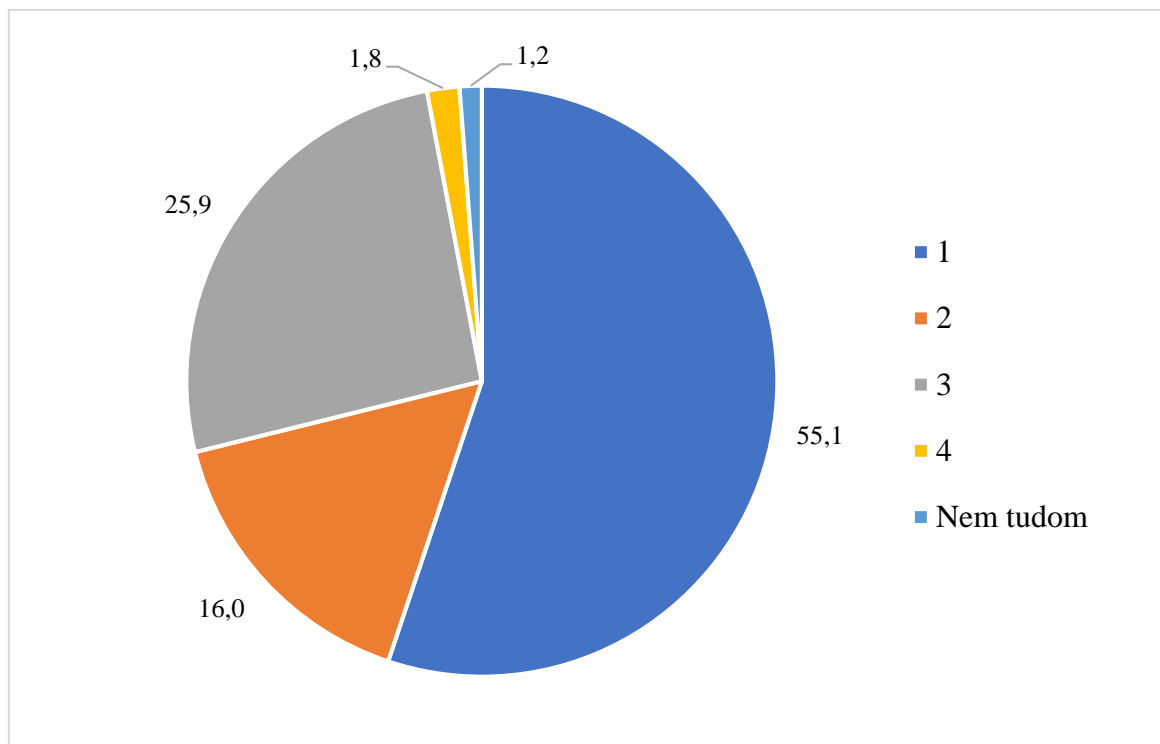
29. kérdés: *Hogyan nevezzük a pénz vásárlóerejének erősödését (azaz a negatív pénzromlást)? Válaszok megoszlása (%)*

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A következő, harmincadik kérdés arra volt kíváncsi, hogy „*Minimum hány gyermek után jár a családi pótlék?*”. A diákok több, mint fele (55,1%) tudta a helyes választ, azaz, hogy 1 gyermek után már jár a családi pótlék. A válaszadók 16%-a szerint 2, 25,9%-a szerint 3, míg 1,8%-a szerint csak 4 gyermek után részesülhetnek ebben a családok. A diákok 1,2%-a nem tudott választ adni erre a kérdésre.

30. kérdés: Minimum hány gyermek után jár a családi pótlék? Válaszok megoszlása (%)

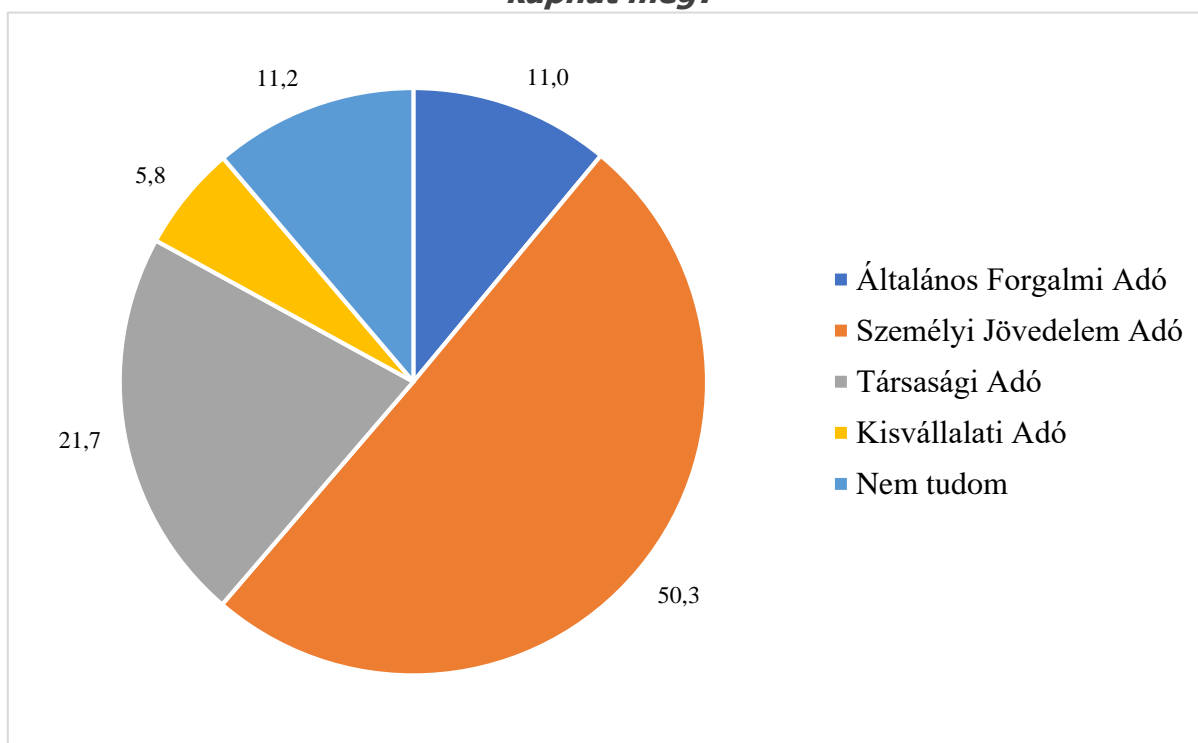

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A harmincegyedik kérdés az adózáshoz kapcsolódott: „Melyik adónemhez kapcsolható az 1+1% felajánlás, melyet egy civil szervezet (1%) és egyházak és a kiemelt előirányzat (+1%) kaphat meg?”. Magánszemélyek minden évben dönthetnek úgy, hogy személyi jövedelem adójuk összesen 2 %-át felajánlják egy-egy civil szervezet illetve egyházi közösség számára. A felajánlást addig lehet megtenni, amíg az adóbevallás benyújtásának határideje szól. A diákok fele (50,3%) helyesen válaszolta meg ezt a kérdést. A második leggyakoribb válasz a társasági adó volt, az esetek 21,7%-ában. A válaszadók 11,2%-a nem tudott választ adni erre a kérdésre, és hasonló arányban (11,0%) mondták az ÁFA-t válaszként. A legritkább válasz a kisvállalati adó volt, azok 5,8%-ában.

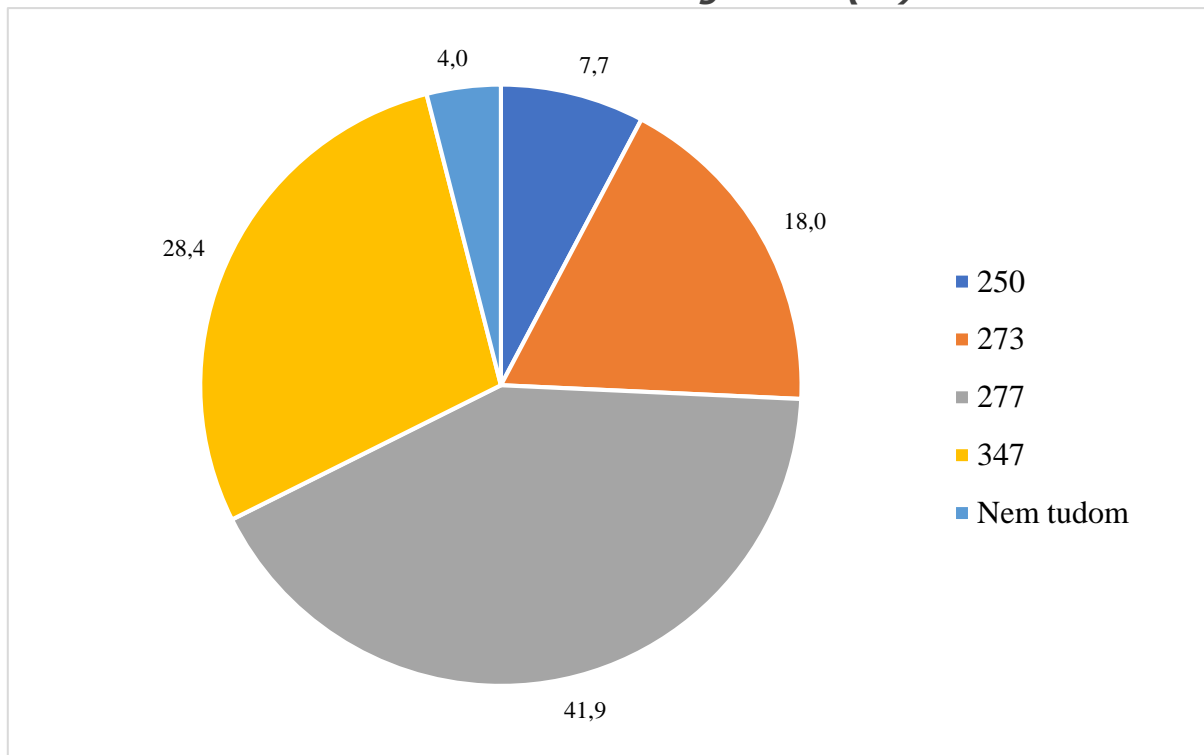
31. kérdés: Melyik adónemhez kapcsolható az 1+1% felajánlás, melyet egy civil szervezet (1%) és egyházak és a kiemelt előirányzat (+1%) kaphat meg?

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

Ezt követte az általános gazdasági ismeretek blokkjának számítási feladata, amely különböző pénznemek árfolyamaihoz kapcsolódott: *Ha 1 euró 310 forint és 1 euro 1,12 dollár, akkor 1 dollár hány forintot ér?* A válaszadók 41,9%-a szerint ebben a helyzetben egy dollár értéke 277 Ft, ők helyesen feleltek erre a kérdésre. A diákok közel harmada (28,4%) a 347-et jelölte meg válaszként, további 18%-uk a 273-at, 7,7%-uk a 250-et választotta. A kérdésre nem tudott választ adni a diákok 4,0%-a.

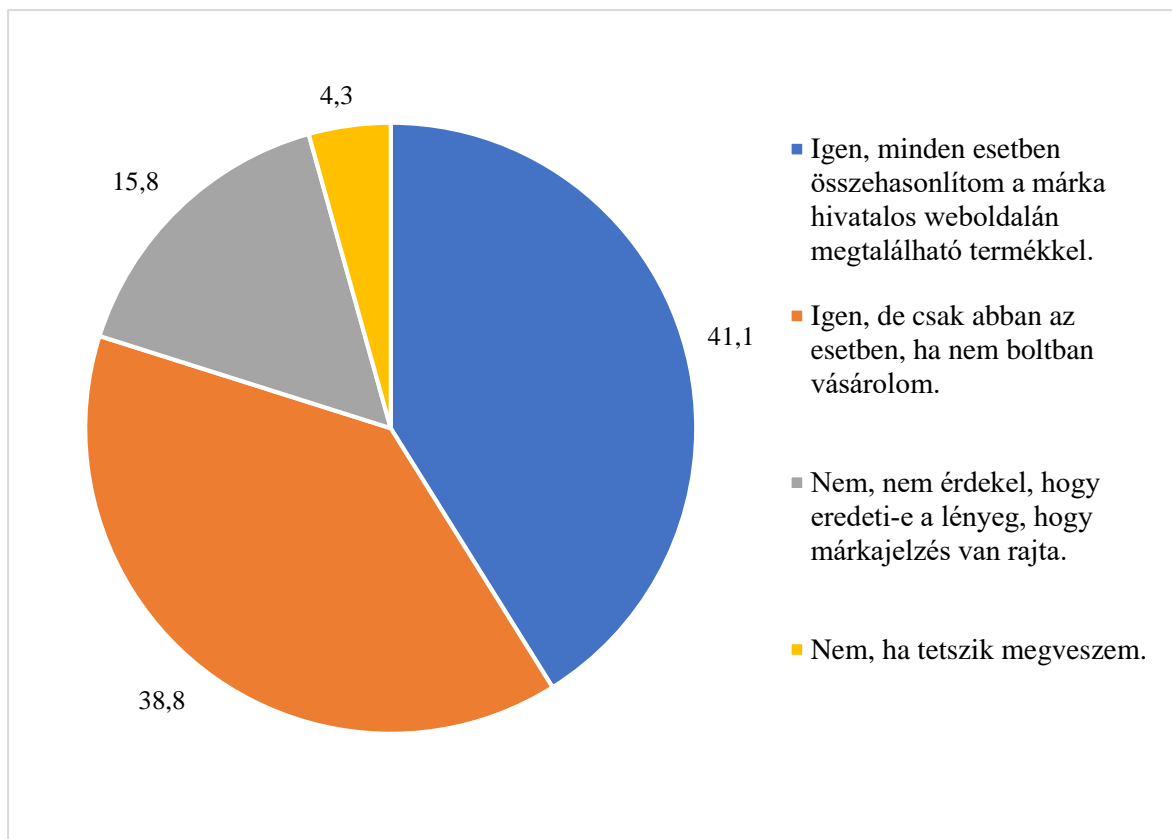
32.kérdés: Ha 1 euró 310 forint és 1 euro 1,12 dollár, akkor 1 dollár hány forintot ér? Válaszok megoszlása (%)

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

Ebben a témakörben a kitöltők két attitűdre vonatkozó kérdést kaptak. Közülük az első, szám szerint a harmincharmadik, a különböző márkák eredetisége iránti érzékenységre vonatkozott. A diákok 41,1%-a minden esetben összehasonlítja a megvásárolni kívánt terméket az adott márka hivatalos weboldalán találhatóval. Újabb jelentős hányaduk (38,8%) csak abban az esetben figyel a választott termék eredetiségére, ha nem boltban vásárolja azt. A válaszadók csupán egyötöde nem foglalkozik a választott termék eredetiségével – 15,8%-uk számára elegendő, ha a márkajelzés megtalálható a választott árucikken, míg 4,3%-uk márkajelzéstől függetlenül megvásárolja a számára tetsző terméket.

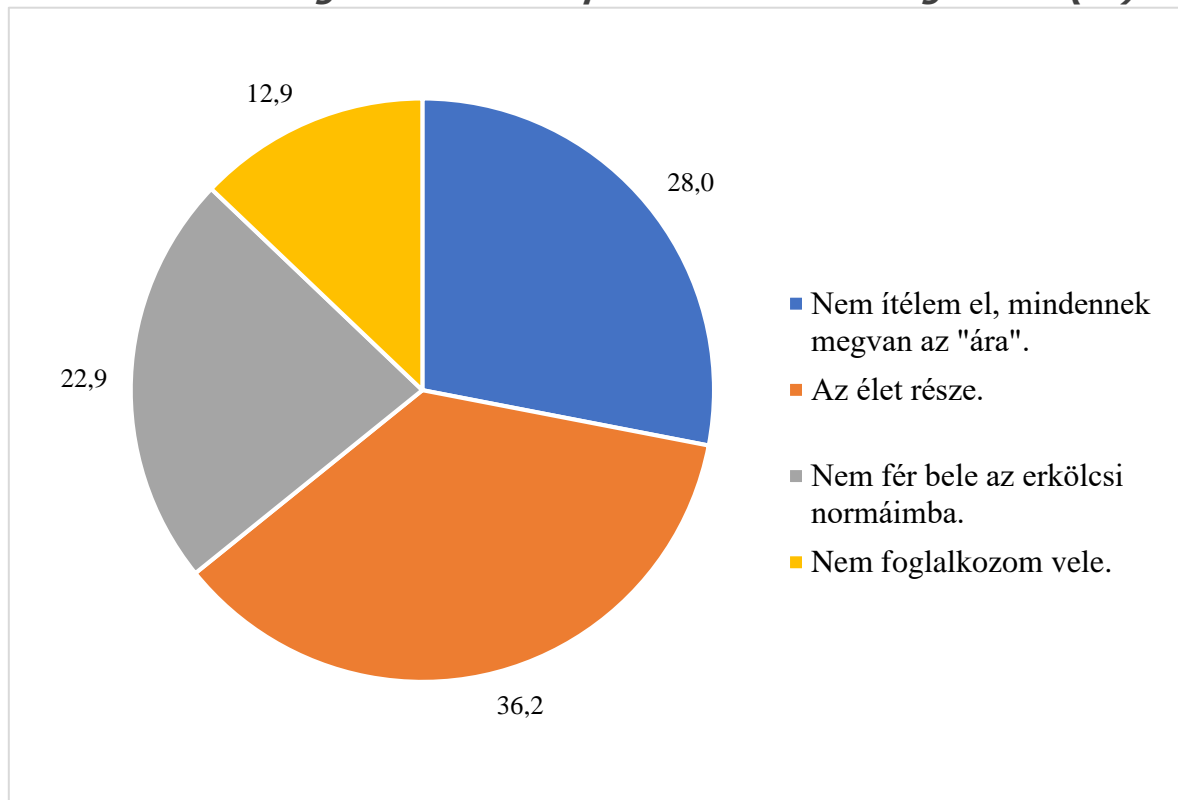
33. kérdés: Márkás termék vásárlása esetén meg szoktad-e vizsgálni a termék eredetiségét? Válaszok megoszlása (%)

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A blokk utolsó kérdése arra volt kíváncsi, hogy a diákok hogyan ítélik meg a korrupció jelenségét. Meglepő módon a diákok harmada szerint a korrupció az élet része, míg csak 22,9%-uk erkölcsi normáiba nem fér bele a jelenség. A válaszadók további 28,0%-a úgy véli, hogy mindennek megvan az „ára”, ezért nem ítéli el, míg 12,9%-uk egyáltalán nem foglalkozik vele.

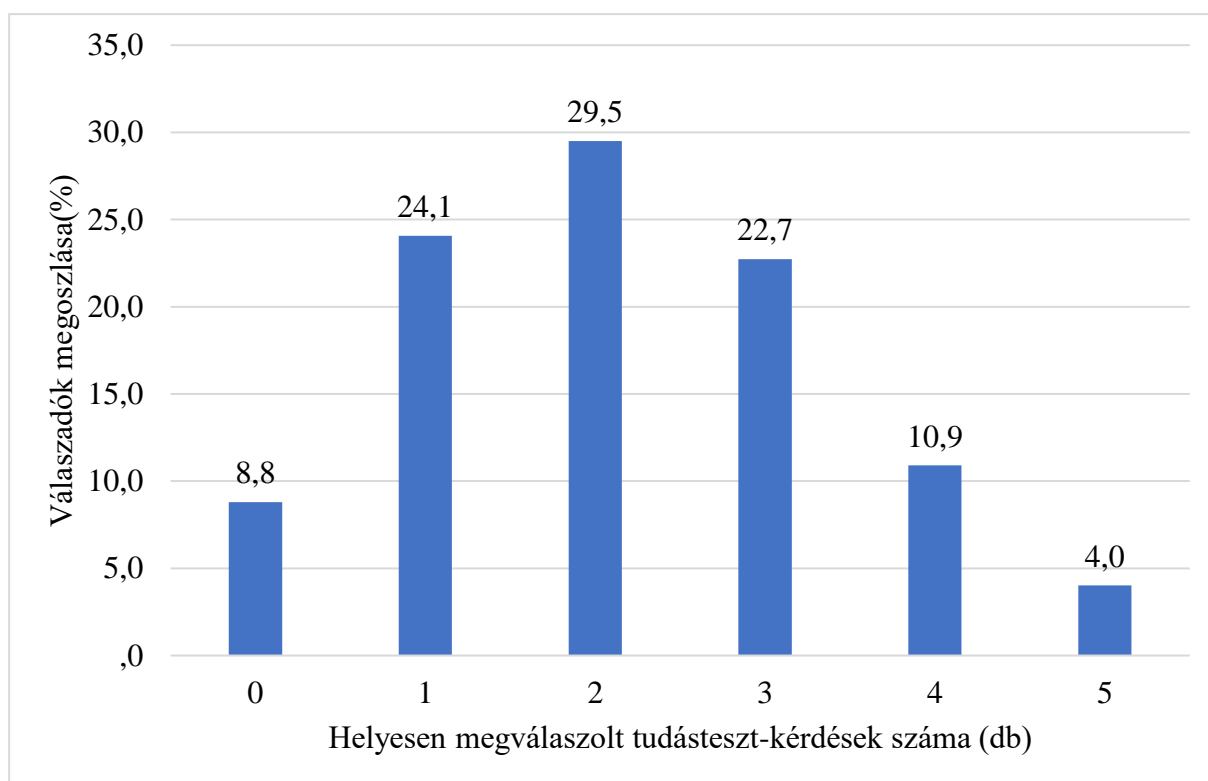
34. kérdés: Mit gondolsz a korrupcióról? Válaszok megoszlása (%)

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

Az általános gazdasági ismeretek témakör tudásteszt-kérdései közül a defláció illetve a kartell fogalmáról szóló kérdések voltak a legnehezebbek a kitöltők számára, mindkettő esetében a diákok harmada tudott helyes választ adni. A személyi jövedelemadóra és a családi pótlékra vonatkozó kérdések esetében pedig egyaránt több, mint 50% volt a helyes választ adók aránya. A válaszadók 8,8%-a a blokk egyik tudásteszt-kérdésre sem válaszolt jól, míg 4,0%-a minden kérdésre helyes választ adott. Leggyakrabban – az esetek 29,5%-ában – 2 helyes választ adtak a kitöltők.

Helyesen megválaszolt kérdések száma általános gazdasági ismeretek témakörben

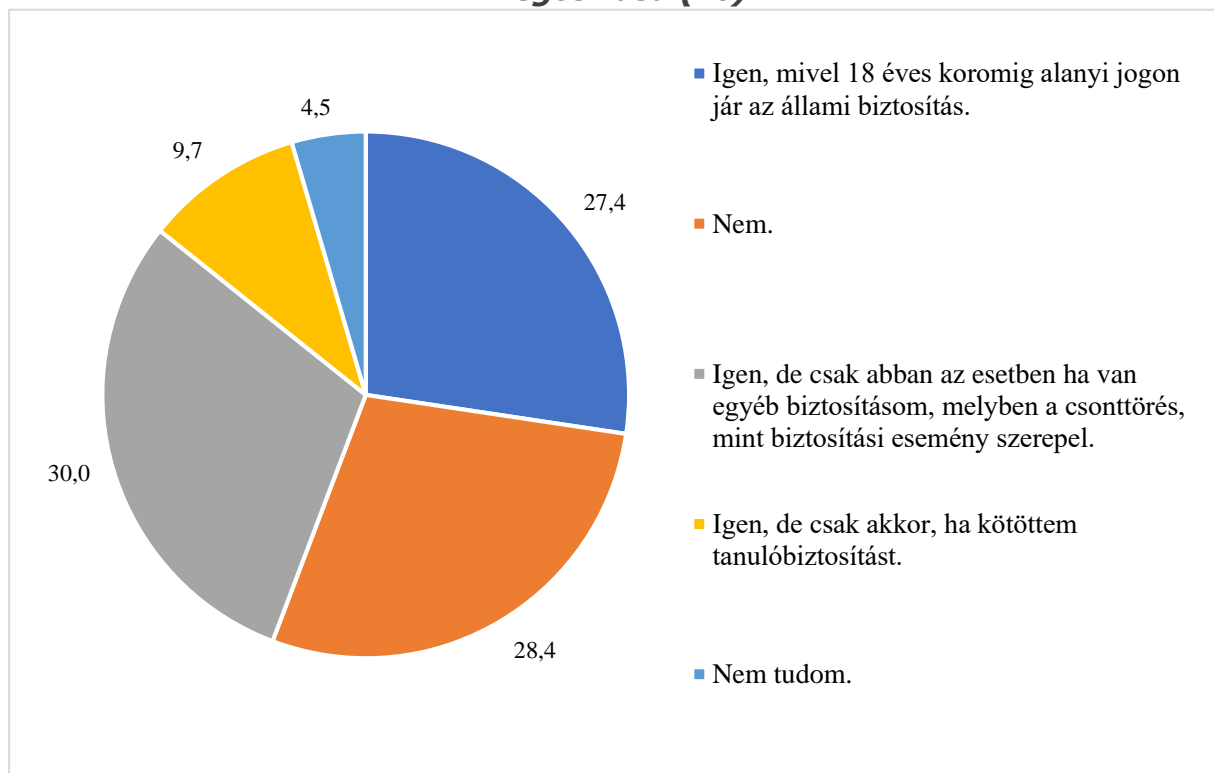

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

6. Biztosítás, nyugdíj

Végül az utolsó kérdésblokkban biztosítással és nyugdíjjal kapcsolatos kérdésekkel találkoztak a kitöltők. A harmincötödik kérdés arra volt kíváncsi, hogy részesülhet-e a válaszadó anyagi juttatásban, ha balesetben csonttörést szenved, és nem rendelkezik balesetbiztosítással. A diákok 30,0%-a szerint csak abban az esetben jár az anyagi juttatás, ha rendelkezik olyan egyéb biztosítással, amelyben biztosítási eseményként megjelenik a csonttörés. A válaszadók 27,4%-a helyesen válaszolta meg a kérdést, vagyis ők tudták, hogy 18 éves korig alanyi jogon kapnak állami biztosítást. A diákok tizede szerint ilyen esetben az anyagi juttatás feltétele a tanulóbiztosítás megléte, míg 28,4%-uk szerint ilyen szituációban nem jogosultak anyagi juttatásra. 4,5%-ban nem tudták megválaszolni a kérdést.

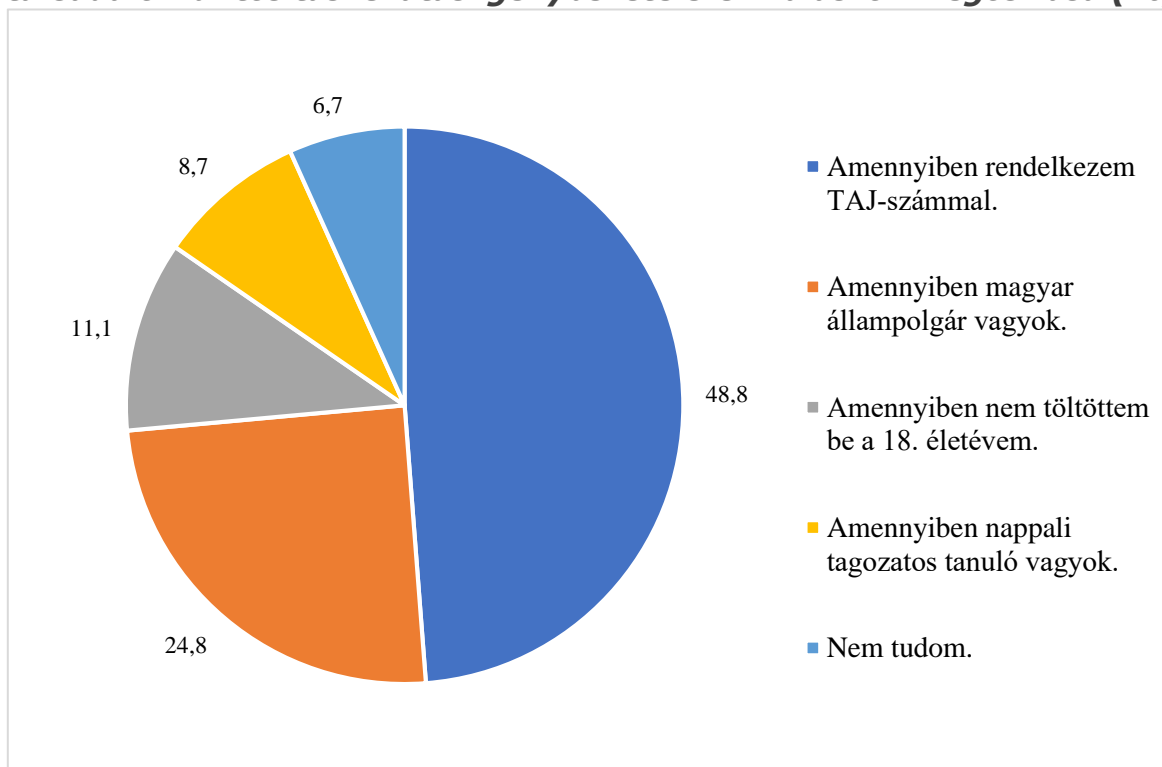
35. kérdés: Egy baleset során csonttörést szenvedsz el, de nincsen balesetbiztosításod. Részesülsz-e anyagi juttatásban? Válaszok megoszlása (%)

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A következő kérdés a társadalombiztosítási ellátással kapcsolatos: „Az alábbiak közül melyik esetben vagyok jogosult társadalombiztosítási ellátás igénybevételére?”. Meglepő módon csupán a diákok 8,7 %-a adott helyes választ erre a kérdésre, vagyis tudták azt, hogy a nappali tagozatos tanulói jogviszonynak köszönhetően jogosultak társadalombiztosítási ellátásra. A válaszadók fele azt mondta, hogy azért jogosultak, mert rendelkeznek TAJ-számmal, további 24,8%-uk pedig a magyar állampolgári státuszuk tulajdonítják a jogosultság meglétét. A kitöltők 6,7%-a nem tudta megválaszolni ezt a kérdést.

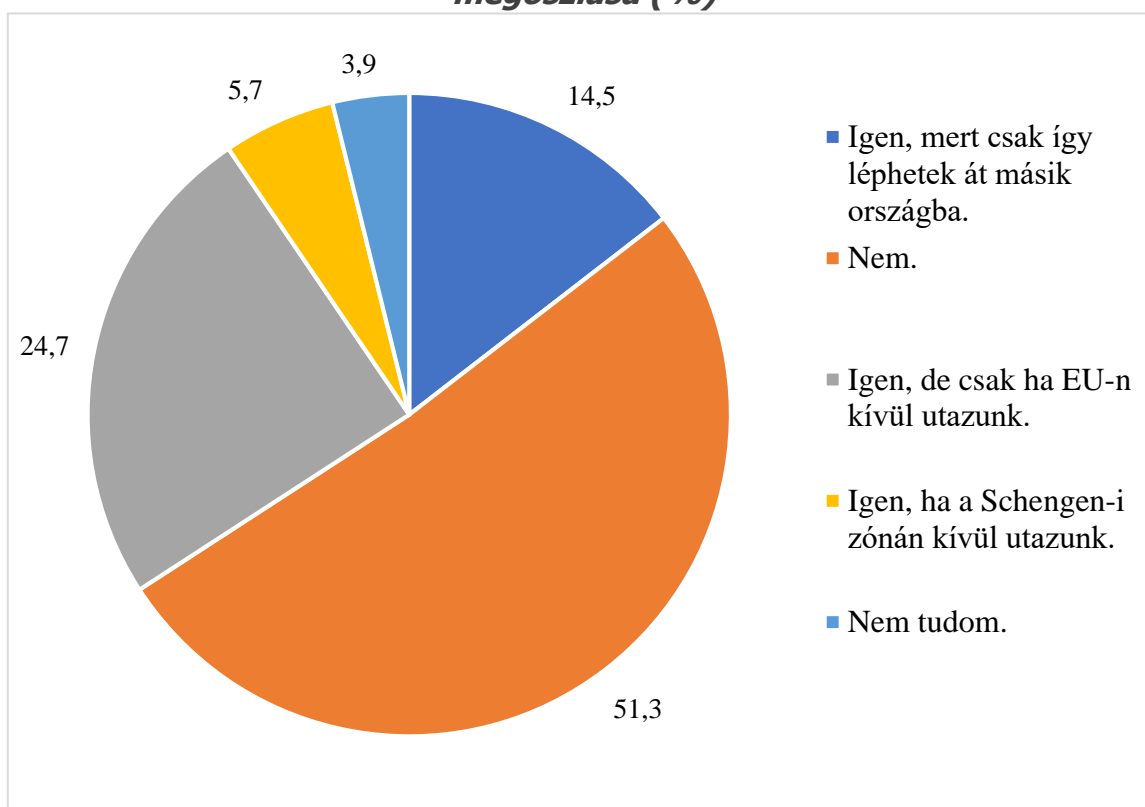
36. kérdés: Az alábbiak közül melyik esetben vagyok jogosult társadalombiztosítási ellátás igénybevételére? Válaszok megoszlása (%)

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A harminchetedik kérdés az utasbiztosításra vonatkozott: „Kötelező-e utasbiztosítást kötni, ha külföldre utazol?”. A témakör kérdései közül erre érkeztek a legnagyobb arányban helyes válaszok, a diákok több, mint fele (51,3%) tudta, hogy nem kötelező külföldi utazás esetén utasbiztosítást kötni. A válaszadók negyede szerint (24,7%) csak az EU-n kívüli úticélok esetén kell, 14,5% szerint bármilyen úti cél esetén szükség van utasbiztosításra. 5,7%-ban érkezett válaszként az, hogy csak a Schengen-i zónán kívül kell kötelezően utasbiztosítást kötni, míg 3,9%-ban nem tudták megválaszolni a kérdést.

37. kérdés: Kötelező-e utasbiztosítást kötni, ha külföldre utazol? Válaszok megoszlása (%)

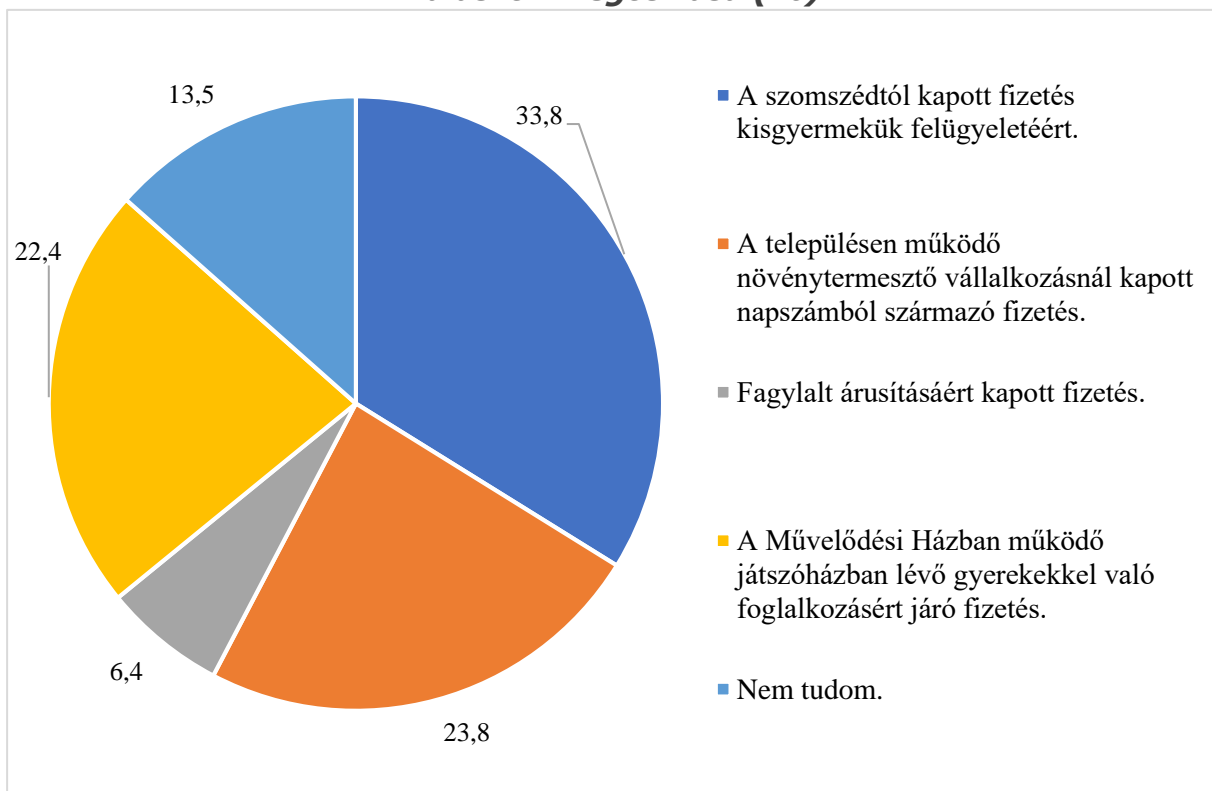

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A harmincnegyedik kérdés arra volt kíváncsi, hogy a megadott lehetőségek közül „mivel egészítheti ki a nagymama a nyugdíját adómentesen?”. A válaszadók harmada (33,8%) helyesen azt mondta, hogy a szomszéd kisgyermek felügyeletéért kapott fizetéssel adómentesen kiegészíthető a nyugdíj. A témakör kérdései közül itt mondták a legtöbben azt, hogy nem tudják a helyes választ (13,5%). A válaszadók ötöde szerint a település növénytermesztő vállalkozásánál végzett napszámos munka bére adómentes jövedelemnek minősül, és szintén egyötöd arányban érkezett az a válasz is, hogy a Művelődési Házban végzett gyermekfelügyeleti munkáért kapott bér az adómentes. A fagyaltárusításért kapott fizetést a diákok 6,4%-a jelölte meg válaszként.

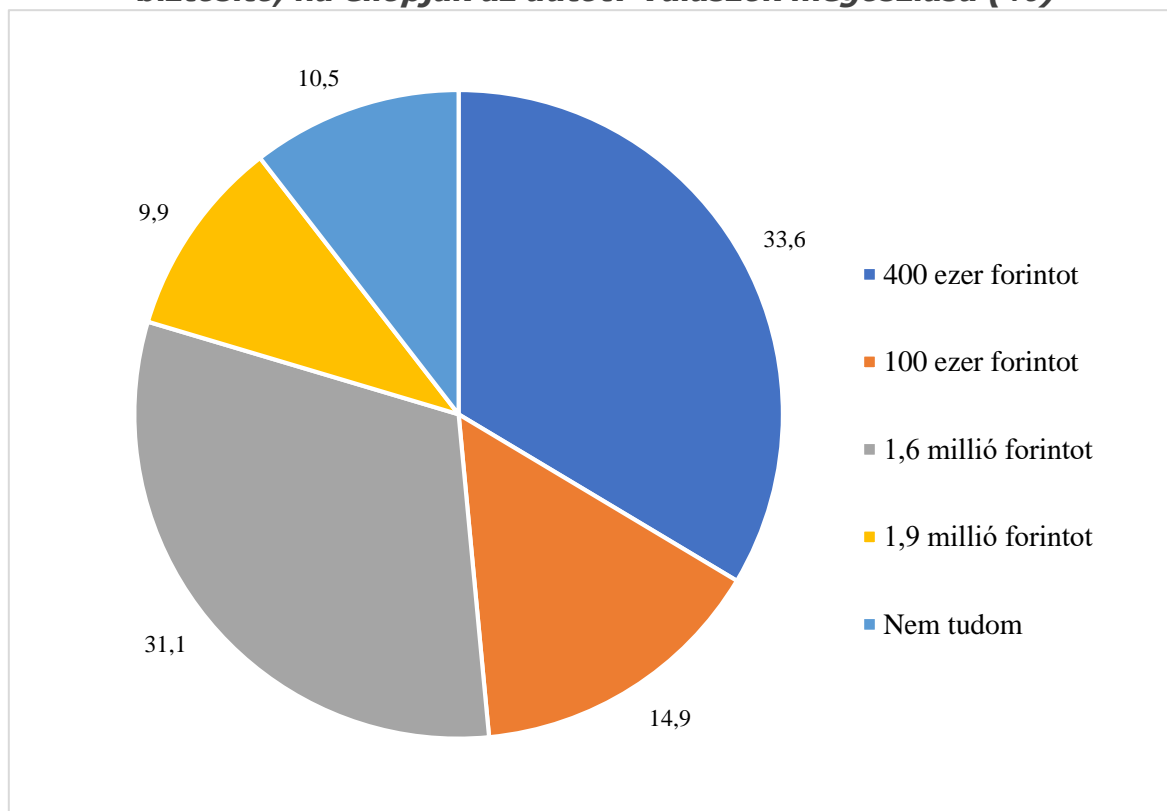
**38. kérdés: Mivel egészítheti ki a nagymama a nyugdíját adómentesen?
Válaszok megoszlása (%)**

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A témakörhöz tartozó számítási feladat a Casco-hoz kapcsolódott: „Casco biztosítást köt egy kétmillió forint értékű autóra, amelynek 20%, de minimum 100 ezer forint az önrésze. Mennyit fizet a biztosító, ha ellopják az autót?”. A helyes válasz 1,6 millió Ft, ezt a válaszadók harmada (31,1%) tudta. A második leggyakrabban előforduló válasz a 400 ezer Ft volt – ezt szintén közel a válaszadók harmada jelölte. 14,9%-ban érkezett a 100 ezer Ft válaszként, 9,9%-ban pedig azt mondták, hogy 1,9 millió Ft-ot fizet a biztosító ilyen feltételek mellett. A válaszadók tizede (10,5%) nem tudta megválaszolni ezt a kérdést.

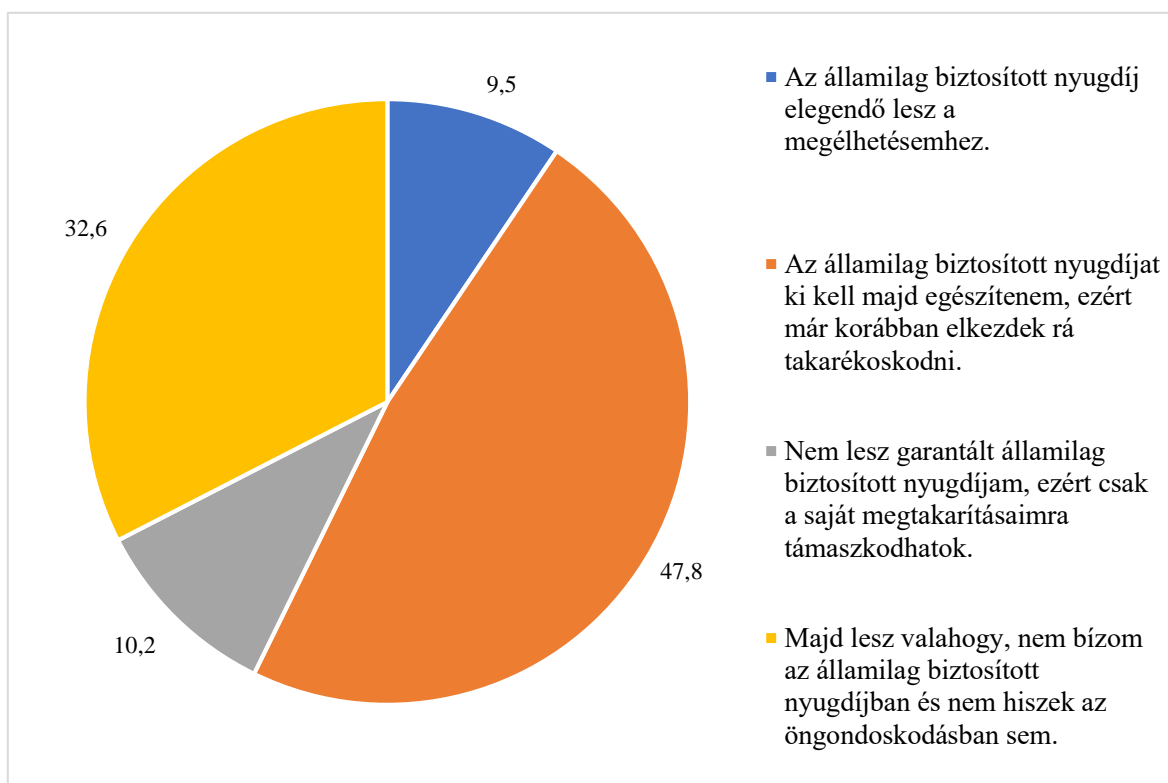
39. kérdés: Casco biztosítást köt egy kétmillió forint értékű autóra, amelynek 20%, de minimum 100 ezer forint az önrésze. Mennyit fizet a biztosító, ha ellopják az autót? Válaszok megoszlása (%)

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A kérdőív utolsó kérdése a diákok nyugdíjjal kapcsolatos attitűdjére vonatkozott. A válaszadók közel fele (47,8%) szerint nem lesz elég az államtól kapott nyugdíja, annak kiegészítésére már hamarabb el fog kezdeni félretenni. Magas volt azok aránya is, akik sem az öngondoskodásban, sem az államilag biztosított nyugdíjban nem hisznek (32,6%). Kevesebb, mint 10%-ban gondolják a válaszadók, hogy az államtól kapott nyugdíjuktól meg fognak tudni élni. Továbbá a diákok egytizede egyáltalán nem hisz abban, hogy az államtól bármekkora összegű nyugdíjat fog kapni, ők az öngondoskodásban látják a jövőjük zálogát.

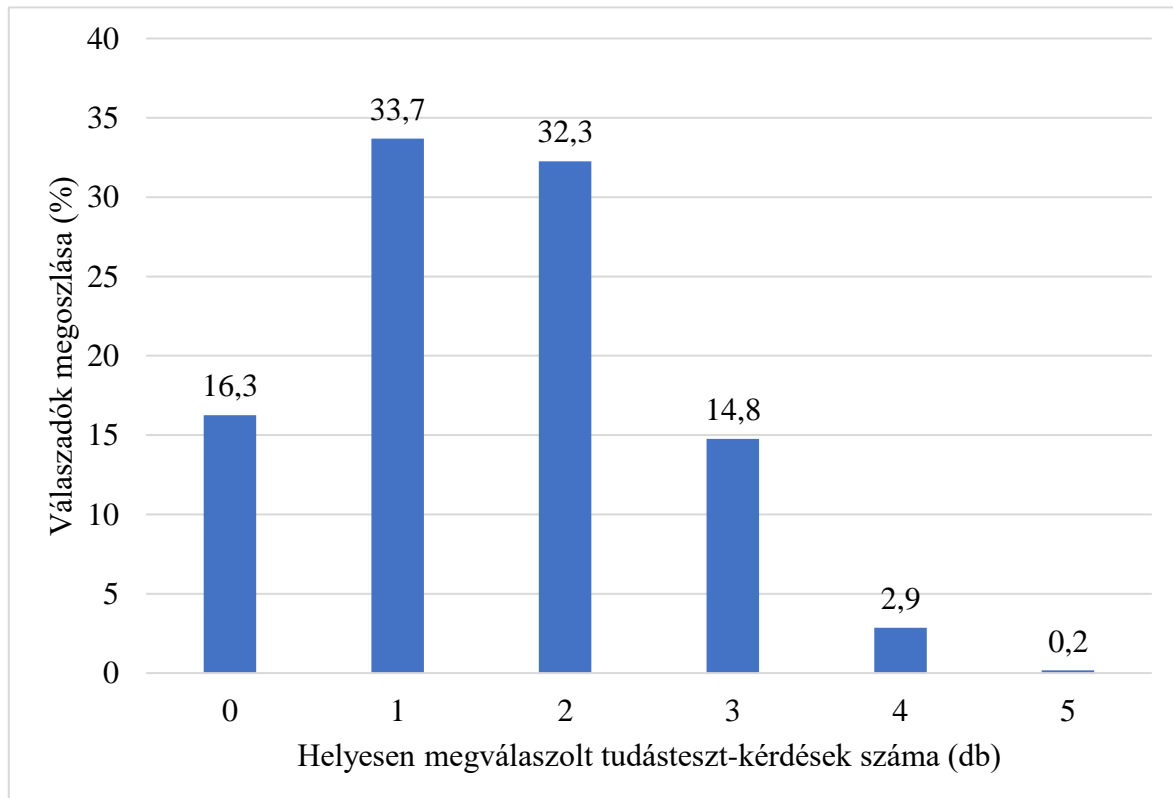
40. kérdés: Mit gondolsz, miből fogsz élni nyugdíjas korodban? Válaszok megoszlása (%)

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A kérdőív utolsó blokkjának kérdései közül az utasbiztosítással kapcsolatos kérdésre érkezett a legnagyobb arányban helyes válasz (a válaszadók 51,3%-a tudta), míg a társadalombiztosítási ellátásra jogosultsággal foglalkozóra érkezett a legkisebb arányban jó válasz – itt kevesebb, mint a kitöltők egytizede tudott helyesen válaszolni. A diákok egy-egy harmada egy, illetve kettő helyes választ tudott adni ebben a blokkban. Csupán 20 kitöltőtől érkezett mind az öt kérdésre helyes válasz (az összes kitöltő 0,2%-a), és 16,3%-uk egyik kérdésre sem tudott jó választ adni.

Helyesen megválaszolt kérdések száma biztosítás, nyugdíj témakörben

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján